

THE VOICE OF SLOVENIA

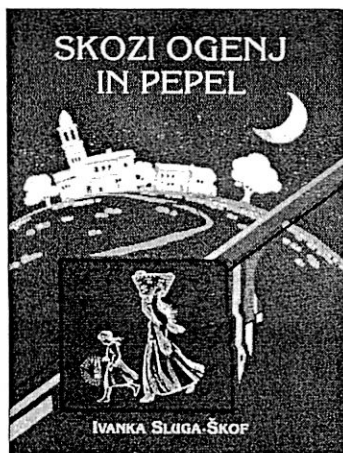
novice in zanimivosti iz slovenije, o slovincih v avstraliji in po svetu
news from slovenia, about slovenians in australia and around the world

ZA OBSTOJ SLOVENSKEGA JEZIKA IN KULTURE - ZA ŽIVLJENJE SLOVENSKE SKUPNOSTI V AVSTRALIJI - ZA VSE SLOVENCE!

Leto 9 / št. 176 - April 2002 Cena: \$ 5.00 Sydney - Avstralija <http://www.glasslovenije.com.au>

"Skozi ogenj in pepel" Ivanke-Sluga Škof iz Melbourn za nagrado dobrim učencem na šolah v Kopru in Sežani

LJUBLJANA, MELBOURNE /GLAS SLOVENIJE/ - Knjiga melbournske Slovenke, znane učiteljice pouka slovenskih dopolnilnih šol in kulturne delavke Ivanke-Sluga Škof *Skozi ogenj in pepel*, je izšla leta 1999 s pomočjo Slovenske izseljenske matice. Petsto izvodov je že davno pošlo in v Sloveniji je nastala potreba po ponatistu te Ivankine biografske izpovedi. Na nekaterih šolah v Kopru in Sežani so se celo odločili, da bodo knjigo delili uspešnim učencem kot nagrado. Tako je izšla prav ta druga izdaja knjige, ki na 165 straneh izpoveduje težko življenje Slovencev v primorskih Artvizah, najvišje vasi v Brkinih, o pritiskih italijanskih fašistov, o trpljenju avtorice in njenih staršev, bratov in sester. Tudi življenje v Avstraliji Ivanki-Sluga Škof ni prizaneslo, tudi tukaj se je srečevala z vse mogočimi težavami: s smrtjo najbližjih, z boleznijo, pa tudi s sovražnoostjo nekaterih rojakov.

"Knjiga Ivanke Sluga Škof je predirljivo pričevanje o povojnem slovenskem izseljenskem rodu v Avstraliji - z vsemi tegobami in težavami, ki spremljajo njihovo življenje, a tudi z veselji, srečami, uspehi in zadoščenji", je zapisano na platnicah knjige. Nekaj knjig nove izdaje je prispelo tudi v Avstralijo in možno jo je naročiti na telefonski številki: 03-9741 3112, po ceni AUD 20.00 (vključno s poštnimi stroški).

Osmi slovenski festival "Prijateljstvo nas združuje"

6. - 7. april 2002

GEELONG /GLAS SLOVENIJE/ - V soboto, 6. aprila se je na zemljišču Slovenskega društva Ivan Cankar v Geelongu, v Viktoriji, začel osmi slovenski festival, nadaljeval se je v nedeljo, 7. aprila, pod geslom *Prijateljstvo nas združuje*. Potekal je pod okriljem Sveta slovenskih organizacij Viktorije. Uradni del se je pričel s sveto mašo patra Cirila Božiča, s petjem obeh himn in govori. Med častnimi gosti so bili častni generalni konzul RS Alfred Brežnik, predstavnik Veleposlaništva RS iz Canberre Marko Polajžer ter predstavniki avstralskih oblasti, med njimi župan

Geelonga Srečko Kontelj, slovenskih strašev sin. Festivala so se poleg avstralskih Slovencev iz vseh krajev udeležili tudi pevci iz Slovenije KUD Primorje-Ajdovščina in novinar Radia Maribor Drago Marušič. Kulturni program, na katerem je nastopala slovenska mladina, sta povezovali Janja Šerkulj in Meta Lenarčič. Na festivalu so predstavili tudi dve knjigi: Marijana Peršiča *Na usodnem razpotju in Skozi ogenj in pepel* Ivanke Škof. Vrstila so se razna športna tekmovanja, pripravili pa so tudi več razstav.

SAZU v izjavi o jeziku izrazil svojo ogorčenost zaradi malomarnega odnosa slovenske vlade in državnega zbora do slovenskega jezika, ki je "orodje naše suverenosti".

Več na str. 18

10. maja 2002
deveta obletnica
izhajanja
GLASA SLOVENIJE

Mag: Denar za nakup Opera bara je prišel od avstralskih Slovencev, natančneje iz Sydneya. Na fotografiji Irena Stariha

Novi avstralski zakon o državljanstvu

Aprila letos je Avstralija sprejela zakon "Changes to Citizenship Laws", po katerem bodo lahko potrdili državljanstvo dežel svojih staršev tudi pripadniki druge in tretje in naslednjih generacij, ne da bi pri tem, tako kot doslej, izgubili avstralsko državljanstvo.

Več na str. 12 in v angleški prilogi.

Slovenski strelci v Sydneyju

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE/ - V Sydneyju je bila prva letošnja tekma za svetovni pokal v streljanju z zračnim in malokalibrskim orožjem. Tekmovali so tudi naši stari znanci iz časa olimpijskih iger Natalija Prednik, Rajmond Debevec (dobitnik zlate medalje na OI Sydney 2000) in Izidor Hreščak. Tekmovanja so se odvijala na nekdanjem olimpijskem prizorišču. Edina slovenska predstavnica v ženski konkurenci Natalija Prednik je z zračno puško osvojila 14. mesto, le za dva kroga je zaostala za uvrstitvijo v finale. Z omenjenim tekmovanjem se pričinja boj za prve olimpijske norme, s katerimi si bodo tekmovalci odprli pot do OI 2004 v Atenah.

GLAS SLOVENIJE
(v papirni obliki)
bo prenehal izhajati
ob 10-letnici,
maja 2003!
Še naprej na
internetu!
Sprememba pri
naročnini!

Uredništvo Glasa Slovenije se je odločilo - Glas Slovenije (v papirni obliki) bo izhajal samo še do svoje 10. obletnice, do maja 2003. Še naprej pa bo, izhajal na internetu.

Kot smo že večkrat zapisali, Glas Slovenije, zaradi naročnikov - upokoencev, v devetih letih izhajanja ni podražil naročnine, kar je bilo kar veliko breme za normalno izhajanje časopisa. Odslej bodo lahko naročniki do aprila 2003 plačevali naročnino po mesecih in sicer za vsako številko \$ 5.00 plus 50 centov GST - skupaj torej za vsako številko \$ 5.50. Prosimo naročnike, ki želijo plačati naročnino za eno leto, torej do aprila 2003, da nakažejo vsoto za 12 mesecev, kar znaša po novem \$ 66.00 (vključno GST). Tisti pa, ki želijo plačati časopis za manj kot eno leto, si lahko zračunajo plačilo po mesecih. Primer:

Za 8 mesecev:
(5 x 8 = \$ 40.00, plus \$ 4.00 GST, skupaj \$ 44.00).

Za 6 mesecev:
(5 x 6 = \$ 30.00, plus \$ 3.00 GST, skupaj \$ 33.00).

**NAROČNIN, PROSIMO, NE
PLAČUJTE DALJE KOT DO
APRILA 2003.**

Vplačanega denarja po tem datumu ne bomo vračali. Vsem, ki so naročnino že (pre)plačali po aprilu 2003 pa bomo na njihovo željo denar vrnili. Kot smo objavili že v prejšnji številki, bo naš računalnik iz evidence izbrisal vsakega naročnika po 30 dneh izida naročnine.

Uprava

**Uredništvo
Glasa Slovenije obiskal
novinar Radia Maribor
Drago Marušič**

Drago Marušič v pogovoru z urednico
Foto: F.A.

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE/ - Mariborčan Drago Marušič se oglaš po valovih SBS radia že dolgih deset let. Avstralski Sloveni radi poslušamo njegovo korektno poročanje, zato smo bili toliko bolj veseli, ko smo ga spoznali tudi osebno.

Iz dnevnika urednice

Stanke Gregorič
Petek, sobota, nedelja - 29., 30., 31. marec
V času velikonočnih praznikov sem se posvetila "študiji o vrnitvi v Slovenijo" in sem za vas, dragi bralci, zbrala veliko informacij na to temo, ki jo najdete na straneh 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, in 11. Morda bodo v korist nekemu, ki se želi vrniti v domovino, za vse ostale pa so prav gotovo zanimivi podatki sami. Da je bilo moje razmišljanje v prejšnji številki pravilno, namreč, da se bodo v Sloveniji nekateri prestrašili vrnitve Slovencev iz tujine v domovino, je že razvidno iz članka Nade Ravtar v tedniku 7 D (str. 7). Če pozorno preberete kaj so razpravljali na dveh sestankih, januarja in februarja na temo repatriacije (str. 4 in 5) in primerjate kaj je povedal dr. Zvone Žigon v 7 D (str. 7), vam ne bo težko zaključiti, da postajajo odgovorni "bolj previdni z obljubami." Predvsem pa do tega prihaja zaradi strahu, da ne bi, bog ne daj, izseljenci rojakom v Sloveniji odvzeli kako službo ali stanovanje ali pa "povečali število desnih volilcev", kot da so Slovenci v svetu sami desničarji. Ti strahovi so očitno že dobili "velike oči". Zanimivo: kadar je šlo za priselitev in pridobitev državljanstev ljudi, ki so po razpadu Jugoslavije pribežali v Slovenijo iz drugih republik, takrat ni bilo slišati nobenega ali zelo malo protestov. Nam to morda govori, da je recimo kak Albanec, Makedonec, Hrvat, Srb, Bosanec, celo Ukrajinec (mladih deklet - prostitutk iz te države je polna Slovenija) ali pridonek kakšnega drugega naroda današnjemu Slovencu bližji in bolj pri srcu kot Slovenec, ki je pač šel po svetu, da ne govorim o onih, ki so bili dobesedno izgnani ali so morali oditi zaradi drugačnih prepričanj. In seveda da ne govorim o tistih, ki jim je lastna domovina odvezla težko prisluzeno premoženje - posestva, na katerih danes morda stojijo slovenske tovarne, šole, razne ustanove itd., ki so seveda v korist državljanom Slovenije. Nekaj je/bo vrnjeno, denacionalizacija pa še zdaleč ni zgodba o uspehu slovenske države, vsaj ne do zdaj. Sicer pa naj zaključim to temo z nasvetom vsem povratnikom, s hrvaškim izrekom "uzdaj se use i u svoje kljuse!"

Sreda, 10. april SOS za Glas Slovenije!

Še mesec dni in Glas Slovenije bo proslavil točno devet let izhajanja. Bliskovitih lepih in manj lepih let je za menoj. Toda, odkar sem lani obiskala Slovenijo, sem se že nekako potihem odločila: deset let mojega življenja in nič več! Ta obletnica se z neustavljivo naglico bliža, z njo prihaja tudi zapis na prvi strani, da bo Glas Slovenije izhajal samo še do 10. obletnice, torej do maja 2003.

Ura naše zgodovine že odšteva ... jaz pa v polnem zanosu kako bom recimo na Pokljuki nabirala jagode, borovnice in gobe in pasla krave in ovce. Upam, da mi bo usoda naklonjena. Spominjala se bom vseh teh let nazaj, lepih, težkih in vsemogočih drugih trenutkov, tudi tega, da je naša Slovenska medijska hiša z Glasom Slovenije vred za nekatere "šamozl". Ampak ob tem se spomnim reka, da ni važno kaj je rečeno, ampak kdo reče. Nasmejsem se od srca, v sramoto tistemu, ki je to izrekel in ki ni kar kdorsigabodi v avstralskem slovenskem dogajanju.

prijazni ljudje, znanci, stari in novi ... Čaka me dovolj za upanje!

Čeprav se je v letih po drugi vojni v Avstraliji spletla gosta mreža slovenstva, manj ali več zaupnih rojakov, sodelavcev, zanesenjakov, je atmosfera še vedno ostajala na ravni na kakršni pač je, ne da bi človek hotel koga žaliti. Z nekaterimi si se zljil, z drugimi ne! Bilo je prijateljstev in bilo je sovražnikov, kakor povsod po svetu med ljudmi. Morda je bila zame ta mreža marsikdaj tudi nesprejemljiva, prerodka.

Dragi in spoštovani naročniki in bralci, vprašam vas, ali se vam zdajle ne vrti v glavi ob takšnem branju? Vam, ki lahko razmišljate racionalno in brez strasti - ne tako kot jaz, ali se čudite o čem in kaj govorim? Govorim o mojih devetih letih, morda najlepših letih mojega življenja, ki sem ga pač preživljala ob računalniku z raznimi zdravstvenimi težavami. Mi lahko odpustite da vas puščam na cedilu in se od vas že pričenjam poslavljati?

Je smiselno iskati to rdečo nit? Ni! Ni vredna! Ta čas se prepuščam samo še lenobnim časom sanjarjenja o vrnitvi v domovino, o tem da me ne bodo več bolele mišice in roke od tipkanja, da me ne bo nihče več opravljal zaradi mojega dela, in nenazadnje, da se bom lahko naspala, ne da bi pri tem imela slabo vest, da nečesa še nisem postorila. Ampak bila sem ujetnica po svoji volji, mar ne?

V devetih letih, v času, ko sem pravzaprav prebedela dan in noč in vikende in praznike, se moji rojaki niso kaj prida spremenili. Kaj je drugače kot pred devetimi leti, in kaj bo drugače, ko bo koledar zapisal deset let mojega dela? Nič! Edino zame bo, ker se mi bo odprlo življenje, drugačno kot je bilo tole. Čakajo me prijatelji

Ne, ne, ne krivite samo mene. Krivite, prosim, tudi in predvsem razne "šamozle", in vse tiste, ki nikoli niso bili pripravljeni sponzorirati časopisa, čeprav bi ga lahko. Krivite tiste, ki so odžirali naročnika za naročnikom, ki so odžirali celo državni denar, tisti, ki ga je bila Slovenija pripravljena dati. Res ne veliko, ampak uspelo jim je vsoto za nas še zmanjšati na minimalni odstotek. Vesela bom, da mi takšnega ponižanja ne bo treba več prenašati. Vzporedno z njim pa tudi moledovanja za ubogajme - naročnino!

V teku slovenskih let v Avstraliji je šlo že veliko tega: šli so slovenski časopisi in njihovi uredniki, šle so ideje in razni načrti, šla so nekatera slovenska

društva in organizacije, šli so naši rojaki ... Šla je tudi naša slovenska televizija v Sydneyju, šel bo Glas Slovenije in še marsikaj. Vse po zakonu minevanja.

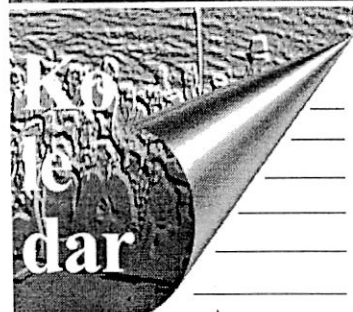
Toda s Florjanom se bova spomnila "mladih", druge in tretje generacije, v katere zre Slovenija s tako velikim upanjem in zaupanjem. V teku let smo jih "starejši" prosili za sodelovanje in za pomoč, ne samo pri urejanju, tudi pri pisanju raznih člankov najsi bodo v slovenščini ali angleščini. Z eno samo izjemo niso kaj dosti slišali. Roko sodelovanja jim ponujamo spet in spet, tudi tokrat, ponujamo jim nadaljevanje časopisa. Kličemo SOS! Bomo uspeli? Morali bi, saj je beseda ideja, ki premika svet in ki utrjuje bivanje naroda. Z vero in upanjem torej v prihodnost, ki naj bi bila na že odraslem novem rodu Slovencev v Avstraliji.

Natančnih preiskav in zaključkov verjetno niti ne bo treba delati za inventuro. Vsako morebitno odkritje bi itak šlo z vetrom, kot jih je šlo že marsikaj v preteklosti. Zato je škoda in zguba časa za razmišljanja kdo je pravzaprav kriv in kdo ni. Konkretno odkrivanje krivcev in krivic bi kazalo na boljše čase a vemo da jih ne more biti - "čim bolj sneži, tem bolj se zdi, da pada sneg".

Kakorkoli, v naslednjih mesecih se vam bomo oglašali z isto vnemo in pozornostjo kot doslej. Ja, iz spoštovanja do vseh vas, ki ste nas radi brali, se nam oglašali z lepimi željami, pa tudi do tistih, ki so pred novim letom poslali ček za naročnino, zapravljen pa iztrgan, kot dlan velik papirček z opombo "za naročnino", kaj več si niso upali zapisati, tudi tega ne, da bi nam zaželeli: srečno! Ja, pa to naj bi bili kulturni in inteligentni ljudje, pa še premožni zraven. Ampak to je bila njihova pravica in naša dolžnost, da tako žalitev sprejmemo. Vseeno so bili vsaj naročniki in so nas brali. Kaj pa tisti visoki odstotek, ki nas sploh ni? Pravijo, da knjige in časopisi ne morejo biti nekaj mrtvega, mrtvi so tisti, ki jih ne berejo. Bilo je in dogajalo se je.

Naj zaključim z upanjem, da mi bo po maju 2003 internetni Glas Slovenije ostal le še kot zabava in trening za ostarele možgane. Dragi naročniki, dragi bralci, od vas se nameravam poslavljati samo z dobrimi željami, ki naj bi se vsipale na vas kot voščila za vaš srečen jutri.

Vaša Stanka *Gregorič*

in izobražen človek. Bil je strokovnjak za vodne naprave za plovbo, kemik, zdravnik in kirurg. V času bivanja v Ljubljani je bilo njegovo glavno delo prekop. Rodil se je 1740 na Dunaju.

10. 4. 1878 - Umrl je slovenski skladatelj - samouk **Josip Kocijančič**. Vodil je številne pevske zборе in zbiral narodne napeve. Njegove zborovske skladbe odlikujeta melodičnost in romantični zanos. Na Goriškem je tudi pomembno vplival na krepitev narodne zavesti.

10. 4. 1885 - Na Sveti Barbari pri Mariboru se je rodil slovenski literarni zgodovinar, jezikoslovec in prevajalec **dr. Joža Glonar**. Najpomembnejša dela: Poučni slovar, Slovar slovenskega jezika. Slovenski biografski leksikon. Uredil je slovenske narodne pesmi. Umrl je 1946 v Ljubljani.

11. 4. 1451 - Dan, ko so naselju ob Savinji celjski knezi leta 1451 podelili mestne pravice; to je občinski praznik mesta Celje (več na str.14).

18. 4. 1941 - V Ljubljani je umrl slovenski politik **Ivan Hribar**. V letih 1896-1910 je bil ljubljanski župan. Bil je tudi poslanec v dunajskem parlamentu, po prvi vojni minister in diplomat Kraljevine SHS. Sodeloval je pri snovanju univerze. Rodil se je 1851 v Domžalah.

24. 4. 1904 - Pod vodstvom dr. Lamberta Ehrlicha iz Žabnice v kanalski dolini je bilo ustanovljeno **Slovensko krščansko - socialno društvo** za celovec in okolico.

26. 4. 1899 - Je v Ljubljani umrl pesnik **Dragotin Kette**. V slovensko poezijo je uvedel prost ritem, lahkoten izraz in nove oblike soneta. Rodil se je 1876 v Premu na Notranjskem.

Bled se že pripravlja na praznovanje tisočletnice

Na Bledu je bilo prve dni aprila dokaj pestro, vrstile so se prireditve ob občinskem prazniku in priprave na veliko obletnico - tisočletnico Bleda, ki jo bodo praznovali čez dve leti, v spomin na datum **10. april 1004**. Ta datum je zapisan na darilni listini, s katero je takratni blejski gospodar podaril območje Bleda Briksenškim škofom. To je najstarejši dokument, ki priča o Bledu. Za tisočletnico so na Bledu že izdelali novo, celostno podobo, na kateri bo občina gradila tudi v prihodnje. Eden od simbolov je rajska ptica, ki so jo našli ob jezeru in ki izvira iz okoli 6. stoletja.

Te dni je na Bledu potekala osrednja prireditev, gledališka predstava, nastopila je godba na pihala, pripravili so turistično delavnico in še kaj. Prav letos pa slavita na Bledu dva stoletnika: blejski labodi in pletne. Labode je na Bled pripeljala avstrijska plemkinja, ki je bila takrat lastnica Hotela Toplice. Pletna je čoln z ograjico in streho, ki ga s pomočjo vesel vozi pletnar - značilen je za Blejsko jezero pa tudi izdelujejo ga na Bledu, v majhni vasi Mlino. V festivalni dvorani so odprli razstavo zgodovinskega društva Bled in govorili o nastajanju **Blejskega zbornika**, ki bi predstavljal pomemben dokument za praznovanje tisočletnice. V zborniku bodo vsi podatki in dokumenti o tem kraju.

Do 19. st. so Bledu vladali Briksenški grofje. Blejski turizem se je začel razvijati leta 1850 s pomočjo Švicarja Arnolda Riklaja. Leta 1854 je začelo delovati prvo zdravilišče. Danes je Bled eno vodilnih centrov za rekonvalescenčno in preventivno terapijo v Sloveniji. Poživljujoca klima veliko pripomore k boljšim zdravstvenim učinkom.

Veleposlaništvo Republike Slovenije Canberra

Odpravnica poslov:
Helena Drnovšek Zorko

Drugi sekretar:
Marko Polajžer
Advance Bank Centre -
Level 6

60 Marcus Clarke Street
Canberra City
Telefon: (02) 6243 4830
Fax: (02) 6243 4827

Embassy of
Republic of Slovenia
P.O.Box 284 Civic Square
Canberra ACT 2608

Domača stran na internetu:
<http://slovenia.webone.com.au>

E-mail:
embassyofslovenia@webone.com.au

Veleposlaništvo je odprto vse
delovne dni od 9.00 - 17.00
uradne ure so od 10.00 - 14.00

Konzulat Avstralije Častni konzul Viktor Baraga

Trg Republike 3/XII,
Ljubljana 1000 Slovenija
Telefon: + 386 1 425 4252
Fax: + 386 1 426 4721

E-mail: lupo.interprise@siol.net

Republika Slovenija Ministrstvo za zunanje zadeve Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu

Magdalena Tovornik
državna sekretarka
Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana Slovenija
Tel: + 386 1 478 22 91
Fax: + 386 1 478 22 96
E-mail: urad.slovinci@gov.si

Generalni konzulat RS Nova Zelandija

Častni generalni konzul
Dušan Lajovic
P.O. Box 30247 Lower Hut NZ
P.O. Box 5 Smithfield NSW 2164.
Telefon: (04) 567 0027
Fax: (04) 567 0024

Generalni konzulat RS Sydney

Častni generalni konzul
Alfred Brežnik
P.O.Box 188
Coogee NSW 2034
Telefon: 02 - 95171591
Fax: 02 - 9519 8889

Slovenska izseljenska matica Cankarjeva 1/II, p.p. 1548 1001 Ljubljana, Slovenija

RODNA GRUDA
Tel.: + 386 1 241 02 86
Fax: + 386 1 425 16 73
E-mail: sim@siol.net

Slovenian Media House SLOVENIAN MEDIA HOUSE - GLAS SLOVENIJE: časopis Glas Slovenije - Slovenska TV 31 Sydney - Web; Manager: Florjan Auser; Glas Slovenije izdaja Slovenian Media House; glavna in odgovorna urednica: Stanka Gregorič; Glas Slovenije ustanovljen leta 1993. Je nedobičkonosen časopis; mnenja izražena v njem ne predstavljajo vedno mnenja uredništva - avtorji sami odgovarjajo za svoje prispevke (največ do 300 besed ali četr strani); vse pravice pridržane; ponatis ali uporaba celote ali posameznih delov dovoljen kadar je naveden vir (Glas Slovenije); Glas Slovenije nudi informacije o Slovencih v Avstraliji, Sloveniji in po svetu; izhaja enkrat mesečno; letna naročnina \$50.00 + \$ 5.00 GST; polletna - \$ 30.00 + 3.00 GST; letna naročnina v prekmorske države (letalska pošiljka) \$ 100.00. Pokrovitelji: od \$ 500.00 navzgor - Cenik oglasov v upravi. Mali oglasi: do 20 besed \$ 10.00; vsaka naslednja beseda 50 centov; fotografija dodanih \$ 10.00. Glas Slovenije tudi na internetu - dostop z geslom.
NASLOV: SLOVENIAN MEDIA HOUSE - GLAS SLOVENIJE P.O. Box 167 Winston Hills NSW 2153 Australia- telefon: (02) 96749599
Fax: (02) 96749588 E-mail: ovenia@zeta.org.au STIČIŠČE AVSTRALSKIH SLOVENCEV na internetu: <http://www.glasslovenije.com.au>

Vrnitev v Slovenijo

Kaj Slovenija lahko nudi oziroma kaj bi lahko nudila Slovencem iz tujine ob vrnitvi v domovino Slovenijo?

Trenutno so res vsi pogovori usmerjeni predvsem pomoči argentinskim Slovencem, vendar bodo nekatere splošne smernice veljale tudi za ostale Slovence po svetu, vsaj tako zahteva nova Resolucija za Slovence po svetu, ki je bila sprejeta januarja letos. Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu je 29. januarja sklical sejo za ugotovitev stanja in možnosti ter določitev osnovnih smernic za usklajeno delovanje med vladnimi in nevladnimi ustanovami.

Drugi sestanek je bil 21. februarja (namenjen predvsem argentinskim Slovencem). Znova so zastopniki raznih ministrstev, državnih zavodov, parlamenta in civilnih družb razpravljali o problemih in reševanju vprašanj okoli vrnitve Slovencev iz tujine. Do tega sestanka se je za vrnitev iz Argentine prijavilo na Društvo Slovenija v svetu 104 oseb oziroma prispelo je 38 prošelj za pomoč pri vrnitvi v Slovenijo. Magdalena Tovornik, takrat še državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu, je predlagala ustanovitev posebne operativne delovne skupine z vključevanjem Urada za Slovence po svetu, Urada za priseljevanje in begunce, Društva Slovenija v svetu (vključno z interesi SIM in SSK) ter s predstavniki raznih ministrstev.

Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu pripravlja tudi posebno brošuro s koristnimi informacijami.

Zaposlovanje v Sloveniji

Kljub zmanjšani možnosti zaposlovanja v Sloveniji pa v določenih panogah in za določene poklice še vedno obstaja precejšnje pomanjkanje delavcev in tako obstajajo dokaj realne možnosti za zaposlitev tudi za slovenske izseljence in njihove potomce. Glej tabelo na str. 7. Vsa odprta delovna mesta so dostopna tudi na spletni strani Zavoda za zaposlovanje www.ess.gov.si, kjer lahko tudi osebe iz tujine dobijo konkretne podatke o vseh odprtih delovnih mestih in v primeru ustreznih ponudbe tudi naslovijo svojo prošnjo na delodajalca, ki razpisuje prosto delovno mesto. Postopek zaposlitve izseljencev,

ki imajo slovensko državljanstvo, je v bistvu enak kot za domače delavce, v primeru zaposlovanja potomcev slovenskih izseljencev, ki nimajo slovenskega državljanstva in njihovih družinskih članov, pa je potrebno pred zaposlitvijo pridobiti še delovno dovoljenje. Delovna dovoljenja izdaja Zavod za zaposlovanje. Potomci slovenskih izseljencev imajo pravico do pridobitve osebnega delovnega dovoljenja, kar pomeni, da so glede zaposlovanja in dela praktično izenačeni s slovenskimi državljani in lahko poljubno izbirajo delodajalca.

V primeru družinskih članov pa zakon določa, da mora za dovoljenje zaprositi delodajalec, ki bi jih zaposlil, in to dovoljenje velja le za tega delodajalca. Vse informacije o postopkih izdaje delovnih dovoljenj so dostopne pri

Centralni službi zavoda za zaposlovanje,
Ljubljana - Glinška 12
telefon iz Avstralije:
0011-386-1-4769 959

Slovenija zagotavlja vsakemu državljanu s stalnim bivališčem v RS denarno podporo za določen čas.

Problem stanovanja

Po pisanju Svobodne Slovenije so prišli na januarskem in februarjem sestanku do sledečih podatkov:

Ministrstvo za obrambo RS razpolaga z določenim stanovanjskim fondom (1500 stanovanj), za katerega je napovedana reforma. Za skrajne primere obstajajo možnosti za začasno uporabo določenega števila stanovanj v korist možnih slovenskih povratnikov iz Argentine. Predstavnica Rdečega križa Slovenije je predlagala kot kratkotrajno stanovanjsko rešitev možnost nastanitve na Debelem rtiču. Predstavniki Slovenske Karitas je povedal, da je Slovenska škofovska konferenca dala pobudo za ustanovitev odbora za pomoč Slovencem po svetu. Dejal je, da razpolagajo z določeno stanovanjsko kapaciteto.

Odobritev statusa državljana s stalnim bivališčem v RS

Predstavniki Ministrstva za notranje zadeve je v zvezi z zagotovitvijo stalnega bivališča povedal, da v primerih, ko ne bi bilo možno pridobiti tega pri sorodnikih, je naslov možno registrirati pri kakšni dobrodelni organizaciji.

Vojaška obveznost

Predstavniki Ministrstva za obrambo je povedal, da čeprav ni izrecno izpostavljena oprostitve vojaščine, ta v praksi ni obvezna za Slovence, ki bi se priselili v Slovenijo.

Nostrifikacija diplom in spričeval, štipendije in nadaljevanje študija

Predstavniki Ministrstva za šolstvo je opozoril na porast prošelj za štipendije za študij v Sloveniji ter željo mladih po vrnitvi v Slovenijo. Ministrstvo trenutno financira 150 štipendij po sistemu iz leta 1976, po katerem naj bi potencialni kandidati bili tujci. Danes so bolj prožni in odobrijo štipendije tudi tistim, ki imajo slovensko državljanstvo. Tem, ravno tako kot tujcem, ni treba delati mature. Postopek za nostrifikacijo diplom pa poteka v okviru Univerze.

Praktični napotki za potomce

Pred odhodom v Slovenijo je priporočljivo urediti:

- slovensko državljanstvo** - v slučaju, da državljanstva ne bi imeli urejenega, si je priskrbeti vse rojstne liste (svojega in otrok) in poročne liste (staršev in svojega)
- dokumentacijo v zvezi z opravljenimi študiji** - originalna diploma - potrdila o opravljenih izpitih - prevodi diplom in potrdil - pooblastite nekoga v Sloveniji, da vas zastopa za postopek nostrifikacije (ta postopek običajno traja od enega do več mesecev)
- Za osnovno in srednjo šolo** - overovljena spričevala in prevodi; tudi spričevala slovenskih šol v tujini
- potrdila o delovnih izkušnjah** - (kraj in čas zaposlitve, tudi za samostojne obrtnike).

Novi slovenski potni listi
Stari, modri potni listi bodo veljali samo še do 5. avgusta 2002. Prošnjo za novi potni list lahko vložite na Veleposlaništvo RS, v avstralskem primeru seveda v Canberri. K vlogi je potrebno priložiti eno fotografijo, izdelano na belem, tankem sijajnem fotografskem papirju, velikost 35 x 45 milimetrov, in stari (modri) potni list oziroma potrdilo o slovenskem državljanstvu. Za informacije o konzularnih taksah in za druge informacije se lahko obrnete na Veleposlaništvo RS.

Zdravstveno zavarovanje v RS

Slovenci (državljeni in nedržavljeni Republike Slovenije), ki imajo stalno bivališče v tujini in pridejo v domovino na obisk za krajši ali daljši čas, lahko sklenejo zdravstveno zavarovanje le v državi, kjer imajo prijavljeno stalno bivališče (ne glede na to ali ima Republika Slovenija podpisano konvencijo z državo ali ne). Če država, kjer bivajo ima podpisano konvencijo z Republiko Slovenijo, morajo prinesiti s seboj konvencijski obrazec, priporočila pa se potniško zavarovanje. Če morajo v Sloveniji po zdravstveno pomoč in nimajo zdravstvenega zavarovanja, plačajo prispevek kot samoplačnik. Če se zgodi neka nezgoda, lahko gredo v zdravstveni dom oz. v klinični center in tam plačajo vse prispevke - rešilec, bolnišnica, kirurški poseg ali drugo. Če se preselijo v domovino, morajo prijaviti stalno bivališče v nekateri izmed občin v Sloveniji in si urediti obvezno zdravstveno zavarovanje na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) in prostovoljno dodatno zdravstveno zavarovanje na zavarovalnici Vzajemni. Če bodo v Sloveniji zaposleni, bo kadrovska služba poskrbela za pokojnino (mati, ki ostane pri otrocih, in otroci so zavarovani po očetu), če so že upokojeni in Republika Slovenija nima podpisane konvencije z državo, kjer so bili zaposleni, bodo odšteli 5% (ali nekaj več) od bruto pokojnine, ki jo prejema iz tujine, za zdravstveno zavarovanje.

Zdravstveni zavodi, bolnišnice, zdravniki

/ZZZS/ - Od javnih zavodov nudi programe zdravstvenih storitev 64 zdravstvenih domov, 26 bolnišnic, 24 lekarn, 15 zdravilišč in 77 socialnovarstvenih zavodov. V teh zavodih je zaposlenih 4.374 zdravnikov preračunano na polni delovni čas (iz ur), od tega 1.008 splošnih zdravnikov, 600 zobozdravnikov, 1.134 specialistov in 93 ginekologov. Pri zasebnikih je zaposlenih 892 zdravnikov preračunano na polni delovni čas, od tega 223 splošnih zdravnikov, 455 zobozdravnikov, 159 specialistov in 36 ginekologov. Skupaj je v javnih zavodih zaposlenih 31.197 delavcev iz ur, pri zasebnikih pa 3.198 delavcev iz ur. Poleg zasebnikov v javni zdravstveni mreži, ki imajo pogodbo z Zavodom, opravljajo zasebno zdravstveno dejavnost tudi "čisti zasebniki", ki niso vključeni v javno zdravstveno mrežo. Vse njihove storitve, razen za nujno zdravniško pomoč, morajo bolniki plačati sami (ali zavarovalnica, če so dodatno zavarovani).

Pokojnine

/ZPIZ, STAŠA IVANČ, UNIV. DIPL. IUR. - VODJA ODDELKA ZA MEDNARODNO SODELOVANJE IN KONVENCIJE/ Republika Slovenija ima podpisan mednarodni sporazum z mnogimi državami, z nekaterimi pa še ne. Izseljence zanima, kako bodo po vrnitvi še naprej prejeli pokojnino za delo, opravljeno v tujini v prvem in drugem primeru. Oziroma kdaj se bodo upokojili, če so pred vrnitvijo nekaj let delali v tujini, kako se jim štejejo ta leta.

Zaradi ureditve vprašanj socialne varnosti sklepajo države dvostranske sporazume, s katerimi ta razmerja urejajo.

Na področju pokojnin taki sporazumi omogočajo zavarovancem, ki so del zavarovalne dobe dopolnili v Sloveniji, del pa v tujini, seštevajo zavarovalnih dob iz obeh držav za ugotovitev pogojev za pridobitev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji oziroma v tujini. Na podlagi akta o nasledstvu sporazumov oziroma konvencij nekdanje Jugoslavije, Slovenija še nadalje uporablja konvencije in sporazume, ki jih je nekdanja Jugoslavija sklenila s tujimi državami za področje socialnega zavarovanja in to z Belgijo, Bolgarijo, Češkoslovaško (za Češko in Slovaško), Dansko, Francijo, Italijo, Luksemburg, Madžarsko, Nizozemsko, Norveško, Poljsko, Švedsko, Veliko Britanijo in Severno Irsko.

Slovenija je do zdaj na področju socialne varnosti že sklenila nove dvostranske sporazume, ki že veljajo in se uporabljajo z Avstrijo, Švico, ZR Nemčijo, Hrvaško in Kanado ter Quebecom.

Zaključena so pogajanja in sporazumi podpisani z Italijo, Makedonijo in Nizozemsko, vendar ratifikacijski postopki še niso zaključeni. Usklajeni in pripravljeni za podpis pa so tudi že sporazumi o socialni varnosti z Združenim kraljestvom Velike Britanije in Severne Irske, Avstralijo in Francijo. Postopki ratifikacije takih sporazumov potekajo kar nekaj časa, zato začetka njihove veljavnosti ni mogoče natančneje določiti.

Sporazumi o socialni varnosti omogočajo našim in tujim državljanom, ki so delali v Sloveniji in v državi s katero je sklenjen sporazum, da s seštevanjem zavarovalnih dob, dopolnjenih v obeh državah, izpolnijo pogoje pokojninske dobe za pridobitev pravice do pokojnine. Ti pogoji se ugotavljajo po zakonodaji vsake države posebej. Sporazumi vsebujejo tudi določbe o obveznosti izplačevanja pokojnin iz ene v drugo državo pogodbenico oziroma v tretje države, če upravičenec prebiva tam.

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije,
Sektor za izvajanje zavarovanja,
Oddelek za mednarodno sodelovanje in konvencije,
Kolodvorska ul. 15, 1518 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0)1 47 45 100
fax: +386 (0)1 232 12 65

Slovenec, ki je nekaj let delal v Sloveniji, nato pa nadaljeval delo v tujini, v državi s katero je sklenjen sporazum o socialni varnosti, bo ob pogojih, ki jih določa slovenski pokojninski zakon, pridobil pravico do pokojnine za tisti del delovne dobe, ki jo je delal v Sloveniji. Če bo tak upokojenec stalno prebival v tujini, pa mu bomo slovensko pokojnino izplačevali v tujino. Za zaposlitve v tujini pa mu bo tuji nosilec zavarovanja, ko bodo izpolnjeni pogoji za pokojnino po njegovih predpisih, priznal svoj del pokojnine. To pokojnino mu bo izplačeval na devizni račun v Slovenijo, seveda, če bo upokojenec prebival v Sloveniji.

Slovenci, ki so delali in celotno delovno dobo dopolnili v tujini in se vrnejo v Slovenijo, so upravičeni do prejemanja tuje pokojnine, če je s to državo sklenjen sporazum o socialni varnosti. Če pa prihajajo iz države, s katero Slovenija nima sklenjenega sporazuma, niti reciprocitete izplačevanja pokojnin, pa je izplačilo odvisno od notranje zakonodaje države, ki je pokojnino priznala. Slovenska pokojninska zakonodaja predpisuje, da se slovenskemu državljanu slovenska pokojnina lahko ob pogoju izselitve izplačuje v tujino. Tujemu državljanu pa se slovenska pokojnina izplačuje v tujino, če je s to državo sklenjen sporazum o socialni varnosti, ali če ta država priznava tako pravico slovenskemu državljanu.

Slovenski državljan, ki so bili po prenehanju zavarovanja v Sloveniji zaposleni v državi, s katero Slovenija nima sklenjenega sporazuma o socialni varnosti, imajo po novem zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki velja od 1. 1. 2000, možnost, da se jim ob pogoju plačila prispevkov za obvezno zavarovanje upošteva v slovensko zavarovalno dobo čas zaposlitve v tujini. S tem dokupom jim je omogočeno, da izpolnijo vsaj minimalne pogoje pokojninske dobe (15 let) za pridobitev do starostne pokojnine. Zakon omogoča zavarovancem, da dokupijo tudi čas zaključenega dodiplomskega in podiplomskega študija, čas zunaj zavarovanja zaradi nege in varstva svojega otroka, mlajšega od treh let in še nekatera druga obdobja.

Razmerje med plačami in pokojninami v RS

/PODATKI Z INTERNETNE STRANI ZAVODA ZA POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE RS/ – Povprečna mesečna neto plača v avgustu 2001 je znašala 135.731 SIT, povprečna mesečna neto starostna pokojnina 90.864 SIT (v oktobru 2001 103.633 SIT), povprečna mesečna neto invalidska pokojnina 73.700 SIT (v oktobru 2001 84.178 SIT), povprečna mesečna neto družinska pokojnina 63.928 SIT (v oktobru 2001 73.073 SIT) ter povprečje vseh pokojnin 82.224 SIT (v oktobru 2001 94.001 SIT).

Starostna pokojnina ŽENSKÉ

Starost	Pokojninska doba
54 let	35 let in 3 mesece
59 let	najmanj 20 let
61 let	najmanj 15 let

MOŠKI

Starost	Pokojninska doba
58	40 let
63	najmanj 20 let
65	najmanj 15 let

Vozniška dovoljenja

/VELEPOSLANIŠTVO RS CANBERRA, MARKO POLAJŽER/ – Čisto sveža informacija o voznških dovoljenjih. Če imate slovensko voznško dovoljenje, ga lahko zamenjate kadarkoli in ni določen rok, tudi če je poteklo za 10 let in več. Če imate tuje (avstralsko) voznško dovoljenje ga po trenutni zakonodaji (ta se bo baje spremenila) lahko zamenjate za slovenskega v kraju stalnega bivališča praviloma v roku enega leta po prihodu, mora pa biti še veljavno. To velja za slovenske državljane.

Uvoz v Slovenijo - povratniki

/VELEPOSLANIŠTVO RS CANBERRA, MARKO POLAJŽER/ – Veleposlaništvo RS lahko izda carinsko potrdilo in potrdilo o oprostitvi davka na dodano vrednost za stvari, ki se uvažajo v Slovenijo ob povratku za stalno. Pogoj je delo in bivanje v tujini najmanj 12 mesecev in pa veljaven slovenski potni list.

Za reševanje stanovanjskega vprašanja oz. konkretne informacije

je potrebno

kontaktirati Stanovanjski sektor Ministrstva za okolje in prostor
 (tel: 01/478 71 35,
 el. pošta: info.mop@gov.si) ali
 Stanovanjski sklad RS
 (tel: 01/471 05 00,
 el. pošta
ssrsinfo@stanovanjskisklad-RS.si).

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje - centralna in območne enote

Telefonske številke za informacije strankam so:

Na centrali v Ljubljani
 hišna centrala: 01/474 51 00
 izplačevanje pokojnin, dohodninske zadeve in odtegljaji: 01/433 21 33
Na območnih enotah:
 Celje - 03/420 20 00
 Koper - 05/610 65 00
 Kranj - 04/202 43 15
 Ljubljana - 01/474 51 00
 Maribor - 02/228 12 31
 Murska Sobota - 02/530 48 12
 Nova Gorica - 05/330 89 16
 Novo mesto - 07/338 15 56
 Ravne - 02/821 66 10
Na izpostavah
 Trbovlje - 03/565 37 10
 Jesenice - 04/581 32 01
 Velenje - 03/898 49 10
Zavod nudi informacije tudi v posameznih krajevnih pisarnah:
 Ptuj

ponedeljek, sredo in petek od 8.00 do 12.00 in sredo popoldan od 14.00 do 16.00,
 tel.: 02/748 13 16,

Krško
 ponedeljek, torek in sredo od 8.00 do 14.00,
 tel.: 07/492 14 01,

Sežana
 vsaka tretja sredo v mesecu od 8.00 do 12.00 in od 13.00 do 15.00,
 tel.: 05/734 14 01,

Postojna
 vsaka prva sredo v mesecu od 8.00 do 12.00 in od 13.00 do 15.00, tel.: 05/726 54 01.

Črnomelj
 vsak ponedeljek od 8.00 do 13.00,
 tel.: 07/356 72 90.

Opomba: pri klicih iz Avstralije je potrebno izpustiti ničlo pri krajevnih številkah.

Zanimivo

Marko Polajžer iz Veleposlaništva RS v Canberri nam je povedal, da se tudi vse več avstralskih Slovencev vrača za stalno v Slovenijo. Prejšnja leta se jih je vračalo 4-5 na leto, zdaj pa se to število povečuje. Pokojnine iz Slovenije prejema v Avstralijo okoli 30 oseb.

Vrnitev v Slovenijo

Nada Ravter, mariborski tednik 7 D: Vrnitev domov

Urad za Slovence po svetu na Ministrstvu za zunanje zadeve je začel pred dvema letoma načrtovati strategijo odnosa s slovenskimi izseljenci, pa delovanje zamrznil in usmeril moči k sodelovanju z novo parlamentarno komisijo, ki se je resno lotila ustvarjanja resolucije. Strategija jo bo nadgradila, le-to pa bo prej ali pozneje dogradil še zakon.

Po mnenju svetovalca Vlade v Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in enega od tvorcev resolucije dr. Zvoneta Žigona je resolucija bolj kot smernice za delo, ki je teklo tudi brez nje, pomembna kot soglasje vseh parlamentarnih strank, ki olajša delo - v političnem smislu. Priznanje komisiji, ki je pripravila resolucijo, strne v stavek: "Pravi ljudje so se znašli na pravih mestih, se preprosto zganili in naredili resolucijo."

Pomisleki

Resolucija, ki sicer opredeljuje odnose Slovenije do svojih državljanov in ljudi slovenskega rodu po svetu, je trenutno vsaj za nekatere najbolj zanimiva v delu, ki govori o repatriaciji in državljanstvu. Kot da je pisana na kožo Slovincem v Argentini v času, ko se je Argentina znašla na vrhuncu krize, medtem ko imamo že celo desetletje hudo krizo v republikah nekdanje Jugoslavije, kjer prav tako živi veliko Slovencev.

Četudi je zbudila resolucija več pozornosti javnosti, kot bi jo, če ne bi bilo hude krize v Argentini, dogodka nista povezana, saj je bilo besedilo resolucije pripravljeno veliko prej, kriza je spodbudila samo amandma o vračanju. Prav ta amandma pa zna zbuditi nekaj pomislekov vsaj pri tistih Slovincih, ki žive v tiski na domačih tleh, in nekatere njihove (četudi neizrečene) strahove so artikulirali že poslanci v razpravi pred sprejetjem resolucije. Razprava namreč ne odslikava le političnega konsenza, ampak celo paleto pomislekov, ki se že pojavljajo med ljudmi. Političnih in čisto eksistenčnih.

Najbolj pogostega med političnimi pomisleki, ali resolucija ne pomeni (tudi) uvažanja volivcev za desnico, zavrne Zvone Žigon kot neupravičenega: "Resolucija zame ne pomeni uvoza volivcev, ampak korist za Slovence v svetu, ne glede na njihovo politično barvo. V svetu je veliko slovenskih državljanov z različnimi političnimi prepričanji, ki imajo ustavno zagotovljeno volilno pravico. Če jo izkoristijo, lahko volijo kogarkoli. Tako kot imajo stranke, leve in desne, pravico nabirati glasove kjerkoli, v

Argentini, ZDA ali Avstraliji." Zavrne tudi pomislek, da naj bi si Slovenija z resolucijo oprala slabo vest, ker je njena politika nekoč pognala Slovence v svet, in v imenu Urada za Slovence po svetu zatrdi, da si pri stikih s Slovenci po svetu prizadevajo zgolj za ohranjanje slovenske identitete, kamor sodi tudi vračanje ali priseljevanje Slovencev iz tujine v Slovenijo. "To je njihova legitimna pravica," dopolni.

dr. Zvone Žigon:
"Ne obljublamo ničesar, česar ne bi mogli izpolniti."

Stanovanja, službe ...

Eksistenčni pomislek sproži resolucija v delu, ki pravi, da "Slovenija omogoči njihovo vrnitev v domovino". Kaj natančno to pomeni? Da jim bo dala stanovanja in službe, kar je oboje glavni problem tudi Slovencev v matični domovini? Za Zvoneta Žigona je pomislek tehten, kar zadeva formulacijo, ker je "omogočiti" širok pojem, osebno pa ga razume kot kompromis med tistimi, ki bi radi našli, kaj vse bi morala Slovenija narediti, in med tistimi, ki menijo, da ni treba narediti ničesar. Cilj Urada za Slovence po svetu pa je izoblikovati sistem, ki bo slovenskim državljanom ali ljudem slovenskega rodu olajšal vračanje v Slovenijo, od koderkoli, ne le iz Argentine. "Lepo bi bilo, če bi imeli tak sistem izdelan že tedaj, ko je bila vojna na ozemlju nekdanje Jugoslavije, da bi lahko po njem reševali Slovence iz drugih republik..."

Izraz "omogočiti" dopolni s tem, da je treba ljudem, ki bi se radi vrnil, pomagati predvsem do prvega koraka, to pa so informacije. Treba jih je seznaniti s slovensko zakonodajo, s tem, kako pridobiti slovensko državljanstvo, kako dobiti v Sloveniji službo, stanovanje ...

"Seveda je vprašanje zaposlitve in stanovanj pereče tudi v Sloveniji,

vendar Slovenci, ki živimo tukaj, bolje poznamo družbeni sistem in podsisteme in se laže znajdemo kot tisti, ki živijo 15.000 kilometrov daleč. Vedeti morajo, kako pomembno je stalno bivališče, saj si lahko doslej kandidiral za stanovanje samo s stalnim bivališčem. Kako naj ima kdo, ki je komaj prišel, stalno bivališče? In če ga nima, je na razpisih v podrejenem položaju in ne more, čeprav je Slovenec, enakovredno konkurirati z drugimi Slovenci. Prav bi bilo, ko bi jih tako vkomponirali v naše akte, da bi se lahko enakovredno potegovali za službe in stanovanja. Poudarjam: ne prednostno, ampak enakovredno.

Obljubljamo le pomoč.

Ne ponujamo preveč? Ni nevarnosti, da bi si "omogočiti" razlagali bolj obetavno, potem pa bili - morda prepozno - razočarani? Imajo Slovenci iz BiH, ki jih je Slovenija v času vojne povabila v Slovenijo, urejene socialne razmere?

"Ne, nimajo še vsi urejenih socialnih razmer in prav ta izkušnja nas opozarja, da moramo biti previdni, da ne smemo obljubljati, česar ne bi mogli izpolniti. Zato ne obljublamo ničesar razen pomoči pri vračanju, to so pa v glavnem informacije. Nikomur nismo obljubili ne stanovanja ne službe, ampak pomoč, da se bo lahko za oboje potegoval. Pripravili smo izčrpne informacije, ki so jim na voljo tako na internetnih straneh ministrstev in drugih institucij kot v brošuri, ki bo na voljo v vseh diplomatsko konzularnih predstavništvi, domovih in društvih. Zavod za zaposlovanje je denimo objavil spisek deficitarnih delovnih mest v Sloveniji, kjer so torej možnosti zaposlitve. Vse to je osnova za tiste, ki razmišljajo o tem, da bi prišli živeti v Slovenijo."

Nobene invazije ne bo

Po neuradnih podatkih se je v vsem času slovenske samostojnosti za stalno priselilo iz tujine v Slovenijo okrog dvesto oseb. V tej številki so tudi otroci, celo nekaj tistih, ki so se rodili že v Sloveniji. V glavnem so to ljudje, ki so v bistvu živeli v Sloveniji v Argentini. Bili so sicer lojalni argentinski državljani, a še vedno Slovenci; rojeni so bili v Argentini, rasli so v slovenski izseljenski skupnosti in obiskovali slovenske sobotne šole. O domovini svojih staršev ali dedov so sanjali in ko se je Slovenija osamosvojila, se je ponudila priložnost za uredničenje sna in nekaj se jih je vrnilo.

Zaradi krize v Argentini je sedaj Slovenija spet malo bolj zanimiva, vendar kakšnega posebnega navala nihče ne pričakuje. Navsezadnje ni preprosto zapustiti vsega in za vedno oditi, kajti običajno - vrnitve ni. Na slovenskem veleposlanštvu v Buenos Airesu se je bolj kot število priselcev za slovensko državljanstvo povečalo število poiz-

vedb. Potomci slovenskih izseljencev napačno menijo, da oblika slovenskega potnega lista, ki je enaka potnim listom držav EU, pomeni, da smo tudi že člani EU in da bi se torej lahko imetniki slovenskega potnega lista zaposlili v katerikoli članici EU. Tu gre bolj za tipanja, iskanja izhoda, ne pa za resne namere za preselitev v Slovenijo. Resnejši kandidati so mladi slovenski izobraženci, rojeni v Argentini, ki so se za preselitev zanimali prek družtev, domov in klubov in jih vleče v Slovenijo nekažna, kot reče Zvone Žigon, pradamoljubje. Čeprav so lojalni argentinski državljani, se svojega slovenstva mnogokrat zavedajo bolj kot Slovenci v Sloveniji.

"Med pravimi izseljenci je za vrnitev manj zanimanja, ker so že v letih in nimajo več ne volje ne moči za nove začetke, za ponovno preseljevanje," povzame Žigon. "Poleg tega bi se jim z odhodom zamajal socialni status, saj Slovenija še ni sklenila z Argentino socialnega sporazuma."

Koliko Slovencev bo prišlo iz Argentine, je odvisno predvsem od tega, kaj jim bo Slovenija ponudila, a po nekaterih predvidevanjih se za tako usoden korak ne bo odločilo več kot kakšnih sto družin.

Slovenija lahko le pridobi

Andrej Rot, direktor radijskih programov na RTS, je "človek dveh domov", Slovenec z argentinsko izkušnjo, saj se je rodil v Argentini slovenskim povojnim emigrantom. A zdaj je že desetletje v Sloveniji, v svoji in domovini staršev. Ve, da bi se mnogi starejši ljudje radi vrnili

Andrej Rot:
"Priložnost za popravilo krivic je že zdavnaj zamujena."

iz Argentine, pa se iz kakršnegakoli razloga ne morejo, se jih je pa kljub temu kar nekaj: pisatelj Zorko Simčič, poslanec Marijan Šifer, Gorazd Hotimir, gospa Tomšič ... "Koliko Argentinev je doslej prišlo za stalno v Slovenijo, ne vem, najbrž bo številka dvesto kar pravnjaka, prihaja pa največ družin z otroki," pravi. "Sam vem le za nekatere posameznike. Recimo za

Vrnitev v Slovenijo

mladega turističnega delavca, ki bi rad prišel v Slovenijo z družino. S kapitalom in z znanjem. Ali pa za zdravnika, ki namerava priti z družino. V njegovem primeru ne gre za ekonomsko "vračanje", ampak bolj za željo, da bi živeli v lepšem in boljšem okolju."

Resolucija je zanj eno, kriza v Argentini pa drugo, ko se to dvoje povezuje, pa je treba vendarle po njegovem nekaj reči. "Nihče ne bo prišel v Slovenijo, ker je kjerkoli obubožal. Za starejšo generacijo bi bil že zaradi ponosa premik zaradi take okoliščine tako rekoč prepovedan. Tudi že zdavnaj ni več mogoča poprava krivic iz preteklosti, ta priložnost je za vselej zamujena." Poudarja, da bi morala predvsem Slovenija izkoristiti trenutno krizo v Argentini, saj bi lahko pridobila veliko mladih strokovnjakov, profesionalcev z drugačnimi izkušnjami, drugačnimi prijemi, z veliko znanja, vendar bi jih morala za to spodbujati. Ker je korak v neznano zelo težak, se večina zanj ne odloči, če je nihče ne navdušuje in ji ne pomaga. "Tisti, ki se odloči za življenje v Sloveniji, se ne odloči zaradi

tika po drugi vojni pljusnila čez ocean. Četudi rojen tam daleč in četudi vzgojen tam daleč, je vendar Slovenec. S Slovenijo v srcu, mislih, potnem listu. S Slovenijo, kakršno so mu vsadili starši. sobotna slovenska šola v Buenos Airesu, vse pogostejši obiski v "pradomovini" in "izkušnja bivanja" v Sloveniji njegovega brata, basista v ljubljanski Operi Juana Vasleta. In - nenazadnje - soustvarjanje slovenske radijske oddaje Okence v Slovenijo, ki teče že petnajst let vsako soboto v Buenos Airesu. Torej pozna situacijo "tam in tu". In je navsezadnje tudi sam na preskušnji ...

"Kolikor vem, je odšlo v zadnjem desetletju v Slovenijo nekaj več kot 70 družin argentinskih Slovencev ... Od lanskega decembra, ko je v Argentini nastopila huda gospodarska, socialna in politična kriza, se želijo naseliti v Sloveniji predvsem družine z majhnimi otroki, ker v Argentini ne vidijo prihodnosti. Sicer vedo, da je nekakšna kriza tudi v Sloveniji, a še zdaleč ne tako huda kot v Argentini."

Tudi v sobotni radijski oddaji teče beseda o vračanju v Slovenijo ... V času krize ljudje iščejo izhod, zato so se tudi začeli bolj živo zanimati za preselitev v Slovenijo, kar pa je vse prej kot lahko. Zanima jih, kako priti do stanovanja, zaposlitve, kako je z zdravstveno in s socialno zaščito, s šolanjem, z nostrifikacijo spričeval in s pokojninami. Za pojasnila so zaprosili Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki jim bo posredoval končno ponudbo.

"Seveda se Slovenci med seboj veliko pogovarjamo o vračanju, jasno pa je, da se nihče noče vrniti s statusom begunca ali da bi bil v breme sorodnikom ali prijateljem. Tudi sam veliko razmišljam o morebitni naselitvi v Sloveniji, predvsem zaradi otrok. 16-letne Gabriele in 12-letnega Daniela, ker so njune perspektive v Argentini slabe. Veliko ljudi z univerzitetno izobrazbo je brezposelnih, kar seveda ne deluje spodbudno na mlade in na njihove ambicije. V Argentini je danes nemogoče dobiti službo. Jaz jo zaenkrat še imam, ne vem pa, do kdaj jo bom imel."

Za dokončno odločitev bi moral poznati ponudbo slovenske vlade, doda. Za tako resno odločitev, kot je preselitev v skoraj 15.000 kilometrov oddaljen kraj, na drugo jezikovno področje, v drugo kulturo, pa čeprav te z vsem vežejo korenine, je treba dobro vedeti, kaj te čaka.

Jim bomo izrekli dobrodošlico ali bomo zamudili še eno priložnost? Razumejo enako dobro "dobrodošli" ali "bienvenidos". Razumejo pa tudi - molk.

Tabela poklicev v Sloveniji, kjer so potrebe po delavcih večje od števila brezposelnih oseb

Pridelovalci rastlin	Poklici za prenos informacij
Gozdarji	Kemiki
Papirničarji	Farmacevti
Geologi	Gumarji
Rudarji	Izdelovalci gradben. materiala
Monterji in inštalaterji	Keramiki in sorodni
Mehaniki in strojniki	Izdelovalci oblačil
Elektrikarji	Izdelovalci obutve
Računalničarji	Grafiki in sorodni
Gradbeniki	Geodeti
Komunalci in sorodni	Poklici v pretovorni dejav.
Poklici v cestnem prometu	Trgovinci
Železničarji	Pokl. za gostinstvo in turizem
Pravniki	Ekonomisti in sorodni
Vzgojitelji in učitelji	Naravoslovci
Pokl. za teles. kult. in rekreac.	Kulturniki
Jezikoslovci in sorodno	Gledališčniki in sorodno
Poklici v zdravstvu	Glasbeniki

Selitev iz Avstralije ...

Morda ne veste kam bi se obrnili za preselitev vaših premočnin?

Adria Marine Consulting

vam pripelje kontajner prav pred vašo hišo (velikost najmanjšega 30 kubičnih metrov - 2 x 2 x 6m) in ga tudi odpelje.

Kontajner je v Kopru približno v času dveh mesecev.

Usluga iz vseh krajev Avstralije!

Za več informacij pokličite na telefon (02) 9487 7922

Omenite Glas Slovenije

Domovi varovanih stanovanj za ostarele v Sloveniji

TO NISO DOMOVI UPOKOJENCEV!

Bistvena razlika med domom za upokojence in varovanimi stanovanji je v tem, da je varovanec v drugem primeru lastnik stanovanja, tako kot bi to bil v navadnem stanovanjskem bloku, pri čemer ima možnost koristiti še druge storitve, ki mu jih nudijo (nega na domu, v primeru bolezni lahko priključijo zdravnika s pritiskom na gumb v stanovanju, pospravljanje stanovanja, naročilo kosila v stanovanje...).

Varovana stanovanja se razlikujejo od klasičnega domskega varstva tudi po tem, da je v teh stanovanjih stanovalec omogočen optimalen nivo samostojnega življenja, ki ga še zmorejo. Tako jim je zagotovljena vsakodnevna zdravstvena in socialna pomoč, ki jo potrebujejo in si jo poleg osnovne ponudbe izberejo sami. Stanovanja v pritličju so namenjena invalidom. V Sloveniji so v preteklosti poznali t. im. upokojska stanovanja, varovanja stanovanja pa je prinesel Program razvoja varstva starejših za obdobje do leta 2005, ki ga je decembra 1997 sprejela Vlada RS.

Prva varovana stanovanja v Sloveniji so dobili maja 1999 v **Impolje pri Sevnici**. Gre za 17 stanovanj, kjer je našlo prostor 32 varovancev. Druga tovrstna stanovanja so zrasla v **Sentjurju pri Celju**, ki so bila vseljiva septembra 1999. Investitor teh varovanih stanovanj je Stanovanjski sklad Občine Sentjur pri Celju, ki je tako ponudil 14 stanovanj za 26 starostnikov. Pravkar dokončana so tudi stanovanja v **Podbrdu**, kjer je v 6-ih stanovanjih našlo prostor 10 oseb.

Tu so še varovana stanovanja v **Moravcih**. Kapaciteta varovanih stanovanj v Moravcih je velika, saj gradijo 86 apartmajskih stanovanj (za 86 oseb) in 60 apartmajskih hišic za 120 oseb. Investitor je podjetje Počitek - užitek iz Moravskih Toplic.

Med varovana stanovanja sodijo tudi tista v Tolminu. Gre za 30 stanovanj (za 39 oseb), investitor pa je Stanovanjski sklad RS.

Varovana stanovanja so še v dveh slovenskih mestih: v **Kobaridu** (20 stanovanj za 26 oseb, investitor je Stanovanjski sklad RS) in v **Logatcu** (29 stanovanj za 35 oseb, investitor je Stanovanjski sklad ZPIZ).

V **Mariboru** pa so zgradili varovana stanovanja v letu 2000. V **Prevaljah** jih pa še gradijo. Vse o varovanih stanovanjih na str. 10.

Mirko Vasle:
"Predvsem zaradi otrok razmišljam o preselitvi v Slovenijo."

višjega standarda ali materialnih ugodnosti. Kje pa, tisti, ki so iskali to, so odšli v Kanado ali v ZDA, medtem ko se za Slovenijo ljudje odločajo iz čustvenih motivov, ki koreninijo v otroštvu, v spominih staršev, v vzgoji, v navezanosti na slovensko kulturo. Razumljivo je, da si vsak želi tudi dobro službo, primerno bivanje in vse, kar sodi v dostojno življenje, zagotovo pa bi se državi dolgoročno obrestovalo vse, kar bi v ta projekt vračanja investirala. In četudi bi se vse lepo izšlo, nihče ne more zagotoviti, da bi novi priseljenci pogrnati v Sloveniji korenine. To je dolg proces, ki ga poznajo izseljenci. Tudi Slovenci v Argentini."

Tudi **Mirko Vasle** je eden argentinskih Slovencev "drugega rodu". Rodil se je v Argentini, seveda slovenskim staršem, ki jih je poli-

Domovi starejših občanov

AJDOVŠČINA

Dom starejših občanov
 Telefon: (05) 365-98-10
 Faks: (05) 365-98-26
 Elektronska pošta:
ajdovscina@ssz-slo.si

CELJE

Dom upokojencev Celje
 Telefon: (03) 543-52-00
 Faks: (03) 548-45-30
 Elektronska pošta:
celje@ssz-slo.si

ČRNOMELJ

Dom starejših občanov Crnomelj
 Telefon: (07) 305-62-60
 Faks: (07) 305-62-82
 Elektronska pošta:
crnomelj@ssz-slo.si

DOBREPOLJE

*Delovnovarstveni
 zavod Prizma, Ponikve*
 Telefon: (01) 788-01-00
 Faks: (01) 788-01-59
 Elektronska pošta:
prizma.ponikve@ssz-slo.si

DOMŽALE

Dom upokojencev Domžale
 Telefon: (01) 724-12-30
 Faks: (01) 724-84-98
 Elektronska pošta:
domzale@ssz-slo.si

DRAVOGRAD

Koroški dom starostnikov
 Telefon: (02) 878-32-54
 Faks: (02) 872-00-90
 Elektronska pošta:
kdsd@siol.net

GROSUPLJE

*Dom starejših občanov
 Grosuplje*
 Telefon: (01) 786-45-99
 Faks: (01) 786-42-20
 Elektronska pošta:
grosuplje@ssz-slo.si

HRASTNIK

Dom starejših Hrastnik
 Telefon: (03) 565-41-00
 Faks: (03) 565-41-10
 Elektronska pošta:
hrastnik@ssz-slo.si

IDRIJA

*Dom upokojencev
 Jožeta Primožiča-Miklavža*
 Telefon: (05) 377-34-36
 Faks: (05) 377-33-23
 Elektronska pošta:
du-idrija@amis.net

ILIRSKA BISTRICA

Dom starejših občanov
 Telefon: (05) 714-12-44
 Faks: (05) 714-20-29
 Elektronska pošta:
ibistrica@ssz-slo.si

IZOLA

*Dom upokojencev Izola,
 Casa del pensionato Isola*
 Telefon: (05) 641-71-21
 Faks: (05) 641-52-11
 Elektronska pošta:
duizola@siol.net

JESENICE

*Dom upokojencev dr. Franceta
 Bergelja Jesenice*
 Telefon: (04) 586-00-45
 Faks: (04) 586-00-44
 Elektronska pošta:
dufbj@siol.net

KAMNIK

Dom starejših občanov Kamnik
 Telefon: (01) 839-15-06, 839-15-10, 839-15-13
 Faks: (01) 839-13-26
 Elektronska pošta:
dom.kamnik1@siol.net

KOČEVJE

Dom starejših občanov Kočevje
 Telefon: (01) 895-32-12
 Faks: (01) 895-03-20
 Elektronska pošta:
kocevje@ssz-slo.si

KOPER

*Obalni dom upokojencev Koper -
 Casa costiera del pensionato
 Capodistria*
 Telefon: (05) 665-96-00
 Faks: (05) 628-51-02
 Elektronska pošta:
odu.koper@siol.net

KRANJ

Dom upokojencev Kranj
 Telefon: (04) 280-13-00
 Faks: (04) 233-13-32
 Elektronska pošta:
kranj@ssz-slo.si

KRŠKO

Dom starejših občanov Krško
 Telefon: (07) 488-18-50
 Faks: (07) 488-18-80
 Elektronska pošta:
krsko@ssz-slo.si

LENDAVA

*Dom starejših Lendava -
 Idősebb polgárok otthona*
 Telefon: (02) 578-12-36
 Faks: (02) 578-12-38
 Elektronska pošta:
dom_starejsih.Lendava@moj.net

LITIJA

Dom "Tisje" Šmartno pri Litiji
 Telefon: (01) 890-01-00
 Faks: (01) 890-01-10
 Elektronska pošta:
tisje@ssz-slo.si

LJUBLJANA

*Dom starejših občanov
 Ljubljana Bežigrad*
 Telefon: (01) 568-20-59
 Faks: (01) 568-20-49
 Elektronska pošta:
bezigrad@ssz-slo.si

LJUBLJANA

*Dom upokojencev Center,
 Tabor-Poljane*
 Telefon: (01) 234-73-00
 Faks: (01) 234-73-45
 Elektronska pošta:
tabor@ssz-slo.si

LJUBLJANA

*Dom starejših občanov
 Ljubljana - Šiška*
 Telefon: (01) 507-24-64
 Faks: (01) 507-50-79
 Elektronska pošta:
siska@ssz-slo.si

LJUBLJANA

*Dom starejših občanov
 Ljubljana Vič-Rudnik*
 Telefon: (01) 477-06-00
 Faks: (01) 477-06-55
 Elektronska pošta:
franc.magister@dso-vic.si

LJUBLJANA

Enota Kolezija
 Telefon: (01) 477-01-00
 Elektronska pošta:
vili.dolenc@dso-vic.si

LJUTOMER

Dom Lukavci
 Telefon: (02) 588-84-20
 Faks: (02) 588-84-44
 Elektronska pošta:
lukavci@ssz-slo.si

MARIBOR

Dom upokojencev "Danice Vogrinc"
 Telefon: (02) 480-61-00
 Faks: (02) 471-31-57
 Elektronska pošta:
dudvm@siol.net

MARIBOR

Enota Tabor
 Telefon: (02) 420-41-21

MENGEŠ

Dom počitka Mengeš
 Telefon: (01) 723-72-28
 Faks: (01) 723-73-47
 Elektronska pošta:
zavod@dom-pocitka-menges.si

METLIKA

Dom počitka Metlika
 Telefon: (07) 306-31-40
 Faks: (07) 306-31-50
 Elektronska pošta:
metlika@ssz-slo.si

MURSKA SOBOTA

Dom starejših Rakičan
 Telefon: (02) 532-16-09
 Faks: (02) 530-42-40
 Elektronska pošta:
dom.rakican@moj.net

NOVA GORICA

Dom upokojencev Nova Gorica
 Telefon: (05) 339-41-00
 Faks: (05) 339-41-60
 Elektronska pošta:
gorica@ssz-slo.si

NOVA GORICA

Dom upokojencev Gradisce
 Telefon: (05) 330-69-00
 Faks: (05) 330-69-24
 Elektronska pošta:
dug@siol.net

NOVO MESTO

Dom starejših občanov
 Telefon: (07) 371-99-11
 Faks: (07) 371-99-44
 Elektronska pošta:
DSO-NM@SIOL.NET

POLZELA

Dom upokojencev Polzela
 Telefon: (03) 703-34-00
 Faks: (03) 572-00-23
 Elektronska pošta:
dom.upokojencev-polzela@netsi.net

Postojna

Dom upokojencev Postojna
 Telefon: (05) 700-11-00
 Faks: (05) 700-11-16
 Elektronska pošta:
dupo@siol.net

PREDDVOR

Dom starejših občanov Preddvor
 Telefon: (04) 275-20-00
 Faks: (04) 255-11-10
 Elektronska pošta:
dom.preddvor@dso-preddvor.si

PTUJ

Dom upokojencev Ptuj
 Telefon: (02) 780-73-00
 Faks: (02) 771-45-31
 Elektronska pošta:
du.ptuj@siol.net

GORIŠNICA

*Dom upokojencev Ptuj - Enota
 Muretinci*
 Telefon: (02) 740-80-59

Radovljica

Dom dr. Janka Benedika
 Telefon: (04) 537-50-00
 Faks: (04) 537-51-70
 Elektronska pošta:
radovljica@ssz-slo.si

SEVNICA

*Dom upokojencev in
 oskrbovancev Impoljca*
 Telefon: (07) 816-14-00
 Faks: (07) 814-16-43
 Elektronska pošta:
dom.impoljca@siol.net

BREŽICE

Dom upokojencev Brežice
 Telefon: (07) 499-17-00
 Faks: (07) 499-17-11

SEVNICA

*Trubarjev dom upokojencev
 Loka pri Zidanem mostu*
 Telefon: (03) 565-81-00
 Faks: (03) 568-41-96
 Elektronska pošta:
loka@ssz-slo.si

SEŽANA

Dom upokojencev Sežana
 Telefon: (05) 734-40-11
 Faks: (05) 730-14-24
 Elektronska pošta:
domupokojencev.sezana@siol.net

SLOVENSKA BISTRICA

Dom dr. Jožeta Potrča Poljčane
 Telefon: (02) 829-58-20
 Faks: (02) 802-56-75
 Elektronska pošta:
slovenska.bistrica@ssz-slo.si

SLOVENSKE KONJICE

"Lambrechtov dom"
 Telefon: (03) 757-41-00
 Faks: (03) 757-41-10
 Elektronska pošta:
skonjice@ssz-slo.si

Domovi starejših občanov

ŠENTJUR

Dom starejših Šentjur
Telefon: (03) 746-17-00
Faks: (03) 746-18-19
Elektronska pošta:
ds.sentjur@siol.net

ŠMARJE PRI JELŠAH

Dom upokoencev
Telefon: (03) 817-14-00
Faks: (03) 817-14-20
Elektronska pošta:
smarje@ssz-slo.si

TOLMIN

Dom upokoencev Podbrdo
Telefon: (05) 380-18-40
Faks: (05) 380-18-51
Elektronska pošta:
podbrdo@ssz-slo.si

TOLMIN

Enota Petrovo brdo
Telefon: (05) 380-18-20

TRBOVLJE

Dom upokoencev "Franca Salamona"
Telefon: (03) 565-33-00
Faks: (03) 563-19-60
Elektronska pošta:
dom.upo-f-salamon@siol.net

TREBNJE

Dom starejših občanov Trebnje
Telefon: (07) 346-21-00
Faks: (07) 346-21-51
Elektronska pošta:
dso_trebnje@siol.net

TRŽIČ

Dom Petra Uzarja Tržič
Telefon: (04) 598-03-00
Faks: (04) 598-03-00
Elektronska pošta:
dpu-trzic@siol.net

Velenje

Dom za varstvo odraslih
Telefon: (03) 587-49-15
Faks: (03) 897-06-51
Elektronska pošta:
dvov@siol.net

Vrhnika

Dom upokoencev
Telefon: (01) 750-44-00
Faks: (01) 750-51-68
Elektronska pošta:
du-vrhnika@s5.net

ZAGORJE OB SAVI

Dom starejših občanov "Polde Eberl-Jamski" - Izlake
Telefon: (03) 567-40-85
Faks: (03) 567-35-07
Elektronska pošta:
eberlov.dom.izlake@siol.net

ŽALEC

Dom Nine Pokorn Grmovje
Telefon: (03) 572-81-20
Faks: (03) 572-80-68
Elektronska pošta:
dom_nine_pokorn.zalec@siol.net

LOGATEC

Dom Marije in Marte
Telefon: (01) 754-31-09 ,
754-20-40
Faks: (01) 754-25-55
Elektronska pošta:
dom.marije.marte@siol.net

Kolezija - Dom Rudnik Vič, Ljubljana

Kolesija - vrt

Bokalce, Dom Rudnik-Vič, Ljubljana

**V Mariboru je bilo leta 2000
izgrajenih 32 varovanih
stanovanj
Panonska ul. 47
Varovana stanovanja:
02 / 42611 30 (31)**

Dom starejših občanov in varovana stanovanja Medvode

Varovana stanovanja, ki jih prodajajo se nahajajo v sklopu Doma starejših občanov Medvode.

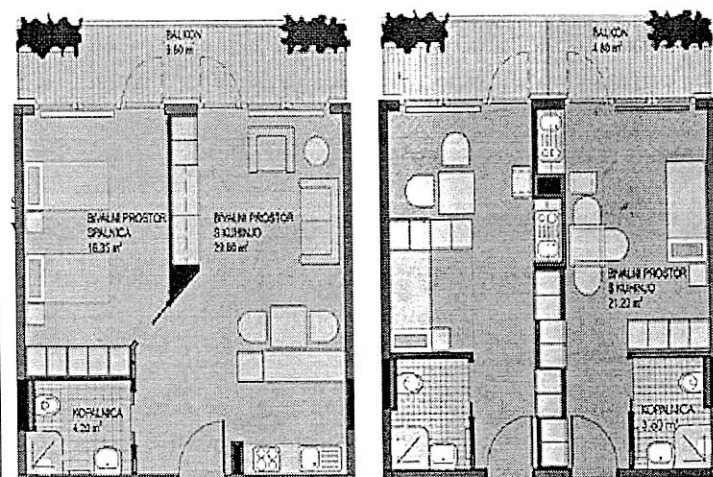
Dom starejših občanov stoji na zahodni strani ceste Medvode - Zbilje, kar je približno 15 kilometrov oddaljeno od Ljubljane. Objekt Doma starejših občanov stoji na območju ravninskega redkega gozda v kompleksu novega naselja. Skupaj z naseljem zavzema 85.500 kvadratnih metrov, od tega pa je predvidena lokacija za dom ostarelih s prometnimi in zelenimi površinami velika okoli 13.500 kvadratnih metrov. V podaljšku naselja je zelena površina v obliki parkovnega gozda v izmeri 3.400 kvadratnih metrov, tako da je okolica Doma starejših občanov lepo urejena, v varni soseski in z veliko zelenja.

Na lokaciji vozi mestni ali primestni avtobus, tako da so prevozi do Ljubljane zagotovljeni.

Kupcu varovanih stanovanj je v sklopu Doma starejših občanov nudena vsa oskrba, to je čiščenje stanovanja, hrana v domski restavraciji ali hrana prinesena v stanovanje, pranje in čiščenje posteljnine, perila in oblačil, uporaba družabnih prostorov in celotna medicinska in bolniška oskrba.

Dom je načrtovan tako, da imajo varovana stanovanja poseben vhod, uporabljajo pa se lahko vse komunikacije doma.

Spodaj sta prikazana tlorisa stanovanja in garsonjere

Opomba uredništva Glas Slovenije: Prav v tem kraju je kupila varovano stanovanje tudi naša dolgoletna naročnica, rojakinja iz Sydneyja Mili Hren (soproga pok. Korla Hrena, znanega šahista). V Medvode se je preselila meseca marca letos. Želimo ji veliko srečnih in zdravih let v lepem slovenskem okolju.

Varovana stanovanja

Kaj so varovana stanovanja?

1. SPLOŠNO O VAROVANIH STANOVANJIH

1.1 Varovana stanovanja predstavljajo posebej grajeno funkcionalno povezano, potrebam starejših prilagojeno stanovanjsko enoto in imajo posebni status. V njih lahko bivajo ljudje, ki izpolnjujejo pogoje po pravilniku o standardih in normativih socialno varstvenih storitev (Ur. listi RS št. 52/95 in 19/99). Ti pogoji so:

- starost nad 65 let zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, nesposobni za samostojno življenje brez pomoči druge osebe,
- jim preostale psihofizične sposobnosti omogočajo, da z redno organizirano pomočjo drugega in z zagotovljenim zdravstvenim varstvom, ohranjajo zadovoljivo duševno in telesno počutje in samostojnost v bivalnem okolju tako, da jim ni potrebno popolno institucionalno varstvo v zavodu.

Varovana stanovanja predstavljajo novo obliko institucionalnega varstva, kar pomeni posebno pomoč pri oskrbi in negi, ki obsega:

- socialno oskrbo v skladu z omenjenim pravilnikom
- zdravstveno varstvo in nego po predpisih v zdravstvenem varstvu,

Stanovanci varovanih stanovanj sami odločijo koliko dodatnih pomoči potrebujejo, njihov obseg in trajanje. V ta namen sklenejo dogovor o obsegu, trajanju in načinu opravljanja storitev, ki se lahko spreminja glede na potrebe uporabnika in ponudbe izvajalca.

1.2 Storitve socialne oskrbe izvajajo strokovni delavci, strokovni sodelavci ter laični delavci. Storitve zdravstvenega varstva in zdravstvene nege opravljajo strokovni delavci.

Postopke v zvezi s pripravo dogovora o opravljanju storitev, uvodno srečanje med uporabnikom in izvajalcem storitve ter koordinacijo neposrednih izvajalcev vodi diplomirani socialni delavec oz. delavec kot to določa 69. čl. Zakona o socialnem varstvu.

2. OPIS STORITEV:

A/ POMOČ PRI ORGANIZACIJI BIVANJA

- čiščenje bivalnih prostorov
- postiljanje postelje in preoblačenje postelnega perila
- pranje postelnega in osebne perila

B/ ORGANIZIRANJE PREHRANE

- dostava kosil iz kuhinje doma upokojencev
- priprava zajtrka in večerje

C/ POMOČ PRI VZDRŽEVANJU OSEBNE HIGIENE

- pomoč pri oblačenju in slačenju
- pomoč pri umivanju
- pomoč pri kopanju in kopanje
- pomoč pri hranjenju
- pomoč pri opravljanju osnovnih življenjskih funkcij
- vzdrževanje in nega osebnih ortopedskih pripomočkov

D/ VARSTVO IN POMOČ PRI OHRANJANJU SOCIALNIH STIKOV

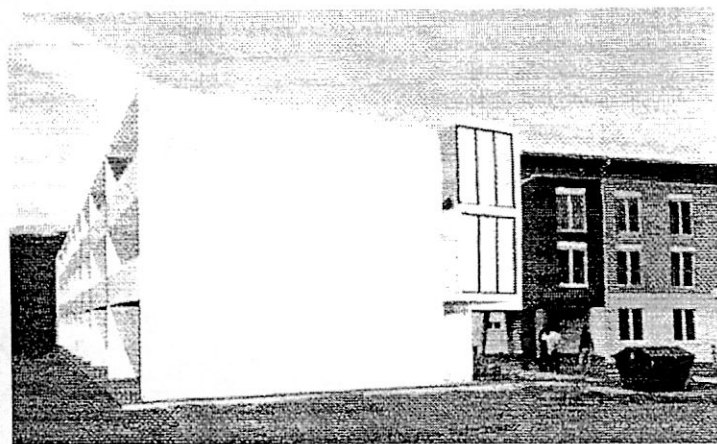
- vzpostavljanje socialnih stikov z okoljem, sorodniki in prostovoljci
- informacije ustanov o stanju in potrebah upravičenca
- spremljanje uporabnika pri opravljanju različnih obveznosti
- družabništvo
- prevozi na razna srečanja, prireditve, k zdravniku ipd.

*Novi dom varovanih stanovanj
v Mariboru*

Dom varovanih stanovanj Prevalje na Koroškem se gradi

Meseca oktobra 2001 se je v neposredni bližini Doma starostnikov na Prevaljah pričela gradnja Doma varovanih stanovanj. Kot drugje, bodo tudi tukaj stanovanja funkcionalno povezana in prilagojena potrebam

starejših oseb, ki ne morejo več živeti popolnoma samostojno in katerih bivanje potrebuje varovanje z organizirano pomočjo pri hišnih opravilih in zdravstvenih storitvah.

V Domu varovanih stanovanj bo v treh etažah prostora za 24 stanovanj velikosti 30,65 m² do 62,25 m². Predvideni objekt bo imel ob pritličju še dve nadstropji.

Struktura stanovanja bo naslednja: 6 x 2 sobno stanovanje, 6 x 1,5 sobno stanovanje, 6 x 1 sobno stanovanje, 6 x garsonjere.

Arhitektonska zasnova je izražena v strukturi, ki je tridelna, v različnih materialih. Osrednje bivalno jedro je zidano z opečnim blokom. Na njega se na južni strani dodajajo lože in zimski vrtovi. Tretji del sestavlja jekleni dodatek na severni strani, ki združuje niz shramb in balkonov, kot nadomestek izostale kleti. V vsakem stanovanju je predviden enak bivanjski standard z velikim bivalnim delom, kuhinjsko nišo, primerno veliko kopalnico ter ložo. Pri večjih stanovanjih je koncept povečan za kabinet, spalnico in zimski vrt. Stanovanja v pritličju podaljšajo v terase, ki se prelijejo v zelenico, v nadstropjih pa se stanovanja končajo z ložami oz. zimskimi vrtovi. Vstop v stanovanja je organiziran preko notranjega hodnika, ki dobiva svetlobo preko severnih balkonov.

Objekt bo povezan z Domom starejših na Fari v Prevaljah preko veznega hodnika, kar bo omogočilo neposredno koriščenje prostorov in storitev Doma: ambulante, prostori za fizioterapijo, nujna medicinska pomoč, knjižnica, prostori za druženje in interesne dejavnosti, trgovina, bar, frizerski salon, kuhinja, centralna pralnica.

Po potrebi bodo prebivalcem doma varovanih stanovanj omogočene razne storitve:

- osebna nega (pomoč pri hranjenju, vstajanju, oblačenju, kopanju, postiljanju ...)
- gospodinjstva pomoč (čiščenje stanovanj, pranje in likanje perila, priprava obrokov, pomoč pri jemanju zdravil, nakupovanje, urejanje bančnih zadev ...)
- socialna kontrola (osebna varnost)
- socialna pomoč za medicinske odnose (druženje, družabni obiski, branje ...)
- zdravstvene storitve

V neposredni bližini varovanih stanovanj so cerkev, trgovine, pošta, avtobusna in železniška postaja in drugo.

Cena tovrstnih stanovanj je seveda nekoliko višja od klasičnih stanovanj in znaša okoli 1.280,00 EUR/m².

Gradnja bo zaključena predvidoma do oktobra 2002.

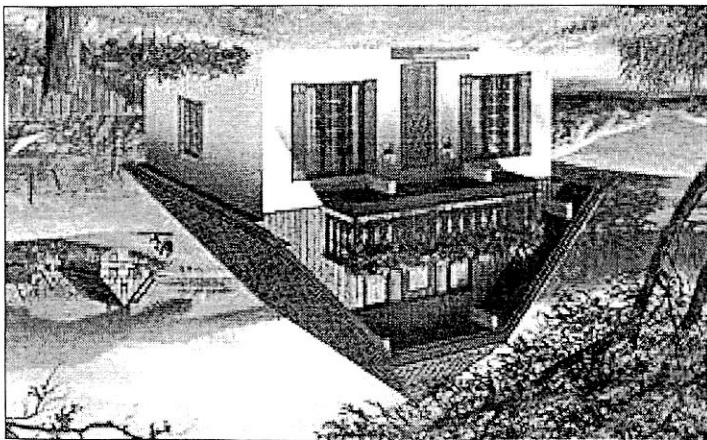
Za več informacij

IGEM INŽENIRING d.o.o. Mariborska 3, 2370 Dravograd

Telefon: 02 - 8720 610 Fax: 02 - 8783 023

E-mail: info@iny.igem.net

Ampera hiša

Prodajalec: Ampera d.o.o.
Hrastovec 5 1236 TRZIN Kontaktna oseba: g. Sambolec
Tel.: 01/561-08-30
naslov: ampera@siol.net

LUMAR HIŠE d.o.o.
Šmateg 26, SI 3303
Gomilsko
Telefon: 03 - 703 2900

MARLES HIŠE

MARIBOR d.o.o.
Limbuška cesta 2
SI - 2341 Limbuš
Telefon: 02 - 429 4500
E-mail: info@marles-hise.si

Nepremičnine - najem
stanovanj in hiš
tudi na naslovu
www.kabi.si/si21

BIVALNA BRUNARICA

Peggy d.o.o.
Ivanke Uranjek 3
Zalec, SI - 3310
Telefon: 03 - 710 2310

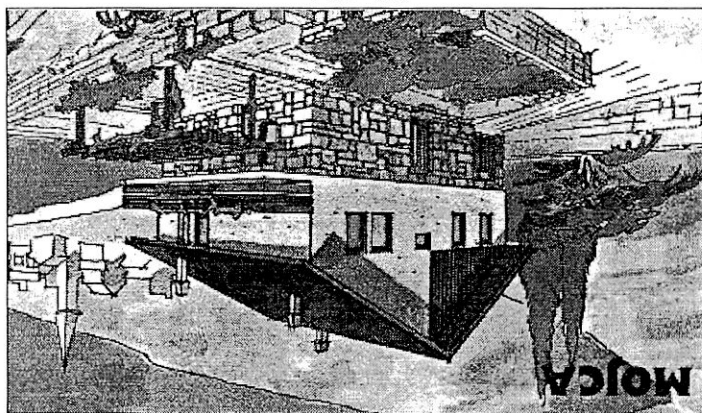
KAGER HIŠA d.o.o.
Ob Dravi 4/a
SI - 2251 Ptuj
Telefon: 02 - 788 9310

Uporabnikom
interneta

Rezervacije v hotelih:
http://www.slovenia-
hotels.com/

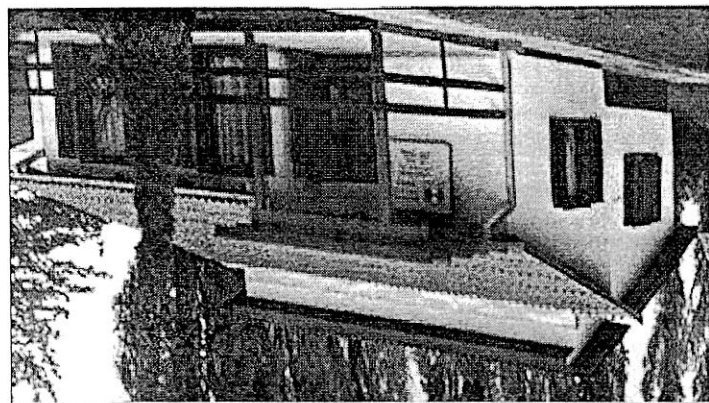
Naslovi raznih podjetij:
http://omega.s-sc.edus.si/
naslovi_podjetij.htm

Hiša Mojca

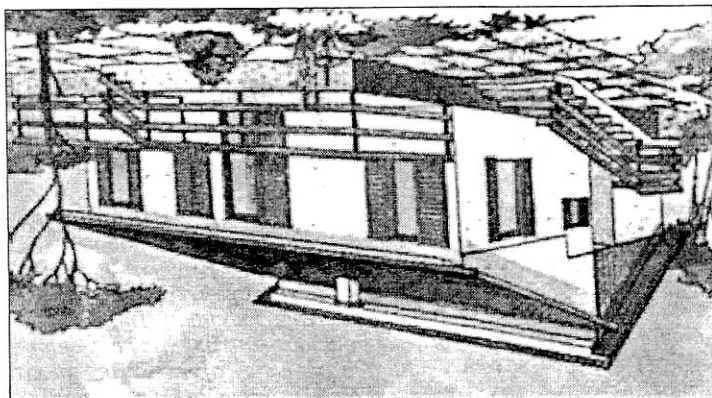

JUTING - MONTAŽNE HIŠE
Šmartinska 28, Ljubljana
E-mail: www.juting.com

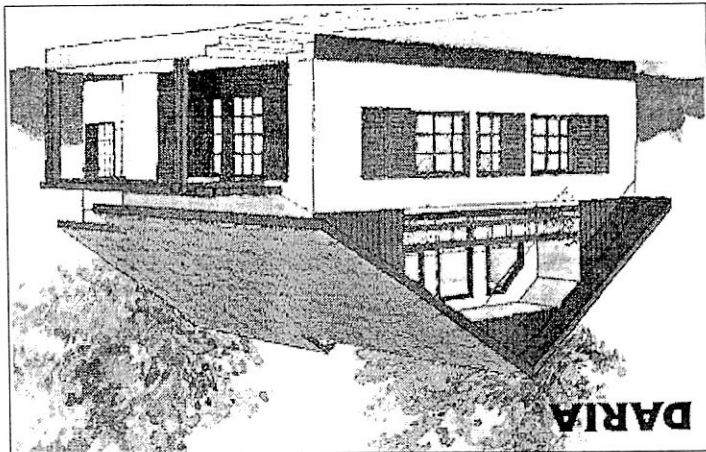
Hiša Jasna

Hiša Vanja

Hiša Daria

Vloga za pridobitev državljanstva RS

**Velesposlaništvo
Republike Slovenije
Canberra**

Vloga za pridobitev državljanstva Republike Slovenije po 13. členu zakona o državljanstvu

Osebe, ki so slovenskega rodu (po enem od staršev ali po starih starših) lahko zaprosijo za državljanstvo Republike Slovenije po naturalizaciji z olajšavami. O njihovih vlogah odloča Vlada Republike Slovenije.

Obrazec za vlogo se dobi na Velesposlaništvu Republike Slovenije v Canberru, je v slovenskem jeziku in mora biti tudi izpolnjen v slovenskem jeziku. Vloga mora biti izpolnjena v celoti in mora vsebovati tudi vse predpisane priloge. Ob vložitvi mora prosilec plačati tudi vse predpisane takse.

Če vloga ni popolna jo prosilec lahko vloži, vendar bo pozneje pozvan k dopolnitvi. Vse priloge morajo biti originalne listine, če niso v slovenskem jeziku, morajo biti priloženi tudi overjeni prevodi (overitev prevoda stane 20.00 AUD, prevod in overitev skupaj pa 50.00 AUD po strani). Postopek lahko traja več let in prosilec je lahko vsak čas pozvan na dopolnitev vloge.

Vlogo mora prosilec vložiti osebno na Velesposlaništvu ali predstavniku Velesposlaništva na konzularnih urah.

Taksa za vlogo samo znaša 450.00 AUD in mora biti plačana ob vlogi in se ne vrača.

Ta tekst in prevod vloge v angleškem jeziku je zgolj pomoč pri izpolnjevanju.

Marko Polajžer
V.d. odpravnik poslov

Intervju/ Tone Bulovec in Danijela

Pogovarjala se je Stanka Gregorič

S.G.: Po podatkih, ki jih imamo, se v zadnjem času vrača tudi iz Avstralije vse več rojakov domov v Slovenijo. Ste eden od povratnikov, zato menim, da bi nam lahko povedali marsikaj zanimivega in koristnega, saj ste si gotovo nabrali veliko izkušenj. Vrnili ste se ...

T.B.: Pred dvema letoma.

S.G.: Kašne težave ste imeli kot upokojenec tukaj v Avstraliji in tam v Sloveniji?

T.B.: Nobenih težav nisem imel, razen seveda z denarjem oziroma z avstralsko pokojnino. Centrelinku sem moral dati vse podatke o prodaji hiše v Avstraliji in dokler nisem poslal vseh računov o gradnji nove hiše v Sloveniji, to je bilo skoraj eno leto, sem prejemal precej zmanjšano pokojnino, saj so mi denar od prodane hiše računali kot dohodek in seveda še obresti zraven.

S.G.: Potem, ko ste predali vse račune so vam izplačali pokojnino za nazaj?

T.B.: Seveda so. Vsakdo, ki se namerava vrniti v Slovenijo in v Avstraliji proda hišo, mora računati na to, da mu bodo zmanjšali pokojnino za dobo dokler v Sloveniji ne bo kupil ali gradil hiše in dokler ne bo poslal vseh dokumentov v Avstralijo.

S.G.: Koliko denarja pa sploh lahko ima avstralski upokojeni zakonski par na banki?

T.B.: Mislim da nekje okoli 150 tisoč avstralskih dolarjev. Na teden pa menda lahko ima zakonski par dohodka (nad pokojnino) v znesku 70.00 dolarjev ne da bi mu kaj odbili od pokojnine.

S.G.: Kako poteka postopek prenosa pokojnine iz Avstralije v Slovenijo.

T.B.: Ko se izseliš iz Avstralije nima Centrelink nič več s teboj. Vse predajo centru v Hobartu (telefon iz Avstralije: 13 16 73, iz prekmorskih držav - brezplačen klic: +61-3-6222 3455). Iz Hobarta tudi potem pošiljajo pokojnino v druge države. Enkrat mesečno dobim ček na moj domači naslov v Sloveniji.

S.G.: V kakšni valuti je ta ček? No, vemo, da znaša avstralska pokojnina za vse enako okoli AUD 800 na mesec.

T.B.: Ček je v ameriških dolarjih.

Tone Bulovec s prijateljico Danijelo

S.G.: Ali Centrelink zahteva bančno številko v Sloveniji?

T.B.: Seveda zahteva, vendar banke v Sloveniji zaenkrat ne dajejo nobenih informacij o varčevalcih.

S.G.: Ko ste prišli v Slovenijo ste se lahko takoj zdravstveno zavarovali?

T.B.: Takoj. Če si državljan Slovenije si takoj zavarovan. Obvezno zavarovanje plačam mesečno 2.600 SIT, dodatno zavarovanje pa znaša 4.300 SIT mesečno. Slovenski upokojenci pa plačujejo manj.

S.G.: Koliko pa stanejo zdravila na recept?

T.B.: Za večino zdravil nič ne plačaš, seveda, če imaš dodatno zdravstveno zavarovanje. Tudi pri zdravnikih specialistih se ne plačuje, razen seveda, če si izbereš posebnega zdravnika, ki nima pogodbe z zavarovanjem in ta računa več.

S.G.: Koliko denarja bi zakonski par moral imeti na mesec za normalno življenje? Vem, da je to odvisno tudi od tega kje živiš in seveda kakšne življenjske potrebe imaš. Pa vendar ...

T.B. in Danijela: Misliva, da sta za solidno življenje dovolj pokojnini zakoncev (iz Avstralije). Drugače pa bi rekla, da za recimo kakšnih 2000 AUD na mesec lahko že kar dobro živiš.

S.G.: Kaj pa dodatek na nezaposlenost za osebe, ki še niso upokojene in še niso našle službe?

T.B. in Danijela.: Dodatek znaša okoli 48.000 SIT, prejemaš pa ga lahko dve leti, seveda če ti zavod najde prej službo se pač zaposliš prej. V principu je v tem primeru vse nekako podobno avstralskim zakonom.

S.G.: Avtomobili. Registracija.

T.B. in Danijela: Zdi se mi, da so v Sloveniji cenejši. Registracija je različna seveda, plačuje se po kubikih, v povprečju stane okoli 70.000 SIT (obvezno zavarovanje in registracija). Za upokojence velja enako. Če nekdo v Avstraliji ni imel prometne nesreče, lahko to ugodnost prenese na zavarovalnico v Sloveniji.

S.G.: Kaj pa vozniško dovoljenje?

T.B.: Eno leto lahko voziš z avstralskim, potem pa ga sodno prevedeš na slovenskega s tem, da moraš imeti zdravniški pregled, ki stane 15.000 SIT. Dovoljenje pa velja do 85 leta starosti.

S.G.: Kako dolgo je potrebno čakati na mesto v domovih za ostarele?

T.B. in Danijela: V bolj oddaljenih krajih je čakalna doba krajša, v glavnih mestih pa daljša, vendar tudi ta v glavnem ne več kot eno leto.

S.G.: Koliko pa stanejo recimo varovana stanovanja?

T.B. in Danijela: Okoli 160.000 avstralskih dolarjev, odvisno spet kje in kakšno je, eno ali dvosobno.

S.G.: Danes verjetno ne moremo več reči, da je v Sloveniji kakršnokoli pomanjkanje, ne oblačil, ne hrane ...

T.B.: Ničesar ne manjka. V Sloveniji dobiš danes vse, domačo in tujo robo. V gradbenem materialu pa je celo več izbire kot v Avstraliji in tudi kvaliteta je boljša.

S.G.: In televizija?

T.B.: Na Gorenjskem imamo na voljo 46 kanalov. Poleg slovenskih lahko gledaš angleške, hrvaške, avstrijske in druge programe. Kabelska televizija stane na mesec 2.600 SIT, razen tega pa je tu še obvezni prispevek Rtv Slo 2.200 SIT. Priključek za kabelsko televizijo stane 90.000 SIT. Za telefonski priključek pa 22.000 SIT.

S.G.: Kako pa ste se privadili na spremembo klime, recimo na zimo?

T.B.: Ja, paziti se je treba in utrditi se moraš. Sam sem imel kar nekaj zdravstvenih težav.

S.G.: Tone in Danijela, želimo vam srečno potovanje nazaj v Slovenijo in seveda srečo za naprej ...

Na kratko

Ministrica za kulturo RS Andreja Rihter je odpovedala obisk Avstralije zaradi dolžnosti, ki jih ima v Sloveniji.

S 1. majem naj bi se izdelava novih potnih listov podražila. Popolnih vlog za menjavo potnega lista je bilo do 13. marca vloženih le 231.055; sedaj bomo z njim lahko brez vizuma potovali v 78 držav, veljavnost za polnoletne ponovno jamčijo za deset let!

Hrvaški premier Ivica Račan je opozoril, da so odnosi s Slovenijo blokirani, ker ni bil sprejet kompromis o morski meji med državama.

18. maja bodo na Brezjah razglasili cerkveno ustavo.

Delegati desetega rednega kongresa Zelenih Slovenije so v Ljubljani za novega predsednika stranke izvolili Uga Fondo, ki je tako nasledil Dušana Puha. Fonda je 55-letni diplomirani biolog.

Slovenija bo z evri predvidoma pričela plačevati čez pet let.

Slovenija je dobila svoj prvi klub v ameriškem nogometu, ki nosi ime Ljubljana Silverhawks. Ker omejeno moštvo v domovini še nima primernih nasprotnikov, je moralo svojo prvo uradno tekmo odigrati z italijansko ekipo Udine Dragons. Boljši so bili slovenski "ameriški" nogometaši, ki so slavili s 14:12.

Oljčno olje iz Slovenske Istre se je na mednarodnem tekmovanju oljčnih olj v Veroni, kjer so degustatorji pred dnevi ocenjevali kakovost dvesto prispelih vzorcev z vsega sveta, uvrstilo med dvajset najboljših, ki so dobila posebno diplomu.

Vandalsko uničenje kipa slovenskega pesnika Srečka Kosovega je povzročilo oster odziv slovenskega zunanjega ministrstva pri italijanskih oblasteh.

Maribor, 10. aprila (STA) - Avstrijska bančna skupina Raiffeisen Zentralbank (RZB), v imenu katere je ponudbo za odkup delnic Krekove banke objavila Raiffeisen International Beteiligungs (RIB), ki obvladuje mrežo RZB bančnih podružnic v Srednji in Vzhodni Evropi, je v mariborski banki do 5. aprila, ko se je iztekla ponudba za odkup delnic, pridobila 95.246 delnic in postala 97,04-odstotna lastnica mariborske banke. Prag uspešnosti ponudbe je RIB sicer dosegla že 21. marca, ko je pridobila 75,83-odstotni delež Krekove banke.

Prvo parlamentarno srečanje med Slovenijo in Argentino

BUENOS AIRES /STA/ - Ob obisku delegacije komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu v Buenos Airesu je prvič v zgodovini bilateralnih odnosov med Slovenijo in Argentino prišlo do srečanja na parlamentarni ravni. Slovensko delegacijo so namreč na dveh srečanjih sprejeli predsednik 254-članskega predstavniškega doma Eduardo O. Camano in podpredsednik senatnega doma Lopez Arias ter predsednik komisije za zunanje zadeve senatnega doma Eduardo Menem. Delegacija DZ je od 4. aprila na uradnem obisku pri predstavnikih slovenskih društev in organizacij v Braziliji, Argentini in Urugvaju. Predstavniki slovenskega parlamenta so se na srečanjih v imenu Slovencev v Argentini zahvalili za gostoljubje, ki ga je ta država v preteklih desetletjih nudila našim rojakom. Seznanili so jih s prizadevanji Slovenije za vstop v Evropsko unijo in zvezo NATO, poudarili pa so tudi pomen bližajočih se pogajanj o socialnem sporazumu in o sporazumu o zaščiti investicij med državama. Izrazili so tudi solidarnost in podporo Argentini pri premagovanju in reševanju hude gospodarske krize. V tej luci je tekla beseda tudi o okrepitvi gospodarskega sodelovanja, pri čemer je slovenska stran poudarila pomen Luke Koper in petega evropskega koridorja za argentinski in južnoameriški trg. Argentinski sogovorniki pa so predstavili pereče gospodarsko stanje v državi, ob tem pa izrazili prepričanje, da bodo krizo prebrodili in to brez vmešavanja vojske. Slovenska delegacija je tudi prenesla povabilo predsednika DZ Boruta Pahorja za obisk predstavnikov argentinskega parlamenta v Sloveniji. Iz Slovenije je namreč v Argentino prispelo že več visokih delegacij, medtem ko z druge strani obiskov ni bilo. Slovenski parlamentarci so sogovornikom prenesli tudi pozdrave predsednika odbora za zunanjo politiko Jelka Kacina, predsednik skupine prijateljstva med Slovenijo in Argentino Jože Bernik pa je argentinske kolege pozval k obuditvi tovrstne skupine v njihovem parlamentu, kar je nasprotna stran z veseljem sprejela. Slovenska delegacija je obiskala tudi Argentinsko gospodarsko zbornico in Slovensko latinskoameriško gospodarsko zbornico. Komisija je doslej že obiskala Sao Paulo v Braziliji in Rosario v Argentini, Mendozo in Bariloche ter urugvajski Montevideo.

Generala Ralstona je sprejel tudi predsednik Kučan
"O Natu se morate odločiti sami"

LJUBLJANA /VEČER/ - "Vaši vojaki v sestavi Sforja delujejo zelo dobro. In veselim se nove čete Slovenske vojske, ki bo delovala v severnem delu Bosne in Hercegovine," je med obiskom v Sloveniji rekel vrhovni poveljnik zavezniških sil v Evropi, general Joseph Ralston. Ob tem se je zahvalil Sloveniji za podporo pri mirovnih operacijah na Balkanu in pohvalil izvrstno delo slovenskih vojakov. V zvezi z javno polemiko o vstopu Slovenije v Nato je dejal, da "Nato nikogar ne sili v članstvo; o tem se morate odločiti sami". Načrte za preoblikovanje Slovenske vojske je ocenil kot realistične in izvedljive. Njegov gostitelj, načelnik generalštaba SV, brigadir Ladislav Lipič, je dodal, da je ta obisk pomemben zato, ker se je lahko gost na lastne oči prepričal o načrtih za preoblikovanje Slovenske vojske. Poudaril pa je tudi, da preoblikovanje izvajamo zaradi nas samih in ne zaradi Nata. Generala Ralstona so sprejeli še predsednik države, predsednik vlade, zunanji in obrambni minister ter člani parlamentarnega odbora za obrambo.

Sestanek predsednikov GZ nekdanje Jugoslavije

SKOPJE /STA/ - Tudi predsednik GZS Jožko Čuk in podpredsednica GZS Marta Kos sta na 5. sestanku predsednikov gospodarskih zbornic nekdanje Jugoslavije v Skopju. Na povabilo predsednika Gospodarske zbornice Makedonije Dušana Peterskega sta se udeležila delovnega sestanka z naslovom Višje oblike sodelovanja - prvi pogoj za pospešitev procesa liberalizacije ter faktorja stabilnosti v medregijskem integracijskem procesu. Govorili so o pospeševanju gospodarskega sodelovanja ter blagovni menjavi med državami nekdanje Jugoslavije.

Natovi strokovnjaki svetujejo

LJUBLJANA /DEMOKRACIJA/ - Natovi predstavniki svetujejo slovenski vladi, naj sredstva za vojsko čim bolj premišljeno uporablja, ter opozarjajo na dosedanje nepravilnosti in zgrešene naložbe. Pozdravljajo predloge opozicije po čim hitrejši profesionalizaciji (čeprav to ni pogoj za vstop v Nato), pri čemer dodajajo, da mora biti prehod v popolno profesionalizacijo skrbno pretehtan, načrtovan in podprt s finančnimi in drugimi viri, da to ne bi ogrozilo bojnih zmogljivosti Slovenske vojske.

VEČER

Protesti zaradi nakupa dragega letala

LJUBLJANA /SLOVENSKI MEDIJI/ - Ob zaskrbljujočih podatkih na finančnem področju in sklopu perečih finančnih problemov, ki jih imenujejo nekateri celo zgodba o ne-uspehu - gre za dvig cen, inflacijo, zadolževanje, primanjkljaj - ter čedalje večjih socialnih problemih in brezposelnosti, grožnjah s stavkovnim valom in napovedih nekaterih podjetij o odpušcanju delavcev, zmanjševanju zdravstvenih in socialnih pravic, se je vlada odločila za luksuz, piše slovenski mediji. Razburjenje okoli letala pa je še pogrelo razkritje, da bo letalo z DDV vred stalo davkoplačevalce (najmanj, saj vsi stroški še niso znani) 42 in ne le 35 milijonov dolarjev. "Ali je res prioriteta vlade nakup letala za enormne zneske, nakup mercedesa za premiera, nakup luksuznega avtomobila za guvernerja Banke Slovenije, nakup oz. vzdrževanje in zagotavljanje tako širokega vladnega voznega parka, ki šteje kar 757 vozil?" se sprašujejo mnogi. Le vzdrževanje vladnega voznega parka stane skoraj 400 milijonov slovenskih tolarjev letno, medtem ko bi 71 milijonov tolarjev stal prvi letnik nove medicinske fakultete. Znesek, ki ga bo slovenska vlada namenila vladnemu letalu, je večji, kot ga namenja Slovenija za aktivno politiko zaposlovanja na celoletni ravni in za spodbujanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

Novinarji TVS zahtevajo odstop Uroša Lipuščka

LJUBLJANA /STA/ – Po tem ko je odgovorni urednik informativnega programa na TV Slovenija Uroš Lipušček urednici televizijskega dnevnika Ilinki Todorovski pred nekaj dnevi pred začetkom televizijskega Dnevnika prepovedal objavo prispevka glede stroškov nakupa vladnega letala, ker po njegovem podatki niso bili pravi, je na zboru novinarjev in urednikov informativnega in izobraževalnega programa kar 55 od 59 zbranih zahtevalo, naj Lipušček odstopi. Zbor se je tako odločil zaradi nedopustnega ravnanja Lipuščka, ki je po mnenju novinarjev s cenzuro posegel v omenjeni Dnevnik in ni dovolil objave prispevka o ceni vladnega letala, čeprav je šlo za uradne podatke ministrstva za finance, pa tudi zato, ker je bilo podobnih primerov že več. Zaradi omenjenega dogodka je urednica dnevnika Ilinka Todorovski zahtevala razrešitev z mesta urednice televizijskega dnevnika, saj jo moti, da odgovorni urednik ne zaupa svojim novinarjem in urednikom.

Revščina v Sloveniji

LJUBLJANA /JANA/ – V Sloveniji je med letoma 1997 in 1999 živelo v revščini 13,8 odstotka prebivalstva - to je več kot 265 tisoč oseb, ki so živele v več kot 100 tisoč gospodinjstvih. Med revne je država po posebni metodologiji štela tiste, ki so imeli manj kot 54 tisoč tolarjev mesečno. Danes pa je revnih še veliko več.

Podražitve

LJUBLJANA, 16. APRIL /STA/ – Bencin se je znova podražil za nekaj več kot tri odstotke ali 6,3 tolarja pri litru. Na vseh bencinskih servisih po državi je treba za liter neosvinčenega 95-oktanskega bencina odšteti 190,80 tolarja, za neosvinčeni 98-oktanski bencin pa 199,2 tolarja za liter. Podražila sta se tudi dizelsko gorivo in kurilno olje za ogrevanje: prvo za 1,6 tolarja na 155,8 tolarja za liter, drugo pa za 2,4 tolarja na 90,1 tolarja za liter. Občutno višje svetovne cene bencinov so že tretjič zapored vplivale na povišanje cen tudi na slovenskem trgu.

Poziv k bojkotu

slovenskega blaga v BiH

SARAJEVO /STA/ – Večina 165.000 varčevalcev nekdanje Ljubljanske banke v BiH je začelo bojkotirati slovenske proizvode, ker Slovenija že več let zavrača izplačilo njihovih zahtev. Poziv k bojkotu velja tudi za pravne in fizične osebe, ki nimajo zahtev do Ljubljanske banke, ker je to odgovor na diskriminatorni odnos slovenske vlade do BiH in njenih državljanov.

Slovenska policija

ne priznava

obmejnih prepustnic

LJUBLJANA, ZAGREB /STA/ – Hrvati, ki živijo ob meji s Slovenijo, se pritožujejo nad ceno obmejnih prepustnic in nad ravnanjem slovenskih policistov, ki prepustnic ne priznavajo. Obmejna prepustnica na Hrvaškem stane 200 kun, skoraj toliko kot potni list, medtem ko je v Sloveniji zanjo treba odšteti Sloveniji 2000 tolarjev (60 kun). Če ima prebivalec zemljo v Sloveniji, mora prepustnici priložiti tudi t.i. kmetijski vložek, ki stane 25 kun, plačati pa mora še 25 kun pristojbine in od slovenskih oblasti pridobiti potrdilo o lastništvu. Prepustnice veljajo pet let. Zaradi cene in težav, ki jih imajo s prepustnicami, se je doslej zanje odločilo le malo ljudi. V krapinski policijski postaji doslej niso izdali niti ene.

Za mlade popotnike -

Popotniški namigi

MARIBOR /STA/ – Študentska organizacija Univerze v Mariboru (ŠOUM) je izdala publikacijo *Popotniški namigi*, namenjeno predvsem mladim popotnikom s "plitkejšimi žepi", v kateri so predstavljene lepote Slovenije, ki jih je mogoče občudovati v lastni režiji za dostopnejšo ceno.

Protesti zaradi

Meblove Iverke

KROMBERK /PRIMORSKE NOVICE/ – Prebivalci Kromberka so se udeležili zbora krajanov, ki ga je na podlagi pisne zahteve Goriškega društva za kakovost bivanja sklical novogoriški župan Črtomir Špacapan. Glavna tema zbora je bilo onesnaževanje *Meblove Iverke*, ki že leta krši zakonske predpise o dovoljenih količinah izpustov škodljivih snovi v okolje, med katerimi sta tudi rakotvorni lesni prah in formaldehid. Prizadeti krajanji so dali županu jasno vedeti, da v zgodbo o uspešni sanaciji podjetja ne verjamejo več in da se borijo le še za zaprtje tovarne in prestrukturiranje njene proizvodnje.

Potomcem pripada

odškodnina

MURSKA SOBOTA /VEČER/ – Soboško sodišče je razsodilo, da mora država trem otrokom likvidiranega Jožefa Titana plačati za nematerialno škodo. Država mora hčerka in sinu Jožefa Titana, ki so ga po sodbi vojaškega sodišča 1. maja 1945 ustrelili, 22. oktobra 1998 pa je bil oproščen, za povzročeno (ne)premoženjsko škodo plačati dobrih 18 milijonov tolarjev.

Vojaški rok

LJUBLJANA /PINKPUNK/ –

Obrambni minister Anton Grizold je zagotovil, naj bi vlada že te dni obravnavala predlog zakona o ukinitvi naborniškega sistema popolnjenja SV. Ta predvideva ukinitve obveznega služenja vojaškega roka v letu 2004

Slovenec,

svetovni prvak v plavanju

LJUBLJANA /STA/ – Slovenska plavalna reprezentanca je na SP v kratkih bazenih osvojila štiri medalje. Glavni junak prvenstva v Moskvi pa je bil Peter Mankoč, ki je osvojil zlato na 100 m mešano.

Prevajanje pravnih aktov

EU zahteven projekt

LJUBLJANA /STA/ – Slovensčina bo z vstopom države v Evropsko unijo v skladu z *acquis communautaire* in slovensko ustavo postala eden od unijinih uradnih jezikov, zato mora ob vključevanju v povezavo zagotoviti pripravo slovenske različice pravnih aktov EU. Projekt prevajanja pa je strokovno in tehnično izjemno zahteven, zato terjaja interdisciplinaren pristop in posebno organizacijsko strukturo. Slovenija kot majhna država ima premalo prevajalcev in tolmačev. Že pred dejanskim vstopom Slovenije v unijo - torej predvidoma že prihodnje leto - bo moralo v Bruselj kakih 200 prevajalcev in okoli 40 tolmačev, je poudaril minister. Projekt prevajanja je zato zelo zahteven, saj pri prevajanju pravnih aktov EU ne gre zgolj za "navadno" prevajanje, temveč gre za pripravo pravno, terminološko in jezikovno pravičnih slovenskih različic pravnih aktov EU do vstopa države v unijo.

Lojze Peterle izvoljen v

predsedstvo konvencije o

prihodnosti Evrope

LJUBLJANA /STA/ – Predsednik RS Milan Kučan je ob tej priliki izjavil. "Izvolitev slovenskega poslanca Lojzeta Peterleta za predstavnika kandidatke za članstvo v Evropski uniji v predsedstvu konvencije o prihodnosti EU je Sloveniji v čast in ponos". V čestitki Peterletu je še zapisal, da je to izraz velikega zaupanja Lojzetu Peterletu osebno kot tudi Sloveniji. Predsednik Slovenije verjame, da bo Peterle v predsedstvu konvencije več kot samo gost, da bo sodeloval v razpravah, dajal pobude in vplival na odločitve predsedstva.

<http://www.glasslovenije.com.au>

Na kratko

Slovenska turistična organizacija - STO je v Beogradu organizirala srečanje slovenskih in srbskih turističnih podjetij, da bi privabila v Slovenijo čim več srbskih turistov. Leta 2001 je Slovenijo obiskalo 15.144 turistov iz Srbije in Črne gore, kar je za 32 odstotkov več kot leta 2000.

Slovenska znanstvena fundacija je postala partner svetovne federacije znanstvenikov.

Časopisna hiša *Delo* je od Slovenske odškodninske družbe (SOD) kupila 10-odstotni delež *Gorenjskega glasa*. V tem kranjskem podjetju imajo 60 odstotkov kapitala še vedno v lasti notranji lastniki, preostalih 30 odstotkov delnic pa je v rokah pida Triglav Steber 1, ki je ta delež pred kratkim kupil od Nacionalne finančne družbe. *Delo* je za 10-odstotni delež Gorenjskega glasa odštelo 31 milijonov tolarjev.

V Unionski dvorani v Mariboru je potekalo 6. mednarodno zborovsko tekmovanje, na katerem se je predstavilo devet izbranih zborov iz sedmih držav - Slovenije, Avstrije, Italije, Madžarske, Norveške, Estonije in Latvije.

Nekateri prebivalci Ljubljane so nad slovensko prestolnico 12. aprila opazili nenavadno "rumeno meglico", ki pa se je izkazala za povsem normalen pojav. Kot so pojasnili v Agenciji RS za okolje, gre za saharški pesek, ki se pojavi večkrat na leto, kadar višinski zračni tokovi prihajajo iz južnih smeri.

Na velikem mednarodnem tekmovanju kulinarčnih strokovnjakov v Salzburgu, so slovenski kuharji osvojili dve zlati in tri srebrne medalje.

Za počitniški dom ob Bohinjskem jezeru, ki je v lasti Hrvaške še iz prejšnjih časov - stavba je bila zgrajena iz partijskih članarin - si že deset let prizadevajo, da bi ga prodali, toda cena je previsoka. Ta čas pobira dobiček od najemnine, več kot 150.000 evrov na mesec, Račanova socialdemokratska stranka, zaradi česar prihaja na Hrvaškem do raznih protestov.

Slovenski turizem vlaga na južnem Jadranu: najpomembnejše naložbe igralniškega podjetja HIT so namenjene razvoju igralništva v Črni gori, Makedoniji in BiH. Na Budvanski rivieri je na primer HIT kupil hotel Maestral in prav zdaj poteka njegova obnova.

Letošnjo Plečnikovo nagrado sta dobila arhitekta Matija Bevk in Vaso Perović, Plečnikovi medalji pa Milena Todorčič Toplišček in Maruša Zorec.

The voice- Of Slovenia

Year 2 No 20 April 2002

Media Release H36/2002 - 9 April 2002

Changes to Citizenship Laws in Australia

The Minister for Citizenship and Multicultural Affairs, Gary Hardgrave, says that following Royal Assent Australian citizens will now be able to acquire the citizenship of another country without losing their Australian citizenship.

"I have been notified that the Governor General has signed the Citizenship Legislation Amendment Bill 2002, including the repeal of section 17 of the Australian Citizenship Act 1948," Mr Hardgrave said.

'Around 600-700 people come to the notice of my department each year as having lost Australian citizenship when they become citizens of another country. The new legislation means that the growing number of internationally mobile Australians can take advantage of opportunities in other countries while retaining their links with Australia.'

"This provision of the legislation was outdated, particularly given the large number of Australians overseas and the reality of global labour markets.

"This change will bring Australia into line with the citizenship practices of many countries including the UK, Canada, New Zealand, USA, France and Italy.

"This will ensure that our citizenship laws are modern and relevant to the Australian community and help to strengthen the integrity of Australia's citizenship law." The Minister explained that the repeal of section 17 would not apply retrospectively. However, the law would continue to provide for people who lost Australian citizenship under section 17 prior to April 4, the date of Royal Assent, to apply to resume their Australian citizenship.

The repeal of section 17 followed widespread community consultation during the past few years, undertaken by the Australian Citizenship Council and more recently by the Government through the release of a discussion paper.

Mr Hardgrave said the Bill also included initiatives for young people, including raising the age limit for citizenship by descent and resumption from 18 to 25 to give them more time to acquire Australian citizenship.

"The Bill will strengthen the integrity of the citizenship process," Mr Hardgrave said. "One example is the inclusion of a 'good character' requirement for people aged 18 and over who seek Australian citizenship by descent, or who seek to resume Australian citizenship."

These and other amendments, apart from the repeal of section 17, will take effect from 1 July 2002.

9 April 2002

Australian Citizenship

Having Australian citizenship generally means you are recognised officially as a 'member' of this country, with certain responsibilities and privileges.

Usually, people born in Australia of Australian parents become Australian citizens by birth.

Those people who migrate to Australia can acquire citizenship by application, upon meeting certain criteria.

A person generally must reside in Australia as a permanent resident for a minimum of two years before they are eligible to apply for a grant of citizenship.

Applications for the grant of Australian citizenship lodged in 2000-01 totalled 63,751 (77,166 people), compared with 61,132 (72,487 people) in 1999-2000.

Slovenija celebrates
310th anniversary
of the birth
of the famous violi-
nist Giuseppe Tartini

Giuseppe Tartini was born on April 8, 1692 in Pirano (Slovenian town). His father, Giovanni Antonio Tartini, originated from Florence, but moved to Pirano around 1685. He was a successful trader and later worked as a recording clerk in the salt trade. His mother, Caterina Zangrando, was a noblewoman descended from one of the oldest families in Pirano. Giuseppe's parents earnestly wanted their son to enter the Franciscan Order but they did not get their wish. The historians of the Minorite Cloister in Pirano (Trani, Granich, Frasson and others) claim that Giuseppe's parents rented a room for him at that cloister for two years after 1700 AD and that he got the basics of his musical education there. However, instead of choosing the monastic life, Tartini attended the University of Padua. In 1710 he matriculated in jurisprudence, having also studied theology, philosophy and literature. It was not long before he abandoned this for the study of music, especially the violin. He also studied the art of fencing in which he later became a master. He went on to develop interests in other Renaissance pursuits as well, including mathematics and astronomy. Tartini died on February 26, 1770 after a long illness. The city of Padua put on an elaborate funeral for him at the church of St. Catherine.

Giuseppe Tartini and Pirano

The town of Pirano raised a monument to the memory of Giuseppe Tartini in 1896 (his 200th birth anniversary) on the main square which is also named after him. Also named in his honor is the house in which Tartini was born and the theatre which is the central cultural institution in Pirano. Tartini's house has been restored and is open to the public. In 1845 a memorial plaque was built into the facade in memory of the great maestro.

Concealed and Forgotten Persons

King Matthias - Kralj Matjaz

by Dr. Josef Savli

"King Matthias represents the central personality concerning the State and its leadership in the Slovenian tradition; he has the figure of a ruler as the Slovenian people pictured him."

(cf. Sergij Vilfan: Pravni motivi v slovenskih narodnih pripovedkah in pesmih / Juridical motifs in the Slovenian sagas and poems/, Etnolog, Ljubljana 1943, p. 6).

Many stories are preserved until today among Slovenians about this mythological king. He is like Arthur among the British or Holger among the Danes or Svatopluk among the Czechs, and so on. But he still presents more than that, because he just cannot be compared to any historical person, and this circumstance makes him a very complex figure.

The researchers of peoples tradition could not believe that Slovenians, a people who "never had their own rulers and State" could imagine such a mythical figure. Thus, they looked for a model that Slovenians accepted to serve as their national historical hero. One possibility could have been the Emperor Frederic II († 1250), the other one Matthias Corvinus († 1490), the Hungarian King. The latter, because of his namesake, must have been the most suitable one to serve as the leading character for Slovenian's King Matthias. Such were the researchers results explained already in the Austrian Monarchy and it maintained its ground also in the new constituted Yugoslavia, which Slovenians entered after WWI. There, after decenniums of repetition in schools the "Hungarian" King Matthias became the "truthful figure". It is true, that in some Slovenian epic poems Matthias beats the Turks "in Hungary", and rescues from them his bride Alencica. In 15th - 16th centuries, they occupied this country for ca. 150 years.

Nevertheless, the stories about the very King Matthias goes back into a period, when Slovenians still were a pagan people and started to be Christened (8th century). This is more than half a millennium before King Matthias Corvinus was born. Beside this, his stories are spread all over Slovenian speaking territories, where the Hungarian king never set foot on. And not at last, his incursions in some Slovenian areas brought violence and robbery.

Why did the Slovenian people choose such a figure as their mythical King?

Obviously, the academic people followed instructions given to them by the respectively ruling regimes in centres outside of Slovenia. What King Matthias concerns, the very truth is, that it all happened under very diverse circumstances. Notwithstanding, one could draw a thread of contents throughout them, and this is, in short, as follows:

King Matthias was a good but a mighty and powerful pagan ruler. On the battlefield he always defeated other kings. Therefore he became haughty, and he challenged in his fight God himself. As punishment he was defeated in this fight. Only a very small number of warriors remained around him, who all found refuge in the shadow of a linden tree. Finally, a great mountain covered him and his army. Since then, King Matthias and his soldiers sleep in a mountain cavern, and expect their time. He is leant on a stone table. His beard is growing longer and longer and is slowly winding around the table. When it will wind for the ninth time, his hour will come. It will come on Christmas Eve, when at midnight a linden will grow in front of the cavern. It will become green and will blossom for an hour, then it will dry up. But in the meantime, Matthias will rise; he will pull his sword and awake his army. They will go in the fight against his enemy. All the people, young and old, will pick up their weapons

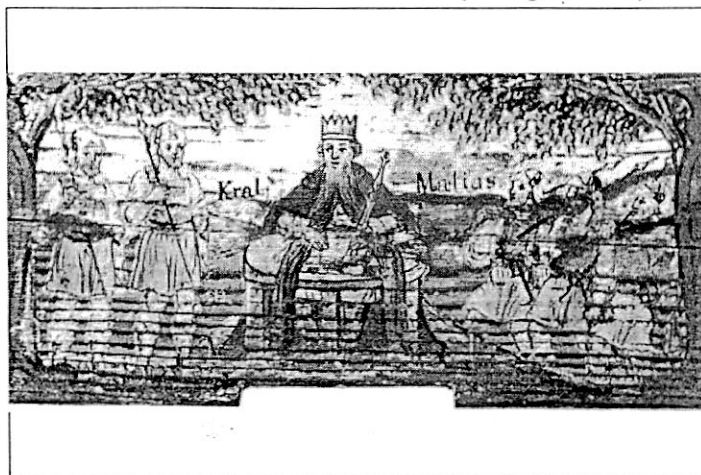
Drawing of Fr. Drobnikar, published in the Slovenian magazine "Dom in svet" in 1903. - The grand mother is telling to the children one of the Matthias' stories: A wayfarer showed through a perforation in the cavern, in which King Matthias and his army sleep. But the linden is already in blossoms, and the little bird with its voice (symbol of God's voice) is calling Matthias to awake.

and King Matthias' army will be so numerous like foliage and grass around him. The decisive fight will take place on the field, where Matthias was defeated once. The linden scent will encourage them and will heal the wounds of injured warrior in no time. They will gain victory over

the kings enemies and the anti christis. King Matthias will free the Holy Land and the entire world. Then, they will conclude peace of the world on the battlefield, under the linden with seven tops, and Matthias will hang his shield on the linden, as sign of a durable peace.

Such is the eschatological message of Matthias' stories. It started in a period, when Slovenians still were a pagan people. His stories reflect the most important events in the history of Slovenians, like "Matthias challenges God".

His legend is full of symbols from the early Christian and the Romanesque period: The linden (tree of life), the scent of its blossoms meaning God's intervention; the shadow (God's protection); the dry linden or dry tree is the Cross, and the fact, that the tree (cross) be came green, means Salvation... It is obvious, that Matthias sagas need to be revised in their explanation. First, the revision should be done in the same Slovenia, where Matthias is still shown as a "Hungarian" king, and where the very worth of the Slovenian tradi-

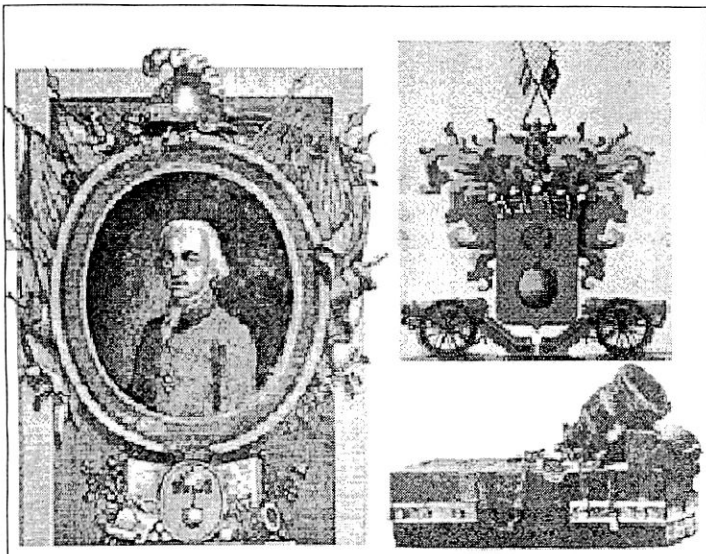

A King Matthias' motif from 1876 on a painted beehive front (celnica, in Slovenian) kept in Slovenian Ethnographical Museum in Ljubljana. - Matthias is sitting at a stone table holding a sceptre in his hand. He already arose, and the bread is no longer wound around the table. The linden on both sides are green. Because of the peoples sense for symmetry, there are two linden trees.

Concealed and Forgotten Persons

Jurij Vega (1754-1802) Inventor of the Logarithm Tables

by Dr. Josef Šavli

Baron Jurij Vega, his picture, his mortar and coat of arms, which is over topped as record of the fights with French and Turkish banner.

Under the reign of Yugoslavia, when Slovenian grammar-schools introduced Vega's Logarithm Tables to the students, they let it slip by intentionally to introduce the real meaning of the word "Vega". The youth had no clue if Vega was a person or an object. The lecturers of mathematics knew that Vega was the inventor of those Tables, but it was not their job description to teach biography, and they avoided to reveal anything about this very interesting Slovenian person. After WW1, when Slovenia was incorporated into the new constituted Yugoslavia, Vega was concealed from the Slovenian media, because he came to fame and prosperity during the former ancient Austrian Monarchy, which was depicted by the new Yugoslav regime as a "German yoke". Jurij Vega was born 1754 in the village of Zagorica, in the parish of Moravče. He studied at Latin schools in Ljubljana and he finished them as an eminent student. First he started out as a navigator engineer, but in 1780 he joined the Austrian artillery as a common gunner, because he felt a joy for the military profession. In the same year he advanced to the rank of sub-lieutenant because of his capabilities, and he became a teacher of mathematics at the artillery school in Vienna. In 1782 he published the first part of his book "Lectures of Mathematics", which reaped plenty of recognition. Receiving such an incentive from the public, he managed to publish in the following year the "Logarithmic-trigonometric Tables" in Latin and German. In 1784 followed the second part of his "Lectures of Mathematic".

The Austrian government founded at the school in Vienna a department specialized in artillery, and Vega was nominated to professor of mathematics. At the same time he advanced to captain. In 1787 he published another book called "Practicable Instruction to Throw the Bombs", and in the following year the third part of his "Lectures of Mathematics" came out. In 1789 he collaborated as an artillery officer in the siege of Belgrade, dominated by a Turkish garrison. The bombing under his instructions, founded on his mathematical calculations, was so precise that the Turks had no choice but to surrender soon. In 1793, when it came to a collision between Austria and France at the river Rhine, he in the same manner constrained the Frenchmen to surrender in the fortress of Lauterburg. A month later he conquered another French fortress called Fort Louis, which was supposedly to be impregnable because it was built on an island on the river Rhine. His bombing made all resistance impossible. Jurij Vega was also an excellent commander. For his merits and also because of his invention of the mortar, he was decorated with the prestigious Chivalric order of Maria Theresa, in 1795. He became also automatically a member of several scientific associations. In 1800, the Emperor Francis II conferred to him the Baron title. In 1802 he advanced to lieutenant-colonel. But his way of life was suddenly concluded by a murder in the hand. He was found dead, strangled by a cord, in the Danube close to Ußdorf, a suburb of Vienna on September 20, 1802. It is very probable that he became a victim of foreign agents.

Ita Rina (1907-1979) A Slovenian Star, who said no to Hollywood

by Dr. Josef Šavli

Her very name was Ida Kravanja, born in 1907 in Divača, a town in today's Slovenia, where she spent her childhood. However, at the end of WW1 the Austrian-Hungarian Monarchy disintegrated and Trieste was occupied by Italy. Thousands of Slovenes were forced to emigrate, and Ida's family was one of them. They found refuge in Ljubljana, in the new established Yugoslavia, where her father unfortunately passed away soon after. Her exceptional beauty, photogenic appearance and talent paved young Ida the road to the film world. It all started in 1926, when she read an invitation in the *Slovenski narod* (Slovenian Nation), a daily paper, to participate in a pageant organized by an American distributor, Fanamet. The winner of this competition was promised a good reward and a part in an American movie. With a little help from her friends and journalists Ida persuaded her mother and took part in Fanamets' pageant. She did not win, but her photographs were sent to Peter Ostermayer, a film producer in Berlin, who invited her to an audition. Her mother disapproved, but Ida was so desperately convinced to make her dreams come true, that she ran away from home. Her first appearance was in the film: "Was die Kinder vor den Eltern verschweigen" (What Children Don't Tell their Parents) in 1927. The producer demanded from her to change her name, and so she became Ita Rina. Her role as a stirring young woman in the Czech film "Eroticon" (The Seduction), directed by Machaty, who knew how to use her photogenic appearance and sensuality, became her greatest success. The "Eroticon" was shot in 1928 and premiered a year

later in Belgrade. At that moment a star was born in Europe. In the following years she appeared in 18 films, which were mainly in German and Czech. In 1931, she refused an invitation to Hollywood, because her fiancé, son of a Belgrade minister, forced her to choose between him or Hollywood. The couple got married in 1932. Thereafter she accepted fewer and fewer roles. After WW2 she was no longer as successful as in the prewar times. The role in the Yugoslav film "Rat" (war) in 1960, directed by Bulajic, was her last movie. Ita spent her last years in Budva, a seaside place at the Montenegro coast, which was hit by an earthquake in 1979. Suffering from deep shocks caused by the earthquake, she consequently passed away. After WW2, her image was suppressed in Slovenia as a result of the great-Serbian policy of Belgrade, trying to break down Slovenians not only economically but also in their national consciousness. They should remain convinced at all times that, in their history, they were a nation of servants only. Thus, a policy to inoculate an inferiority complex should convince the people that a Slovenian film star, whose fame reached the European level, could by no means ever have a harmonious ending. The example of Ita Rina, by which the great-Serbian policy of Belgrade tried to spread an inferiority complex in the mind of Slovenians by suppressing one of their notables, was not an isolated case. In the sixties, for example, the Belgrade regime did not permit the Slovenian newspapers to publish anything about certain Slovenian beauty queens, who were successful in the outside world, for example: Miss International Surf Hawaii, Miss Australia, Miss Cleveland, Miss Ohio....

NEWS

STA

Stockholm/Paris/Haifa - Slovene President Milan Kučan appointed two new ambassadors with decrees published in the Official Gazette. **Darja Bavdaž Kuret** was named Stockholm-based ambassador extraordinary and plenipotentiary to Estonia and Latvia, while **Magdalena Tovornik** became a new ambassador extraordinary and plenipotentiary to France. Also published in Official Gazette was the decree of Prime Minister Janez Drnovšek to open a honorary consulate in the Israeli city of Haifa. **Adi Rosenfeld** was named honorary consul, his sphere of work including Haifa and the northern part of Israel.

Ljubljana - Slovene President Milan Kučan paid a visit to the British Embassy in Ljubljana, taking the opportunity to sign the book of condolence for the **Queen Mother**. "A great person and courageous lady, who managed to stir our fathers during the toughest moments of the fight for freedom against a common enemy and for democracy, has left us," Kučan wrote among other things in his remembrance inscription.

Ljubljana - This year's presidential elections, as well as elections for seats in the National Council and local elections will be held on the same day, namely on one Sunday between 13 October and 10 November. Speaker of Parliament **Borut Pahor** will set the exact date when all open issues concerning the elections are solved. Since the presidential elections take place every five years, it is only once in twenty years that the three elections coincide.

Ljubljana - A total of 104,966 Slovenes were recorded unemployed in February, which is a drop of 1.1 percent compared to January and is on par with the number of unemployed recorded in February of 2001.

Ljubljana - Residents of Slovenia answered 88 questions about themselves, as the Slovene Statistical Office launched the first national census since Slovene independence. Census 2002 lasted two weeks.

Cepinci - Slovene President Milan Kučan and his Hungarian counterpart **Ferenc Madl** opened a new international road border crossing between Slovenia and Hungary at Cepinci-Verica/Ketvoelgy.

Brnik - Slovenia's flag carrier **Adria Airways** and **Aerodrom Ljubljana**, the company managing the country's largest international

airport, announced that they struck a deal aimed at providing flyers with cheaper fares. The move, which will provide slashed fares for a number of routes and for a select group of flyers, comes at a time when the global airline industry is trying to recover from the crisis that it plunged into following the September 11 attacks.

Ljubljana - The level of poverty in Slovenia stands at 13.8 percent, with some 265,000 people living under the poverty line, Slovenia's State Secretary to the Labour Ministry **Lidija Apohal Vučković** told a session of the Economic and Social Council. She explained that Slovenia ranks among countries with a lower poverty level compared to EU member states. The country, however, faces a high level of unemployment as well as an acute housing problem, which is very worrying.

Moscow - Slovenia and Tadjikistan signed an agreement establishing diplomatic relations. The agreement was signed at the Slovene Embassy in Moscow by Slovene Ambassador to Russia **Franci Demšar** and Tadjikistan Ambassador to Russia **Safar Safranov**.

Ljubljana - The Slovene business daily *Finance* named the pharmaceutical company **Lek** the best company quoted on the Ljubljana Stock Exchange in 2001. Collecting 440 out of a 500 possible points, Lek beat out fellow pharmaceutical company **Krka** (418), while the **Port of Koper** and retailer **Mercator** both collected 407 points.

Ljubljana - Shares of the Slovene pharmaceutical company **Lek** saw a staggering growth in March, gaining almost 20 percent in a single month of trading on the Ljubljana Stock Exchange. According to Austrian bank **Reiffeisen Zentralbank (RZB)**, the growth is attributable to speculations about the upcoming sale of Lek's antibiotic **Amoksiklav** on the U.S. market, the largest market for pharmaceuticals in the world.

Ljubljana - The Slovene food producer **Klasje** signed a multi-year deal with Italian pasta maker **Barilla** to make products for the Barilla trademark. The products, made of Slovene ingredients, will be produced exclusively for Barilla. They are to be marketed at first only in Italy, while other markets are to follow.

Ljubljana - April is bound to be an "animated" month at the Slovene Cinematheque, as 2002 marks exactly 50 years since the first Slovene animated film - **Sasa Dobrila's Seven at a Time** - was screened in Ljubljana. Four Mondays in April will thus be reserved for an overview of the Slovene animated films.

Ljubljana - Stojan Ribnikar was conferred a **Stele Award**, an award conferred by the Conservators' Association of Slovenia for life-time achievement. Ribnikar, a civil engineer and an honorary member of the association, received the award for his contribution to the renovation of the old centre of Ljubljana. The award-winning ceremony was held at the National Gallery and was also attended by Culture Minister **Andreja Rihter**.

Moreover, a monastery of **Cartusian monks** from the southeastern town of **Pleterje** and **Tone Marolt** received **Stele** merits for outstanding achievement in the preservation of cultural heritage in 2001. The Pleterje monastery was awarded for preserving and maintaining the monastery. Furthermore, it was also one of the proponents to set up an open-air museum and donated to the **Božidar Jakac** Gallery a collection of paintings which was in the monastery since it was revived at the beginning of the 20th century. A painter, **Marolt**, who is a restorer at the Slovene institute for the protection of cultural heritage, received the merit for his 30-year work on cultural property in the northern region of **Gorenjsko**.

Ljubljana - An exhibition of Slovenia's most renowned cartoonist **Miki Muster** was opened in Ljubljana arts centre of **Cankarjev dom**, to mark the fiftieth anniversary of the artist's most famous comic strip character, **Zvitorepec (Twisted-Tail)**.

Born in 1925 in the northeastern Slovene town of **Murska Sobota**, Muster started drawing cartoons when still a student of sculpture at Ljubljana's Academy of Fine Arts. At first observing **Disney's** figures, Muster's style matured with time. In addition to mastering the drawing, the character of his strip heroes became more and more elaborated. His comic strips were enormously popular with children and were reprinted several times, including in a collection of eight books, each holding from 200 to 470 pages. In addition to comic strips, Muster also gained acknowledgement for a number of animated cartoons and some 360 TV commercials he made in the period from 1967 and 1990. From 1973 to 1990 he was also working for **Bavaria Film** in Germany's Munich, where he created as many as 600 minutes of animated cartoons.

Madrid - The continuing aging of the world's population is a global problem which will only worsen in the future. This is why it deserves special attention, and it is necessary to address the issue on a global level, Slovene Minister of Labour, Family and Social Affairs **Vlado Dimovski** said in his address to the Second UN World Assembly on Aging, which was held in Madrid.

Moscow - World record holder in 100m individual medley, Slovene swimmer **Peter Mankoc**, won a gold medal in the category at the World Short-Course Championships in Moscow.

Ljubljana - Two of the highlights of this year's jubilee season of the Slovene Philharmonic Society took place in Ljubljana, marked by the **Lipovšek family**. While The Third Suite for Strings by Slovene composer **Marjan Lipovšek** (1910-95) was played, his daughter **Marjana Lipovšek**, a world-famous mezzo-soprano sang, together with American tenor **Thomas Moser**, Mahler's symphony Song of the Land (written in 1909).

Prior to concert, **Marjana Lipovšek** received a recognition testifying her being selected as an honorary member of the Slovene Philharmonic Society. Apart from a number of chamber pieces, the Third Suite (written in 1959) is one of the peaks of Lipovšek's creative genius. His music is a combination of Neoclassic sounds, Romantic sentiments, a close link with nature and Slovene tradition. His daughter **Marjana Lipovšek** began her music studies at the Ljubljana Music Academy, only to study solo singing in Austria, at the Graz-based High School for Music. Following her graduation there, she obtained a job at the Vienna State Opera House and later on became a member of the Hamburg State Opera. She is a regular guest of world's leading opera houses and festivals.

Lipovšek has received a number of awards for her outstanding achievement, one of the most important being the golden medal with Mahler's portrait, which she received in 1996 from the Vienna-based **Gustav Mahler international association**.

Ljubljana - Slovene media achievements and popularity **Viktor awards** were given away recently. The jury of the Viktor Academy decided that the best television show host in 2001 was **Jonas Žnidaršič**, the host of game quiz *Who Wants to Be a Millionaire?*, while the Viktor for life achievements went to film director **Boštjan Hladnik**. The Millionaire was also voted the best entertainment show, while news programme *Odmevi* of national network TV Slovenia got the Viktor for best information television show. The Viktor for best artistic television show was awarded to **Želimir Žilnik's Refugees - Illegal Aliens**. The audiences also voted **Jonas Žnidaršič** as the most popular television personality and **Andrej Karoli** as his radio counterpart. Karoli is the popular host of Song of the Week on Val 202 radio programme. The most popular musical artist was voted rock band **Siddharta**.

Prague - **Drago Mirošič** has been appointed Slovenia's new ambassador to the Czech Republic.

Darilo mariborske občine Ljubljani

LJUBLJANA / LJUBLJANSKE NOVICE / – V ljubljanskem razstavišču Krešija sta mariborski župan Boris Sovič in ljubljanska županja Viktorija Potočnik odprla razstavo *Mariborska zgodovina* – tokrat z oblačili. Predstavljenih je nekaj kostumov iz zbirke mariborskega Pokrajinskega muzeja, ki jo mesto Maribor podarja Ljubljani ob 14. aprilu, dnevu prve omembe Ljubljane kot mesta. Razstava, vključuje tako originalna oblačila kot rekonstrukcije, narejene po ostankih originalnih oblačil ali na podlagi pisnih in likovnih virov, kar je posebnost mariborske zbirke. Ob vходу je razstavljeno oblačilo dekana Andreja Tavčarja iz Starega trga pri Slovenj Gradcu iz leta 1638. V teh oblačilih so Tavčarja pokopali. Pred leti, ko so odprli njegovo grobnico, so oblačila odkrili v tako dobrem stanju, da so po njem ukrojili in sešili rekonstrukcijo, dokumentarne ostanke originalne obleke pa konzervirali in shranili. Uniformo oficirja mariborske meščanske garde s konca 18. stoletja so ukrojili po podobi iz ohranjenega zapisa. Poleg te sta postavljeni še dve izvorni uniformi, ena iz 60-ih in druga iz 40-ih let preteklega stoletja. Bidermajersko krinolino so posneli po stari podobi iz Prešernovega časa, naslednja ženska obleka je iz časa pred prvo svetovno vojno, razstava pa se zaključuje z oblačili iz 20-ih in 30-ih let 20. stoletja.

Tri stoletja od prihoda prvih uršulink v Ljubljano

LJUBLJANA / PINKPUNK / – Letos je za uršulinke v Sloveniji jubilejno leto, saj aprila minevajo tri stoletja, odkar se je pet sester iz Gorice na povabilo ljubljanskega trgovca Jakoba pl. Schellenburga odpravilo v Ljubljano, da bi tam odprle nov samostan. Ob 300-letnici prihoda prvih uršulink v Ljubljano poteka več prireditev. V okvir praznovanja obletnice med drugim sodijo tudi vse-slovensko srečanje uršulinske mladine v Mokinjah 20. in 21. aprila, sklepno romanje uršulink v Brescio v avgustu ter dvodnevni mednarodni simpozij, ki ga je slovenska provinca uršulink pripravila z Zgodovinskim institutom ljubljanske teološke fakultete.

Sejma Kulinarika in Vino

LJUBLJANA / LJUBLJANSKE NOVICE / – Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je 145 razstavljalcev iz štirinajstih držav, med njimi največ iz Slovenije, kar 98, pokazalo, kaj so pripravili za 41. mednarodni sejem prehrane, opreme za gostinstvo in gospodinjstvo in za 48. mednarodni vinarstvo-gradniško-vinarski sejem.

14. bienalna razstava domačih in umetnostnih obrti

SLOVENJ GRADEC / VEČER / – Pravijo, da je Slovenija v domači in umetnostni obrti svetovna velesila! Utrip Slovenj Gradca so pred dnevi zaznamovali mnogi rokodelci, ki so na stojnicah na Trgu svobode predstavili svoje izdelke domače in umetnostne obrti, mimoidočim pa prikazali tudi postopek njihovega nastajanja. Umetnostni kovači, steklarji, pletarji, lončarji, keramiki so le nekateri izmed 270 ustvarjalcev iz vse Slovenije, ki so sodelovali na 14. bienalni razstavi domačih in umetnostnih obrti v Galeriji likovnih umetnosti. Ob odprtju razstave so posameznikom za njihov prispevek k razvoju domače in umetnostne obrti podelili posebno priznanje, imenovana "zlata vitica". Obrtna zbornica Slovenije podeljuje te nagrade od leta 1998, do zdaj pa jih je prejelo sedem mojstrov, katerih izdelki so posebej predstavljeni tudi na letošnji razstavi. Tokrat so zlato vitico prejeli: Franc Kremžar iz Komende (lončarstvo), Hrabroslav Perger iz Slovenj Gradca (medičarstvo, lektarstvo, svečarstvo), Jože Valant iz Ljubljane (ročna izdelava papirja) in Romana Bukovec iz Medvoda (unikatni nakit). "Domača in umetnostna obrt je edino področje v Sloveniji, kjer smo svetovna velesila," je dejal prof. dr. Janez Bogataj, avtor razstave.

Krka odprla novo tovarno Notol

NOVO MESTO / STA / – Slovenska farmacevtska družba Krka je uradno odprla novo tovarno za proizvodnjo trdnih oblik zdravil Notol. To je največja Krkina naložba doslej, njena skupna vrednost pa znaša kar 14,5 milijarde tolarjev. Tovarno, ki je ena najsodobnejših farmacevtskih tovarn v Evropi, so začeli graditi leta 1998, konec lanskega leta pa je v njej stekla poskusna proizvodnja. Letne zmogljivosti tovarne so 800 ton končnih izdelkov oziroma 2,5 milijarde tablet in kapsul.

Izdelki Perutnine Ptuj nagrajeni

PTUJ / STA / – Perutnina Ptuj je na mednarodnem ocenjevanju pred sejmom prehrane, ki bo sredi tega meseca na zagrebškem Velesejmu, za svoje izdelke prejela številna odličja. Mednarodna komisija, ki je poleg senzoričnih lastnosti izdelkov, upoštevala tudi rezultate laboratorijskih analiz, je 18 vzorcem, kolikor jih je Perutnina letos poslala na ocenjevanje, dodelila 12 zlatih medalj, dve srebrni in štiri priznanja za kakovost. Ker so perutninska klobasa Poli, jetrna pašteta, jetrna pašteta z orehi in piščančji Cordon bleu bili odlikovani z zlatimi medaljami že v minulih letih, je vsak od njih letos v Zagrebu prejel še velike zlate medalje kakovosti 2002. Dobro pa so se izdelki Perutnine odrezali tudi na ocenjevanju v Novem Sadu, kjer so prejeli 10 zlatih medalj, pa tudi posebno priznanje kot znak za visoko in izenačeno kakovost svojih izdelkov.

Spomin na prvega slovenskega kardinala

Jakob Missia

Dr. Jakob Missia se je rodil v Prlekiji leta 1838, v kmečki družini z enajstimi otroki. Že zgodaj je pokazal svojo nadarjenost, zato mu je starejši brat, duhovnik, omogočil šolanje. Mladi Jakob je vstopil v graško semenišče, študij pa je nadaljeval v Rimu. Filozofske in teološke študije je z doktoratom končal na papeški univerzi Gregorijani. Med šolanjem je bival v nemškem kolegiju Germanik. V duhovnika je bil posvečen leta 1863. V matični škofiji pa je potem opravljal različne odgovorne naloge. Leta 1884 je bil imenovan za ljubljanskega škofa. Po smrti goriškega nadškofa dr. Alojzija Zorna je bil dr. Jakob Missia 1897 imenovan za osmega nadškofa v Gorici. Junija 1899 pa je kot prvi Slovenec prejel kardinalski klobuk. Toda kmalu je leta 1902 umrl. Pokopan je v romarski baziliki na Sveti Gori. Goriški Inštitut za socilano in verko zgodovino je te dni organiziral spominsko predavanje ob stoletnici smrti dr. Jakoba Missie.

Protesti proti umetniškemu projektu sveti križ se nadaljujejo

KOPER / STA / – Regijski odbor Nove Slovenije Slovenska Istra protestira proti akciji z naslovom *Umetniški projekt sveti križ*, ki sta jo v soboto, 6. aprila, v Strunjanu izvedla fotograf Goran Bertok in kipar Dean Verzel. Umetnika sta z zažigom strunjanskega križa užalila vse, ki jim križ pomeni simbol vernosti.

Joško Joras neutrudni borec za svoje pravice končno dobil prepustnico: je prebivalec Slovenije!

Joško Joras

SEČOVLJE / PRIMORSKE NOVICE / – Joško Joras je končno dobil prepustnico, kar dokazuje, da je državljan in prebivalec Slovenije. Joras pravi, da bi del slovenske politike sporne zaselke okoli Sečovelj najraje podaril Hrvaški, čeprav so nesporno slovenski. Po njegovih besedah je razvidno iz hrvaških katastrskih izpisov, da so že od nekdaj del občine Sečovelje. Hrvati so začeli zaselke voditi kot del katastrske občine Kaštel na hrvaški strani šele leta 1993, pomeni, da so podatke preprosto potvorili. Joras tudi katastrski prispevek za zemljišče ves čas plačuje Sloveniji in od nje zahteva zaščito. Namreč, ko so Hrvati zgradili igralnico Casino Mulino, ki stoji nad Jorasovo hišo, so napačno uredili odvodnjavanje, tako da ob vsakem nalivu voda poplavi Jorasovo pritličje v hiši in dvorišče.

Slovenija v Regiji prihodnosti

LJUBLJANA, GRADEC / VEČER / – Glavna pobudnica ustanovitve t. i. *Regije prihodnosti* je deželna glavarica avstrijske Štajerske Klasničeva, ki je svojo zamisel predstavila že junija lani, ko se je mudila na obisku v Ljubljani. Gre za predlog o okrepljenem strateškem povezovanju "evroregije", ki naj bi vključevala avstrijski zvezni deželi Štajersko in Koroško, italijanski Furlanijo-Juljsko krajino in Benečijo, zahodne madžarske regije Vas, Zala, Vespem, Somogy in Baranjo, Slovenijo in severne hrvaške županije. Regijo naj bi formalno ustanovili 26. aprila. Te dni pa je bil v Gradcu pripravljani seatnek *Stari sosedi - novi partnerji*. Slovenijo so na srečanju zastopali predstavniki službe vlade za evropske zadeve (SVEZ), zunanjega ministrstva in Agencije RS za regionalni razvoj.

O nakupu Opera bara v Ljubljani v slovenskem tedniku MAG**Irena Stariha ...
Anthony Tomažin ...
Terra Australis ...**

/TEDNIK MAG, ELVIRA MIŠE/ – Vladni servis skupnih služb je na javni dražbi pred nekaj dnevi podjetju Terra Australis prodal ljubljanski Opera bar za 173,6 milijona tolarjev.

Kupnina je močno preseгла pričakovanja servisa, najbrž pa tudi dozdajšnjega najemnika podjetje Delikatesa, d. d., s Tomažem Mencingerjem na čelu, ki je prav tako sodelovalo na dražbi. Porodila so se vprašanja, kdo neki se skriva za podjetjem Terra Australis in kakšne namene ima.

Dober teden pred dražbo smo v dnevnem časopisu lahko prebrali, da bo država med prostori, neprimernimi za državne upravne organe, prodala tudi znameniti ljubljanski Opera bar. Tomaž Mencinger, direktor Delikatese, sin bolj znanega Jožeta Mencingerja, ki je imela bar v najemu, je tedaj izjavil, da bodo vsekakor sodelovali na dražbi, saj jim zdajšnja dejavnost na tej lokaciji ustreza, vendar ne za vsako ceno. Ker se je za bar torej potegovala tudi Delikatesa, ni bilo pričakovati pretresljivega preobrata v lastništvo. A so se mnogi ušeli. Predvsem Mencingerju je načrte pomešala neznana svetlolaska, ki je na dražbi zastopala Terra Australis, pozneje pa izjavila, da je denar za nakup prišel od avstralskih Slovencev. A s tem so se ugibanja šele začela. Da bi stvar pojasnili, smo "skrivnostno damo" Ireno Stariha tik pred njeno vrnitvijo v Avstralijo poiskali tudi mi.

SKRIVNOSTNO PODJETJE?

Sestali smo se kar v Opera baru. V pravilni slovenščini in z nasmeškom na obrazu nam je zaupala, da po dražbi vsak dan pride tja na pijačo. Sprva naj bi jo zaposleni le opazovali, toda očitno so kmalu ugotovili, kdo je, in med njimi so stekle prve besede. Povprašamo jo, ali morebiti tudi z dozdajšnjimi najemniki, pa odkima in doda, da so se videli le na dražbi, ko so bili videti nekoliko jezni. "Če jih bo karkoli zanimalo, nas bodo najbrž poiskali." - Zvemo še, da je bilo podjetje Terra Australis ustanovljeno leta 2000 z namenom, da bi lastne nepremičnine dajalo v najem oziroma, kot je dejala Stariha, "da bi bil, tako kot je

del slovenske zemlje v Avstraliji, delček avstralske tudi v Sloveniji". Doslej naj bi v najem oddali eno stanovanje. Podobna usoda pa bo doletela tudi Opera bar. Leto dni ga bo sicer še upravljal zdajšnji najemnik, do takrat pa se bodo odločili, kaj z njim. Najbrž ga bodo uredili v avstralskem slogu. Lahko pa bo v njem tudi kaj povsem drugega.

Zanimajo nas še podrobnejši poslovni načrti Terra Australis v Sloveniji, a ne zvemo kaj dosti. Imenoma se je vseskozi nasmejana sogovornica previdno izogibala in v povezavi s podjetjem uporabljala le besedo partner. Kdo je torej ustanovitelj podjetja? Od kod denar? Je to morebiti skrivnost? "Saj ni skrivnost. Tudi on prihaja v Slovenijo... Prišel bo, boste videli," je dejala, nazadnje pa vendarle izdala tudi ime. Investitor naj bi bil njen dobri prijatelj, avstralski Slovenec Anthony Tomažin, sama pa naj bi bila prokuristka podjetja. Tomažina, Gorenjca po rodu, naj bi mikal tudi nakup nepremičnin na Bledu, sicer pa jih večinoma zanima le Ljubljana. Kaj več nam o skrivnostnežu ni uspelo zvedeti, saj Stariha v njegovi odsotnosti ni želela govoriti o njem.

Zato smo sami nekoliko poklikali po internetu in v Avstraliji našli Anthonyja Tomažina v vlogi hipotekarnega upravitelja pri podjetju Royal Guardian, ki naj bi se ukvarjalo predvsem s stanovanjskimi posojili, tako da ne posojajo lastnega denarja. Nepremičnine jim torej niso tuje in gotovo tudi v Sloveniji dobro vedo, kaj kupujejo. Toda od sogovornice smo zvedeli le, da imajo pri nas zaupanja vredne ljudi in ti jim urejajo posle ter jih obveščajo o nepremičninah, ki so na voljo. Nato je pogovor zajadril v drugo smer, k prvim zamislim o ustanovitvi podjetja.

UČITELJICA, KI OBOŽUJE POTOVANJA.

Pred dobrimi štirimi desetletji je tedaj triletna Irena skupaj z materjo zapustila Dolenjsko in se podala na dolgo pot v Avstralijo. Toda to ni bilo njeno zadnje veliko potovanje. Ko je bila mlajša, sta z materjo dvakrat obiskali Slovenijo, pri tem pa ji je najbolj ostalo v spominu, da je bilo takrat zelo težko dobiti kavo. Leta 1987 je prišla vnovič, tokrat z možem, s katerim sta kakšno leto z avtomodom potovala po Evropi, Izraelu in Egiptu. Kot učiteljica in urednica revije, namenjene mladim avstralskim Slovencem, je domovino obiskala tudi leta 1995. Štiri leta pozneje sta se z možem in hčer-

kama odločila, da za nekaj mesecev na lastni koži preizkusijo življenje v moderni državi. Nekaj časa sta s svojo družinico potovala po svetu, nato pa za Bežigradom v Ljubljani za deset mesecev najela stanovanje. Hčerki sta tukaj hodili v šolo, sama pa si je v tem času ustvarila podrobnejši vtis o novem okolju. Poleg težav z birokracijo je opazala, da je v Sloveniji kar naenkrat veliko bogatih in revnih, malo pa pripadnikov srednjega sloja, ki naj bi mu z možem pripadala v Avstraliji.

SKOZI OČI AVSTRALSKE SLOVENKE.

Starihova pove, da imata oba z možem slovensko državljanstvo ter da pred nekaj leti nista prišla zaradi posla, saj nista imela veliko denarja. Vozila sta avtomobil z zelenimi registrskimi tablicami za tujce in opazala je, da so bili ljndje zaradi tega velikokrat nevljudni. Spominja se, da je šla nekega dne po otroke v šolo, mož pa je čakal v avtomobilu na bližnjem parkirišču. Mimo je prišel moški, pogledal registrske tablice in se zadr "Bosanec!". "Zelo hudo mi je bilo za ljudi iz teh krajev, da Slovenci tako gledajo nanje. Ko so zvedeli, da sem Avstralka, se je položaj čisto spremenil. Kar naenkrat sem postala zanimiva, hoteli so me spoznati," pojasni, tokrat brez nasmeška na obrazu. Pove še, da ima tu veliko dobrih prijateljev, nasploh pa se ji zdijo Slovenci zaprti in nestrpni do tujcev. "To opaziš že kot turist, na primer v trgovini. V Avstraliji je mogoče drugače zato, ker so ljudje prišli iz različnih krajev, imajo različne življenjske zgodbe in iščejo nove prijatelje."

KAJ PA SLOVENC V AVSTRALIJI?

Po njenem mnenju so Slovenci v Avstraliji čedalje manj tesno povezani. Ko je bila še zelo mlada, je pela v slovenskem ansamblu, s katerim so obiskovali Slovence po vseh klubih v državi. Še zdaj redno zahajajo v slovensko cerkev, redkeje pa v slovenski klub v Sydneyju, za katerega meni, da le stežka privabi mlade Slovence. "Sama sodim med mlajše Slovence v Avstraliji in sem zelo kritična do teh skupnosti, ker niso bolj odprte za mladino. Če v Sloveniji kaj slabega rečem o tem me vedno oštejejo. A če hočejo, da bo mladina povezana s slovenskim društvom, jo morajo seznanjati tudi z zdajšnjim dogajanjem v domovini, ne le s tradicijo in tem, kar se je dogajalo pred petdesetimi leti.

"Zase pravi, da je daljna dežela njen dom, da se čuti Avstralko, čeprav se zelo rada vrača v rodno deželo. Tudi hčerki, 11-letna Lana in 13-letna Kara, sta bili navdušeni nad njo, še posebno nad snegom in tem, da sta kar naenkrat odkrili cel kup bratrancev in sestričen. Slovo ob vrnitvi v Avstralijo je bilo za vse boleče. Njen poslovni partner pa bi, kot je sama dejala, rad živel v Sloveniji, a njegova družina tega noče. In tako smo se vrnili k skrivnostnemu Anthonyju, investitorju podjetja Terra Australis.

ZAMISEL IZ RESTAVRACIJE.

Zanimalo nas je, odkod zamisel za "avstralsko zemljo" pri nas? In Starihova se je spet razgovorila: "Ko smo živeli tukaj, me je polbrat peljal v avstralsko restavracijo, a se mi ni zdelo nič kaj avstralska. Rekla sem si, da bi jo lahko odprla sama. Ko smo se z družino vrnili domov, nas je na letališču pričakal prijatelj Anthony in takoj sem mu rekla, naj mi da denar, jaz bom pa delala, in skupaj bova imela nekaj avstralskega v Sloveniji."

Kmalu je hudo zbolela, imela je hude možganske krvavitve. "Anthony me je obiskal v bolnišnici in mi rekel, da se bom lako lotila posla."

Nedolgo zatem sta odpotovala v Slovenijo, ustanovila podjetje, po vrnitvi pa jo je čakala težka operacija. Preživela jo je in tudi s podjetjem dobila nov izziv v življenju. Zdaj predava na eni od sidneyskih univerz, kjer po njenih besedah sama pripravlja bodoče učitelje na njihove prve izkušnje v tem poklicu. Nakup Opera bara je šele eden prvih podvigov Terra Australis. Gotovo bomo o podjetju še slišali. Zaradi Tomažinovih poslovnih podvigov ali pa morda zaradi avstralskih sladkarij, ki bi jih slovenskim vrstnikom želeli prodajati Irenini hčerki.

V šali ali zares, saj se nikoli ne ve, smo pogovor s simpatično avstralsko Slovenko seveda sklenili s smehom.

Pišejo nam

Draga gospa Stanka!

Neusmiljeni ritem življenja mi ne pusti dihati, kaj šele, da bi se ustavil in užival v preprostih trenutkih! No pa mi včasih vendarle uspe in ker sem danes z veseljem spet listal po novem Glasu Slovenije, so moje misli ponovno odsanjale v Avstralijo, pa sem se odločil, da se vam oglašim in natrosim nekaj novic. Prebral sem, da hrabro vztrajanje na okopih domovine (kakor bi napisali eni) in boj z mlino na veter (kakor menijo drugi) gospoda Joška Jorasa, tudi v Avstraliji ni ostalo neopaženo. Ker pa gospoda Jorasa poznam že kar nekaj časa, vam povem še to, da je zelo prijeten možakar; pogovor z njim pa zelo sproščen in poln veselih šal. Kar pa je mogoče še bolj zanimiva novica je to, da je pred nedavnim svoj priljubljeni gostinski lokal v središču Lucije pri Portorožu oddal v najem, sam pa je prevzel mesto vodje charter flote jadrnic in motornih plovil podjetja Event Yachting d.o.o.. To se je zgodilo februarja letos, ko nam je pomagal pri našem debiju na največjem svetovnem navtičnem sejmu v Düsseldorfu v Nemčiji. Takrat je novico objavil tudi Ljubljanski Dnevnik na naslovni strani s headlineom: "Joško Jorase seli iz politike v navtiko". No v celoti se to najbrž ne bo tako hitro zgodilo, saj ga politika še vedno privlači. Res pa je, da mu bo delo v našem charterju pobralo marsikatero urico, ki bi jo sicer namenil svoji strasti.

Moj očka si počasi oddahnuje od vsega cirkusa, ki ga je s svojimi Vrhniškimi pirhi imel v času okrog velikonočnih praznikov. No, okrog njega pa je nastala manjša legenda: že pred časom je bila na obisku v Sloveniji japonska princesa. Oče je za japonskega cesarja izdelal prav posebno pisano z motivi japonskih verskih in državnih simbolov. S tem je na zelo zanimiv in simboličen način povezal dve zelo različni kulturi: Slovensko in Japonsko, v katerih pa jajce, kot znak rodovitnosti nosi velik pomen. V zahvalo, ker bo to jajce prenesla cesarju, pa je drugo jajce s čipkarskimi motivi podaril tudi princesi. No do tu sama zgodba ni nič kaj dosti drugačna od tistih, kako so vrhniški pirhi prišli v roke Clintonu, Scalfaru, princu Charlesu in še nekaterim drugim državljanom. Zgodilo pa se je tako, da je princesa za katero so že pisali, da ne bo mogla imeti otrok, s čimer bi se na Japonskem stvari okrog prestolonasledstva precej

zapletle, pred nedavnim rodila novorojenčka. In ker pirh, ki ga je princesa prejela v zanimivem trenutku, predstavlja tudi simbol rodnosti, so zapisali, da ima očijeva umetnost tudi posebno moč. Bog si ga vedi kako je s tem v resnici, jaz lahko samo povem, da moja mami vsa ta leta pri pomivanju posode, likanju srajc, kuhanju itd. žal ni opazila kakšne posebne (po)moči, pa se vseeno dobro zastopita. Nekaj malega pa je novega tudi pri nas: naša Karin je 20.02.2002 (kako lep datum) dobila sestrico in ji dala ime Mala Pika Grom. S Katarino sva zelo ponosna na novega družinskega člana, čeprav zelo veliko joka in nikoli ni sita. Tudi za otroke z Downovim sindromom (naša Karin) je zelo pozitivno, če imajo bratce ali sestre. Pa vendar sva se ob vsej razgledanosti in znanju s tega področja precej dolgo odločala za ta korak, saj razum in čustva nemalokrat zavijejo vsak svojo pot, strah pred ponovnim polomom, pa je v podzavesti še toliko bolj prisoten. Sedaj nama je z ramen padlo veliko breme, obenem pa nastalo novo, saj je treba obe puncici sedaj lepo pokomandirati in vzgojiti in na žalost ob moji vseprevečkrat celodnevni zadržanosti v službi, večji del tega pada na Katarino. K sreči sva pred nedavnim naletela na študentko defektologije Tino, ki se je odločila, da bo na primeru naše Karin izpeljala svojo diplomski nalogo. Tako veliko časa preživi s Karin in naju vsaj malo razbremeni.

Kar nekaj tematike ste v zadnjih nekaj številkah posvetili problemu Slovencev, ki živijo v Argentini. Slišal sem, da jih je kar nekaj (po tem ko so izgubili več kot polovico svojih premoženj) prišlo v iskanju za boljši jutri tudi v Avstralijo. Tudi midva imava v Argentini kar nekaj prijateljev in družinica Jožeta, Sonje in Veronike Snoj se je kot kar nekaj drugih družin odločila, da poišče novo srečo v Sloveniji. Pred približno 14 dnevi je sem že dopotoval Jože in sedaj mu poskušamo poiskati službo, stanovanje, ter urediti življenje do te mere, da se mu bosta lahko pridružila še žena Sonja in hči Veronika, ki jo Karin že komaj pričakuje. No, na žalost stvari niso tako rožnate, kot bi si želeli in slovenska država včasih kaže premalo posluha za probleme, ki jih imajo ljudje. Upam, da se bo čez čas vtis popravil in Jože z družino ne bo doživel še enega razočaranja.

Toliko za danes, ni veliko, a upam, da vsaj toliko, da vam vlijem nekaj dodatne energije za delo ki ga opravljate in ki ga z vsakim Glasom Slovenije bolj cenim! Pa lep pozdrav!

Zoran Grom, Vrhnika, Slovenija

Franc Grom in njegovi čudoviti pirhi

Glas Slovenije: prav v času, ko je prišlo v uredništvo Glasa Slovenije pismo Zorana Groma, smo naleteli na članek o Francu Gromu v tedniku Jana. Franc ima namreč nenavaden konjiček: v izpihano jajce z mirno roko vrt luknjico za luknjico, kot pri vezenju, da nastanejo najlepši vzorci, najdrobnejše čipke in vezenine. Njegovo umetnost, edinstveno na vsem svetu, so spoznali že na vseh celinah, enega od umetelnih čipkastih pirhov je za svojo osebno zbirko naročil celo japonski cesar.

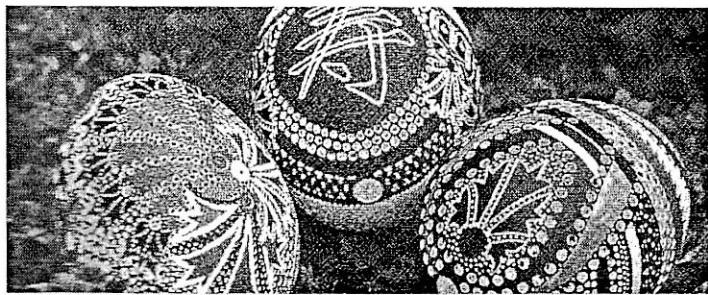
/Jana, tekst Renata Ucmán, foto Mateja Jordovič Potočnik/

Z vsakim "vrhniškim pirhom" ima Franc dela od sedem do deset dni. Njegovo delo je opazil tudi etnolog dr. Janez Bogataj, ki ga spodbuja in mu svetuje pri njegovem izvirnem umetniškem izražanju. Tako je Franc Grom svoj izum, vrhniški pirh, patentiral kot okrask iz jajčne lupine, zdaj pa ga čaka samo še Guinnessova knjiga rekordov, saj kaj takega še ni počel nihče v svetu. Doslej je razstavljal že po vsem svetu, v Tokiu, Los Angelesu, Münchnu, Trstu in drugod.

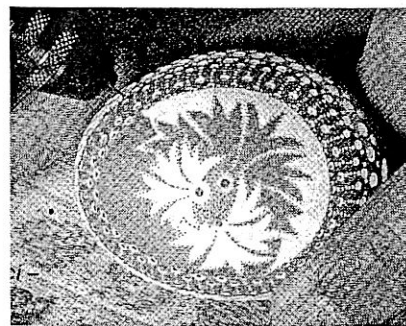
Vrhniški pirh ima od 3.000 do 17.000 luknjic. Svojih miniaturnih umetnin iz jajčnih lupin ne bi mogel ustvarjati, če ne bi imel izredno mirnih rok in železne discipline. Pod močno osvetljava v lupino kokošjih, račjih ali gosjih jajc z neverjetno natančnostjo vrt luknjice različnih velikosti in iz njih snuje najrazličnejše simetrične motive. Pod njegovimi spretnimi prsti nastajajo razni motivi iz slovenske narodne zakladnice, kot so tradicionalne klekljane čipke, vezenine in gorenjski nageljni, pa tudi velikonočni motivi z zajčki, razni portreti in drugo.

Ob vrtalnem strojčku zdrži največ deset minut, saj je delo zelo naporno. Življenje jajčkom vdihne z naravnimi barvami, ki jih izdeluje sam iz hrastovega in orehovega lubja, korenin jasmína in čebuljih listov.

Ker se mu je že večkrat zgodilo, da je jajčna lupina počila po enem tednu potrepeljivega umetniškega ustvarjanja, je v teh letih postal eden najpozornejših kupcev jajc. Po nakupih se odpravi z baterijo, da že v trgovini natančno pregleda jajčno lupino.

Gromove čipkaste pirhe občudujejo po vsem svetu: njegovo razstavo v Tokiu si je ogledal celo japonski cesar, in ker je bil nad njo izredno navdušen, je posebej naročil, naj mu Grom en "vrhniški pirh" izdela za osebno zbirko. V domačih vitrinah imajo njegovo čipkasto jajce torej tudi japonska princesa Masako, nekdanji ameriški predsednik Bill Clinton in ukrajinski predsednik Kučma.

Slovenija moja dežela

SOLKAN

/VEČER, TINE KRISTNA/ – Ob polni luni je 28. marca zvečer v Solkanu pri Novi Gorici potekala ustanovitvena slovesnost Bratnije sv. Martina in sv. Vincenca. Sv. Martin, 11. novembra je v Sloveniji že od nekdaj praznik, ko se mošt spremeni v vino. Na sv. Vincenca, 22. januarja, se začne obrezovanje trte in se konča ob prvi polni luni meseca marca. Letos je bil ščip 28. marca - to je za vinogradnike dan tako imenovane obreznine. Rojstvo bratnije je potekalo po regulah (pravilih), ki so jih naši predniki zapisali davnega leta 1906 v vasi Žable pri Kalu nad Kanalom, na planoti Banjščici. Med letošnjim obredom, ki je spominjal na ustoličenje karantanskih knezov, so potrdili staroda (starosto) Bratnije sv. Martina in sv. Vincenca, Borisa Liebra, kulinarika in hotelirja iz Srednjih Gameljnov pri Ljubljani, ter njegova "predanica" (prisednika), Draga Medveda, publicista iz Celja, in Radivoja Humarja iz Bilj pri Rencah, predsednika društva Abca (jabolko), ki je s sodelavci pripravil vse za ustanovitev bratnije po regulah iz leta 1906.

Bratnija je bila tajna

Martinova bratnija je ob ustanovitvi štela 9 udov (članov). Najstarejši med njimi je predlagal kandidata, ki so ga potem izvolili za staroda. Po izvolitvi je starod prisegel. Usedel se je na obrnjen brentunik (leseno posodo - merik), nakar mu je najstarejši član položil na glavo žajdel (krono). Ko je starod slovesno obljubil, da bo zvesto služil sv. Martinu in spoštoval regule bratnije, mu je najstarejši ud izročil Martinovo palico, na levo rame mu je položil obstran (platnen pas z ročno vtkanim vzorcem trte z grozdom). Nato mu je dal v roke ganč (vrč) vina, ki ga je starod dvignil, rekoč: "Naj živi Martinova bratnija!". Izvoljeni starod je potem predlagal dva predanica, (prisednika ali odbornika). Ko so ju potrdili in sta prisegla, je bratnija dobila veljavno svetnco (vodstvo). Tedaj so prišli na vrsto še ostali udje, ki so prav tako morali po vrsti (starosti) opraviti prdušnco (prisego). Vsak od njih je sedel na brentunik, starod mu je položil na glavo žajdel ter ga z abco (jabolkom), pritrjeno na Martinovi palici, rahlo udaril po levi in desni rami, rekoč: "Boš služil Martinu in se držal bratnije?" In vprašani je odgovoril: "Bom, prisežem." Predanic mu je nato predal vrč z vinom; vino je na dušek izpil in obrnil vrč. Ko so vsi prisegli, je

starod ukazal, naj si vrče znova napolnijo: "Naj živi Martin in mi z njim," so nazdravili martinci, novi člani bratnije, in zapeli Martinovo pesem. Ob ustanovitvi bratnije so predlagali še sedmim vincencem, ki so jih skrbno izbrali med mladimi moškimi v okolici do svetega Vincenca, 22. januarja. Ti so prišli na naslednjo snidenco, ki se imenuje obreznina, in to ob prvi polni luni v marcu. Takšen je bil prvotni obred iz leta 1906. Bratnija je bila tajna. Ob njeni ustanovitvi so napisali tudi regule (pravila), vendar se je med prvo svetovno vojno, ko je tod divjala morija soške fronte, izvirnik izgubil. Vojna vihraje ukinila tudi bratnijo v Žablah. Po koncu vojne, ko je Primorska prišla pod Italijo, je bratnija spet oživila, toda ne za dolgo.

Martinova pesem je utihnila

Martinci in Vincenci so v tistem času nosili za klobukom ali v gumbnici suho trtno vitico. Njihova srečanja v vinskih hramih so imela družabni značaj, ob zabavi in petju je bilo slišati domače in tuje novice, pa tudi kaj koristnega za dom, družino in kmetovanje ter za vzgojo trte in hrambo vina. Vse, kar so se v vinski kleti dogovorili, je tam tudi ostalo. Zelo dobre stike so imeli tudi z Vipavci, saj so hodili v Vipavsko dolino okopavat vinograde. Pod Italijo je bratnija delovala skoraj v ilegali in ni nikoli polnokrvno zaživela. Zadnja snidenca je bila na novino 11. novembra 1926. leta. O ilegalnem delovanju bratnije so nekaj izvedeli karabinjerji iz Kanala ob Soči. Priprli in pretepli so nekega Vincenca, vendar ni ničesar izdal. Ko je bil v bližini Kala nad Kanalom ubit Italijan, so zaprli več deset domačinov, med njimi tudi nekega martinca. Tudi on o obstoju bratnije ni črnil besede. Zakon molka, ki so ga terjala pravila bratnije, je bil močnejši od fašističnega nasilja. Prepoved druženja brez ustreznega dovoljenja je bila eden od razlogov razpada bratnije. Na skritem kraju se je v jutranjih urah na dan svetega Vincenca dan leta 1928 še zadnjič sestalo pet martincev in trije vincenci, ki so zapeli Martinovo pesem. Od tega dne se je o Martinovi bratnji le redko govorilo, dokler ta ni povsem utionila v pozabo. Na srečo ne za vedno.

Nekdanji martinec je spregovoril

To je zasluga Pavla Medveščka, slikarja in grafika iz Solkana. Več let je bil zaposlen na Zavodu za spomeniško varstvo v Novi Gorici.

Med službovanjem in v prostem času je obiskal domala vse primorske kraje, neutrudno zbiral in popisoval ljudsko kulturno dediščino. Pot ga je zanesla v odročno vasico Žable. Vaščan Anton Žabar, rojen leta 1895, iz Žabel 22, bivši član Bratnije svetega Martina, mu je po spominu opisal bratovščino in pravila, napisana ob ustanovitvi. Žabarjevo pripoved je Pavel Medvešček zapisal leta 1957, pred časom pa jo je posređoval Radivoju Humarju, založniku in predsedniku Abce. In sledilo je novo rojstvo bratnije v Solkanu. V slavnostnem govoru se je častni član Bratnije svetega Martina, dr. Jože Šavli uvodoma zahvalil Pavlu Medveščku, da je rešil pozabe Martinovo bratnijo, Radivoju Humarju, predsedniku društva Abca, in vsem, ki so prispevali k novemu rojstvu bratnije, ter poudaril, da celoten obred ob ustanovitvi bratnije izkazuje verno sliko ustoličevanja karantanskih knezov.

"Bratnija s svojo popularizacijo ekološkega, naravi prijaznega kmetovanja in pridelovanja zdrave hrane prispeva k veliki promociji Slovenije v tujini," je poudaril starod Boris Lieber. Na priporočilo g. Andreja Logarja, veleposlanika na Danskem, so sprejeli v Bratnijo svetega Martina in svetega Vincenca g. Arneja Simonsena, generalnega konzula Singapurja na Danskem, in g. Shohela Naita, japonskega veleposlanika v Koppenhagnu. Med vincence so imenovali vinogradnika Slavka Pipana, Ivana Atelška, čebelarja iz Povirja pri Sežani, Alojza Valdhuberja, znanega vinogradnika iz Svečine, Acija Urbajsa z Rifnika, kjer ima biokmetijo, Boža Dolenca, direktorja oljarne iz Britofa, in Tomaža Vozlja, diplomirane gastronomo.

Oživitve bratnije ni več le lokalnega značaja, saj bosta člana, ki sta iz tujine, prenesla običaje in posebnosti naše dežele prek njenih meja. Tako bo Slovenija, ki se odlikuje po svojih naravnih lepota in dokaj čistem okolju, še bolj znana po svetu. Vsak martinec ima namreč pravico ustanoviti novo bratnijo, edini pogoj pa je, da je podrejena matični v Sloveniji in da ima vsak novi član v oskrbi vsaj eno trto.

KOPER

/PRIMORSKE NOVICE/ – Na bodoči avtocesti do Kopra čakajo na gradbince le še predor Dekani in spodnji del same trase. Celotna trasa do Bivja naj bi bila zgrajena do konca leta 2005.

CELJE

/VEČER, MARLEN PREMŠAK/ – Praznik mestne občine Celje - 11. april, dan, ko so naselju ob Savinji celjski knezi leta 1451 podelili mestne pravice, so letos imenovali praznik s preteklostjo ter praznik s sedanostjo in prihodnostjo. Na osrednji slovesnosti so se Celjanke in Celjani z najvišjimi občinskimi priznanji zahvalili nekaterim svojim zaslužnim someščanom in imenovali novega častnega meščana Rada Jenka.

VOLČJI POTOK

/SI21-KAM/ – Od 15. aprila do 5. maja bodo v Volčjem potoku zopet dnevi tulipanov. Spomladanska razstava "Cvetje in mir" pa bo zasnovana tako, da bo v več jezikih in pisavah napisana beseda MIR). Razstavljali bodo orhideje, drevesničarstvo, vrtno opremo, na programu bo tudi vrtnarski sejum.

OD MARIBORA DO KOPRA

/VEČER/ – Že tri desetletja vozi med Mariborom in Koprom InterCity vlak *Pohorje*; nekoč so mu popularno rekli *Pohorje ekspres*, še sedaj pa ga kratko imenujemo *Pohorec*. Progo od Prešnice do Kopra, kjer nova proga zapusti istrsko magistralo Divača - Pulj, so zgradili leta 1967. IC Pohorje in IC Mura *Pohorec* vsak dan odpelje iz Maribora ob 6.50 in prispe na cilj - v Koper - ob 11.50, torej traja vožnja po 309 kilometrov dolgi progi od Maribora do Kopra natanko pet ur oziroma povprečno 60 kilometrov na uro, upoštevajoč v tem času seveda tudi postanke. Na Pragerskem priključijo *Pohorcu* vagone IC vlaka Mura, ki odpelje iz Murske Sobote ob 5.40. Prvi stik imajo potniki z vodji vlakov. Že takoj po odhodu iz Maribora ena od vodij vlaka potnike prijazno pozdravi prek zvočnikov, napove, kje vse bo vlak obstal, seznanji jih, da je v sestavu vlaka restavracijski vagon, in jih opozori, da je na tem vlaku obvezen dodatek za vlak InterCity (260 tolarjev).

RAVNE NA KOROŠKEM

/VEČER/ – Ob letošnjem občinskem prazniku je bilo v občini Ravne še posebej slovesno, saj Ravne praznujejo 50 let proglasitve mesta in prav toliko poimenovanja kraja. Podelili so občinska priznanja in nagrade, Prežihova in Klančnikova priznanja za leto 2001 ter naziva častni občan.

PUCONCI

/VEČER/ – Puconci imajo Pevsko društvo, ki ga sestavljajo članice ženskega komornega zbora, ki si že dlje časa želijo posneti svoje petje na zgoščenki.

GORNJA RADGONA

/VEČER/ – Pravijo, da je bilo izjemno prijetno pred kratkim v vinogradu in v kleti znanega in vzornega Vinogradništva Steyer, pri pridni vinogradniško-vinarski družini iz Plitvice pri Gornji Radgoni, ki sodi med najuspešnejše ne le na območju Radgonsko-kapelskih in Slovenskih goric, temveč nasploh v Podravski vinorodni deželi. Tam, kjer so se že junija 1999 odločili za nekaj nenavadnega in so med svojimi vinogradi na Plitvičkem Vrh, neposredno ob glavni cesti med Mariborom in Gornjo Radgono, v družbi številnih poslovnih partnerjev, prijateljev in gostov, zasadili poseben "vinogradniški vrt" in kjer se aktivnosti nadaljujejo vsako leto, je tokrat boter v krščenem vinogradu postal tudi predsednik države Milan Kučan. Ta je skupaj s še nekaterimi znanimi osebami - Marjan Šiftar, šef njegovega kabineta, Anton Kampuš, uspešni podjetnik iz Sp. Ščavnice, Janez Erjavec, direktor Pomurskega sejma d.d., dr. Alojz Slavič, diplomat Hajoš Ferenc in bančnik Milan Knežević - v prijetnem vzdušju posadil svojo trto sorte dišeči traminec. Vsi so mlademu gospodarju Danilu Steyerju, enako kot že mnogi znani in manj znani Slovenci, obljubili, da bodo skrbno negovali svojo trto in da bodo vedno mislili na Steyerjeve vinograde. Gre za nekaj povsem novega na tem območju, in sicer za t. i. "ampelografski vrt", v katerem je zbirka več kot 130 različnih selekcij in sort vinske trte (v Sloveniji je uradno priznanih, priporočljivih in dovoljenih 37 sort), ki uspevajo v Podravski in drugih dveh slovenskih vinorodnih deželah ter tudi v sosednjih državah: Italiji, Avstriji, Madžarski in Hrvaški, celo v Nemčiji. To je tudi največji tovrstni vrt v Sloveniji, vsake sorte ali selekcije je po pet sadik, kar pomeni, da Steyerjevi, ki letno pridelajo okoli 60.000 litrov vrhunske kapljice in so eni redkih v državi, ki nikoli nimajo težav s prodajo, iz novega nasada količinsko ne bodo imeli posebno velikega pridelka. Zato pa njihovo vino vedno gre za med, kajti že sedaj so razprodali vse količine letnika 2001, ki je bil rekorden po količini in vrhunski po kakovosti. Tako se je torej minulo soboto Steyerjev ampelografski vrt in tudi krščen vinograd še povečal.

"Leta 1999 smo tudi pri nas uresničili idejo, da bi lahko v lastnem vinogradu opazovali več sort vinske trte. Tako smo zasadili 130 različnih sort in klonov. Zbrali smo večino tega, kar cepijo naši trsničarji, nekaj sort pa smo dobili tudi iz sosednjih in še nekaterih držav. Zbirko bomo še naprej do-

polnjevali s sortami iz drugih vinogradniških področij Evrope. Naš cilj je zbrati čimveč zanimivih sort z vseh celin na svetu, tako da bo zbirka zanimiva za širši krog ljudi, ki si želijo kaj več izvedeti o vinski trti. Ko smo pred tremi leti zasadili t. i. krščen - vsaka trta je bila krščena in je dobila svojega botra - vinograd, smo nekatere naše prijatelje in poslovne partnerje povabili, da posadijo svojo trto, za katero so se takrat botri obvezali, da jo bodo spremljali, da jo bodo vsaj enkrat letno obiskali, skratka, jo imeli radi. Vsako leto povabimo stare botre, da preverijo svojo trto, in nove, da posadijo svojo, tako da bodo naša srečanja v vinogradu še bolj zanimiva", je povedal Steyer.

CANKOVA

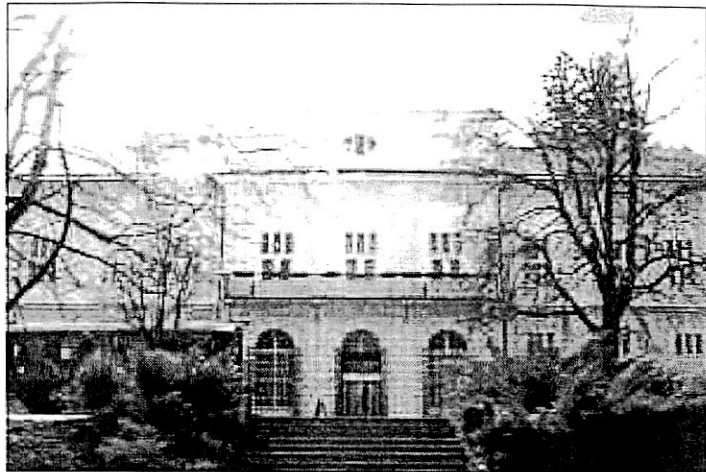

/VEČER/ – Ob prebujanju narave je vse lepše in tudi kraji v Sloveniji so vse privlačnejši. Zasluga za to pa ne gre pripisovati le tistim, ki "urejajo razmere od zgoraj", temveč tudi ljudem, njihovi miselnosti in pripravljenosti, da živijo v prijetnejšem, lepšem okolju. Tudi Cankova - na posnetku je središče kraja z župnijsko cerkvijo sv. Jožefa - spreminja podobo in vse več je stvari, ki vabijo v te lepe kraje Goriškega.

ROGAŠOVCI

/VEČER/ – S koncertom *Velikonočna sporočila* pevskega zbora Maranata Binkoštna cerkve iz Nuskove, ki je bil za velikonočne praznike v katoliški cerkvi sv. Helene na Pertoci, se je v občini Rogošovci začel tretji občinski praznik. Do osrednje prireditve, ki bo v nedeljo, 21. aprila, v šotoru na igrišču podružnične šole Pertoca in na kateri bosta častna gosta pisatelj in rojak Janko Kleibencetl ter pravosodni minister Ivo Bizjak, bodo v tej goriški občini pripravili več prireditev in slovesnosti.

LJUBLJANA

Cekinov grad

/VEČER/ – Slovenska vlada je nedavno za spomenik državnega pomena razglasila Cekinov grad v Ljubljani. Trenutno v njem gostuje Muzej novejšje zgodovine, ki s stalno razstavo Slovenci v 20. stoletju in občasnimi razstavami prikazuje slovensko zgodovino v tem stoletju. Cekinov grad stoji na severozahodnem robu parka Tivoli, neposredno ob Hali Tivoli. Na mestu sedanjega Cekinovega gradu je prvotno stal zidani dvor iz 17. stoletja. Sedanji baročni dvorec pa je dal leta 1720 postaviti grof Leopold Karel Lamberg, po katerem se je tedaj tudi imenoval. Stavbo so gradili med letoma 1752 in 1755 po načrtih stavbenika Johana Georga Schmidta iz Ljubljane. Leta 1787 je po smrti grofa Leopolda Karla Lamberga njegov bratranec Maksimilijan Filip daroval stavbo Ivani Lamberg, vdovi Lambergovega sina. Ivana se je nato poročila z avstrijskim konjeniškim kapetanom Lovrom Szogenyem. Ljubljanci so poslovenili njegovo madžarsko ime in graščino poimenovali Cekinov grad. Od leta 1809 do 1841 je bil lastnik dvorca Sigmund Pagliaruzzi Kieselstein. V tem času je bil dvorec tudi eno od ljubljanskih bivališč pesnika Franceta Prešerna, ki je inštruiral lastnikove otroke. Dolgoletni lastnik gradu in v bližini stoječe pivovarne Union je bil tudi Peter Kosler, avtor prvega zemljevida slovenskih dežel, ki je sredi 19. stoletja na karti izrisal obseg slovenskega etničnega ozemlja tistega časa. Reprezentančna baročna fasada graščine je sredi 19. stoletja sodila med ljubljanske stavbne znamenitosti.

ČATEŽ

/VEČER/ – V Termah Čatež gradijo pravi tropski gozd, poln toboganov, veder za polivanje in drugih igrar, hkrati pa prenavljajo decembra lani pogoreli del zimske termalne riviere. Zamenjali bodo požgano piramidasto kupolo, poskrbeli bodo tudi za novo ponudbo pod njo. Med drugim bo nameščena pod vrhom kupole laserska naprava za projiciranje tridimenzionalnih podob; prikazal se bo tudi čateški škrtar. V prizidku bo dvanajst savn. Obnovljeni del zimske riviere pa naj bi odprli do poletja.

BOHINJ

/GORENJSKI GLAS/ – Kdor se bo letos poleti mudil na Gorenjskem, lahko samo vsak četrtek izkoristi priložnost da se popelje z muzejskim vlakom. Vlakovni kurjač mora, tako kot pred desetletji, že zgodaj zjutraj zakuriti, da vlak z Jesenic malo po 9. uri lahko odpelje. Puhanje pare, značilno začetno počasno sopihanje in udarjanje koles po tračnicah nas potem spremljajo vso pot od prelepega pogleda na Bled, mimo Bohinjske Bistrice, do 10 km dolgega predora in na primorsko stran, do Mosta ob Soči. Tam pa se lahko namočimo v bistri Soči, ali se kopamo v Bači, zvečer pa seveda s hlaponom nazaj.

Kultura Slovenija/Avstralija

Poklon Tartiniju ob 310. obletnici rojstva

PIRAN/PRIMORSKE NOVICE/ – Deset let je minilo, odkar so v Piranu obeležili tri stoletja od rojstva skladatelja in violinskega virtuozu Giuseppa Tartinija (1692-1770). Letošnjo 310. obletnico so v njegovem rojstnem mestu počastili s slavnostnim koncertom Komornega godalnega orkestra Slovenske filharmonije (SF) in tremi predavanji. Jubilejni dogodek sta pripravila *Avditorij Portorož* in *Skupnost Italijanov Giuseppe Tartini*. Več v angleški prilogi.

Marjana Lipovšek, častna članica SF

LJUBLJANA/LJUBLJANSKE NOVICE/ Na osmem koncertu Modrega abonmaja so se v Sloveniji kar lepo postavili ob pomembni 300-letnici praznovanja Slovenske filharmonije. Za umetniški užitek v Cankarjevem domu so poskrbeli skladatelj Marjan Lipovšek, dalj časa tudi direktor Slovenske filharmonije, avstrijski skladatelj Gustav Mahler, ki je vsaj nekaj življenjskih in umetniških trenutkov preživel tudi v Ljubljani in mezzosopranistka Marjana Lipovšek, ki je postala častna članica Slovenske filharmonije.

Jože Gale - Badjurov nagrajenec

PORTOROŽ/STA/ – Badjurovo nagrado za življenjski prispevek k slovenskemu filmu je letos pripadla režiserju Jožetu Galetu. Nagrado podeljuje Društvo slovenskih filmskih ustvarjalcev, izročili pa so jo na slovesnosti ob začetku petega Festivala slovenskega filma (FSF) v Portorožu v četrtek, 4. aprila. Jože Gale je znan predvsem kot "oče" filmskega *Kekca*, ki ga je v črnobeli tehniki posnel leta 1951 in zanj požel pohvale občinstva in kritike. Film je leta 1952 v Benetkah dobil srebrnega leva. Kasneje je posnel

še dve celovečerni nadaljevanji *Kekčevih dogodivščin*: leta 1963 film *Srečno, Kekce* in leta 1968 *Kekčeve ukane*. Badjurova nagrada nosi ime po slovenskem filmskem režiserju in snemalcu Metodu Badjuri (1896-1971), ki je ustvarjal skupaj z ženo Milko (1902-1992).

Monografija o Sloveniji v danskem jeziku

LJUBLJANA/STA/ – Pri danski založbi *Klematis* je marca letos izšla monografija *Slovenija - evropska dežela*, ki jo je napisal danski publicist in prevajalec Peter H. Petersen. Gre za prvo tovrstno knjigo v danskem jeziku, namenjeno spoznavanju naše dežele med najširšim krogom danskih bralcev. Knjiga je nastala na pobudo veleposlanika RS v Kopenhavnu Andreja Logarja, ki se je pred napovedanim obiskom danske kraljice Margarete II. lani srečal z Petersenom in vzbudil njegovo zanimanje za našo državo.

Šelestenje najboljši celovečerni film

PORTOROŽ/STA/ – S podelitvijo filmskih nagrad *vesna* se je v Veliki dvorani portoroškega Avditorija končal 5. festival slovenskega filma. *Vesno* za najboljši celovečerec je strokovna žirija (v kateri so bili igralca Nataša Barbara Gračner, direktor Sarajevskega filmskega festivala Mirsad Purivatra, programski vodja Slovenske kinoteke Koen Van Daele, dramaturg in filmski kritik Jože Dolmark ter režiser Sašo Podgoršek), je prisodila filmu *Šelestenje* režiserja Janeza Lapajnete. *Šelestenje* je za najboljši igrani celovečerni film razglasilo tudi Društvo slovenskih filmskih kritikov. Za najboljšega igralca je *vesno* prejel Grega Zorc, za vlogo Primoža v Lapajnetovem *Šelestenju* in za vlogo Marena v celovečernem filmu *Ljubljana* Igorja Šterka, *vesno* za najboljšo igralko pa je žirija prisodila Ivi Krajnc, za vlogo Simone v celovečercu *Varuh meje* Maje Weiss.

Po 35 letih slovar tujk

LJUBLJANA/NOVI GLAS/ – Po petintridesetih letih, odkar je leta 1967 izšel *Slovar tujk* Franceta Verbinca, ki je bil v poznejšem obdobju kar desetkrat ponatisnjen, bo Slovenija kmalu dobila novo, doslej najbolj temeljito tovrstno knjigo. Gre za veliki slovar tujk, ki ga bo izdala Cankarjeva založba v Ljubljani. Sodelujejo številni strokovnjaki z raznih področij.

SAZU ogorčen - zaskrbljen za usodo slovenskega jezika

Z raznimi mašili, sposojenimi nadomestki postaja naš jezik po prepričanju predsedstva SAZU iznakažen, slovensko izrazje pa izrivajo tuje besede. V izjavi o jeziku je predsedstvo SAZU okrcalo tudi vlado in državni zbor, ki odlašata s sprejetjem zakona o rabi slovenščine, ki je "orodje naše suverenosti".

LJUBLJANA/STA/ – Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU) je ob desetletnici osamosvojitve Slovenije in ob njenem bližajočem se vstopanju v Evropsko unijo sprejela izjavo o jeziku, v kateri opozarja na tri pglavitne probleme v zvezi z našim maternim jezikom in skrbjo zanj. Predsedstvo SAZU skrbi samopodcenjevanje slovenskega jezika in obenem njegovo nekritično prilagajanje drugim jezikom, zlasti angleškemu; vladno in državnozbornsko zavlačenje s sprejetjem zakona o rabi slovenščine kot uradnega jezika ter popolna ravnodušnost oblastnikov do razpadajočega založništva, ki ga država prepušča, kot je zapisalo predsedstvo SAZU, profitarstvu in merilom donosnosti.

V izjavi o jeziku predsedstvo SAZU poudarja, da je bilo vprašanje jezika od nekdaj eno osrednjih v razvoju naše duhovne in državne suverenosti. Z osamosvojitvijo je slovenščina postala državni jezik brez omejitvenih predpisov in takšen status naj bi ohranila tudi v Evropski uniji. Vendar pa, kot pravi predsedstvo SAZU, je naš jezik najprej naša skrb. "Lastna država in enakopravno članstvo v EU zagotavljata slovenščini samo možnosti, ki bodo uresničljive le toliko, kolikor zmogljiv, ustvarjal in tudi samozavesten jezik bomo imeli sami; kolikor ga bomo sproti znali prilagajati plazovom novih sporočil v sodobnem svetu in svojemu lastnemu duhovnemu stanju."

Glede nekritičnega prilagajanja drugim jezikom predsedstvo SAZU ugotavlja, da materinščina postaja "angloslovenščina", ki jo moramo poslušati v "vsakdanjem pogovoru kot tudi v občejanju v strokovnem vrhu."

Z raznimi mašili, sposojenimi nadomestki postaja naš jezik po prepričanju predsedstva SAZU iznakažen, slovensko izrazje pa izrivajo tuje besede. "Z vsem tem se krha natančnost sporazumevanja, vdor nepotrebne tuje besedišča pa krni izrazno sposobnost in bogastvo slovenskega jezika, bistvenih sestavin kulturno civilizacijske prepoznavnosti in izvirnosti slovenstva. Gre torej za škodljiv krušitveni proces, ki je v popolnem nasprotju z doseženo politično suverenostjo in evropsko enakopravnostjo." Po prepričanju predsedstva SAZU mora biti spričo "narodne maloštevilnosti" skrb slehernega Slovenca za skupni jezik toliko večja.

V izjavi o jeziku je predsedstvo SAZU okrcalo tudi vlado in državni zbor, ki s svojim odlašanjem sprejetja zakona o rabi slovenščine kot uradnega jezika kažeta svoj malomarni odnos do slovenščine, ki je "orodje naše suverenosti", kot so po prepričanju SAZU ugotovili tudi pravniki v razpravah o ustavnosti. Nenazadnje so na SAZU vznemirjeni zaradi "popolne ravnodušnosti do razpadajočega založništva, ki ga je država brez dovolj učinkovitih varovalk prepustila profitarstvu in merilom donosnosti; kot da knjiga ni več temeljni svet besede in s tem narodovega duhovnega, jezikovnega sveta, vredna najskrbnejše pozornosti in nege" so še zapisali v izjavi o jeziku in zaključili:

"Tudi za jezik velja, kar velja za svet: sprejeli smo ga od prednikov, da skrbimo zanj in ga ohranimo za vnuke. Zase in za mnogoglasno Evropo pa bomo toliko bogatejši in zanimivejši, kolikor bolj svoji bomo ostali." Izjavo o jeziku je predsedstvo SAZU soglasno sprejelo na seji 3. aprila. In Državni zbor RS? Glej str. 20 v Zapisali so še v ... Delu.

Ivanka Sluga-Škof
Melbourne

Da sem Bog

*Da sem Bog, namočila bi etiopsko pustinjo,
dala večno življenje za sožitje in mir,
ki tuj mu je vsak spopad in prezir.*

*Da sem Bog, zazibala bi v večno spanje,
ljudi, ki napihujejo spor in štejejo si v slavo
atomske eksplozije in tankovsko rožljanje.*

*Da sem Bog, potisnila bi v večno noč tiste,
ki z mučenjem, s poboji za denar in mamila
uničujejo mlada življenja - bodočnost moč.*

*Da sem Bog, zbrisala bi vse meje,
otrpnila roko, ki izdeluje orožje,
mori, besni v imenu koristoljubnih ljudi.*

Na Gradu Kromberk predstavitev večjezične knjige Gorica 1001-2001

NOVA GORICA /STA/ – Na Gradu Kromberk je bila predstavitev večjezične knjige *Gorica 1001-2001, Slovenci v Gorici / Gli Sloveni di Gorizia*. Knjiga, ki jo je izdala Konzulta za vprašanja mestne etnične manjšine pri občini Gorica, je skupni prispevek Slovencev v Gorici ob 1000-letnici prve omembe mesta. Pri pisanju prispevkov o slovenski prisotnosti v mestu so sodelovali Branko Marušič, Daniel Jarc, Lojzka Bratuž, Marko Waltrisch, Aldo Rupel, Franc Kralj in Luigi Tavano. Knjiga je izšla v slovenskem in italijanskem jeziku, v povzetku pa še v furlanskem, nemškem in angleškem jeziku.

Razstava Vojna za Slovenijo 1991

BREŽICE /STA/ – V galeriji Posavskega muzeja Brežice so odprli razstavo *Vojna za Slovenijo 1991*, ki jo je skupaj z brežiško kulturno ustanovo pripravil Center za vojaškozgodovinsko dejavnost Slovenske vojske. Na ogled so tudi eksponati, ki so jih zbrali v muzeju. V bližini južne meje so potekali še posebej srčiti boji, JLA pa je imela v Cerkljah ob Krki tudi svojo najpomembnejšo letalsko bazo. V muzeju so izdali spominski zbornik izjav iz vojne leta 1991 v Posavju, v brežiškem gradu hranijo v 30 omarah našo največjo zbirko uniform, uspeji pa so zbrati tudi lepo število odlikovanj in drugih insignij ter orožje in vojaško opremo. Razstava bo na ogled do 6. maja. Ob odprtju je nastopil Posavski oktet.

Izšla zgoščenka

Mili moj kozjanski kraj

Tercet Domina in Marjan Marinšek

Pojejo Martina Zapušek (prvi glas), Mimica Rezec (drugi glas) in Dorica Škoberne (tretji glas), na citre igra Marjan Marinšek.

Mednarodna likovna razstava

RADOVLJICA /GORENJSKI GLAS/ – V Šivčevi hiši v Radovljici so odprli mednarodno likovno razstavo *Slovenija, odprta za umetnost 2001*. Na ogled so dela 24 avtorjev iz 12 držav, nastala lani poleti na 9. likovni delavnici na Sinjem vrhu nad Ajdovščino.

Vasletov "Fuzbal, tango in polka" v pravem trenutku

LJUBLJANA /STA/ – Književno delo Juana Vasleta *Fuzbal, tango in polka*, ki ga je izdala Založba Mladinska knjiga, je izšlo v pravem trenutku. V tednih pred začetkom svetovnega nogometnega prvenstva na Japonskem in v Južni Koreji, na katerem se bo prvič v zgodovini predstavila tudi slovenska reprezentanca, bo nogometna vročica vsak dan večja, temu primerno pa bo tudi zanimanje za delo priznanega slovensko-argentinskega opernega pevcu in novinarja.

Omenjeno literarno delo je knjiga zgodb, usod in nogometnih pripovedi, opremljena z mnogimi barvnimi fotografijami. V njej so opisani pomembni igralci, ki držijo svet na trnih, navijači, ki so na trnih, ter žoga, ki kot kraljica vseh kraljic samozavestno skaklja po travnatih površinah in kroji usodo smrtnikov. Knjiga, ki bo navdušila vse privrženice najpomembnejše postranske stvari na svetu, v sliki in besedi govori o zgodovini nogometa, nogometaših in klubih, novinarjih in sodnikih, dogodkih in navadah v nogometu, o Maradoni in Peleju, Slovincih in Južnoameričanih, pa tudi o nogometu in operi, literaturi ter trgovini. Prinaša še poglavje o najrazličnejših zanimivostih iz sveta nogometa in o zgodovini svetovnih prvenstev.

Peli so jih mati moja
Slavček milo je naglašal
Popotnik pridem čez goro
Mesec maj
Le prijezdi, fantič moj
Pod nizkim tam oknom
Kjer valovi Save
Mili moj kozjanski kraj

Slovenske
ljudske pesmi
Dekle, dekle, jaz te
vprašam
Mamca, le povejte
Jaz sem zmeraj mislil
Vodovnik Juri
Ciganček in cigančica
Stoji na bregu dekle
Dol s planine
Dober večer, Bog daj

Prejeli smo za objavo ...

Raziskovalni projekt v sodelovanju Slovenije in Avstralije

Izhajajoč iz potrebe po varovanju in ovrednotenju zgodovinsko-dokumentarne dediščine slovenskih skupnosti po svetu, so lanske jeseni Ministrstva za kulturo, znanost, šolstvo in šport ter za zunanje zadeve, razpisala ciljni raziskovalni projekt, s katerim naj se preveri stanje arhivskega, muzejskega in knjižničnega gradiva pri slovenskih izseljencih po svetu. Izvajanje projekta je bilo zaupano Inštitutu za slovensko izseljenstvo pri Znanstveno-raziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti iz Ljubljane in Znanstveno-raziskovalnemu središču Republike Slovenije v Kopru, ki bosta usklajeno in s sodelovanjem partnerjev v deželah priseljevanja evidentirala, popisala in po potrebi uredila obstoječe društvene in druge zbirke ter si prizadevala za bogatenje le-teh z zbiranjem gradiva, ki je razpršeno po terenu. Namen je "rešiti" čim več dokumentacije osebnega oziroma zasebnega značaja, tako pisne kot slikovne, ki je izredno dragocena za zgodovino Slovencev po svetu in ki se lahko za vedno izgubi.

Ker je projekt za sedaj omejen na dve leti, sta se izvajalca v domeni z naročniki raziskave odločila, da se pozornost osredotoči na Avstralijo in Evropo, kjer je problem hranjenja in varovanja slovenske dokumentarne dediščine posebej pereč, kot opozarjajo glasni klici "na pomoč" s strani samih izseljenskih skupnosti. Naj podčrtamo da bo, kar zadeva Avstralijo, projekt po pristopu inovativen s tem, da se terensko delo ne bo omejevalo le na zbiranje fotografskega, dokumentarnega in materialnega gradiva, ampak predvideva tudi beleženje zgodovinskega spomina izseljencev in njihovih potomcev prek videointervjujev. S tem bo nastajala posebna zbirka, ki bo omogočala vpogled v zgodovino Slovencev v Avstraliji skozi oči samih izseljencev in ohranila njihova izkustva za bodoče rodove. Za ta del projekta bo skrbel oziroma že skrbi v partnerstvu z Znanstveno-raziskovalnim središčem Republike Slovenije iz Kopra sydneyska Slovenian Media House, konkretneje videodokumentarist Florjan Auser, ki se s svojo kamero že podaja na teren in opravlja intervjuje s pričevalci.

V bodoče bo naš list še poročal o izvajanju projekta. Zato nam za zaključek ne preostane drugega kot da apeliramo na vse naše bralce in Slovence v Avstraliji, da pobrskaajo po domači predalih, fotografskih albumih in seveda po svojem spominu. Uspeh projekta in ohranjanje dokumentacije za zgodovino avstralske Slovenije je odvisna od množične ga sodelovanja nas vseh.

Aleksij Kalc, raziskovalec, Trst

Zdenko Huzjan dobitnik Jakopičeve nagrade

LJUBLJANA /STA/, FOTOGRAFIJI: [HTTP://WWW.MUZEJ-MENGES.SI/](http://www.muzej-menges.si/)
V Moderni galeriji so podelili nagrado Riharda Jakopiča. To najvišjo stanovsko nagrado na področju likovne umetnosti je letos prejel akademski slikar in grafik Zdenko Huzjan. Žirija, ki so jo sestavljali predstavniki vseh treh ustanoviteljev nagrade - Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov, Moderne galerije in Akademije za likovno umetnost v Ljubljani - mu je nagrado podelila za njegov kakovostni prispevek k sodobni slovenski likovni umetnosti.

Zapisali so še v ...

JANA

Sestra Vandelina z Brezj po 40 letih poučevanja mnoge še vedno uči svojih kuharskih skrivnosti. Zdravje se je kar drži, dobra volja tudi, spomin pa še vedno najraje brusi z recepti in s kuhanjem. Sestra Vandelina je avtorica treh izjemno uspešnih kuharskih knjig.

BOŽO REPE

Slovenski zgodovinar dr. Božo Repe, je izdal knjigo *Jutri je nov dan - Slovenci in razpad Jugoslavije*. Knjiga je plod več kot osemletnega raziskovanja in je prvo delo o položaju in vlogi Slovenije ob razpadanju Jugoslavije.

Božo Repe: "Slovenska odločitev za samostojnost je bila splet nacionalnih čustev in liberalnih pogledov na modernizacijo slovenske družbe. Slovensko zavezano jugoslovanski državi so pomembni politiki, gospodarstveniki in intelektualci v povojnih desetletjih večkrat bolj ali manj odkrito pogojevali z možnostjo svobodnega nacionalnega, političnega in gospodarskega razvoja. Slovenija se je za samostojnost odločila šele, ko je uvidela, da jo življenje v Jugoslaviji pelje v agonijo, sama pa nima več vpliva in moči, da bi na razmere kakorkoli še lahko vplivala." To je samo nekaj sklepov, do katerih se je dokopal avtor.

DELO

Po zadnji seji parlamentarne skupine za jezik je jasno, da *Dularjev zakon* o jeziku (uradno: predlog zakona o rabi slovenščine kot uradnega jezika) še dolgo ne bo pod streho. Če sploh kdaj. Omenjena skupina (šteje trinajst članov, v njej so jezikoslovci in pravniki, vodi jo dr. Breda Pogorelec) je predlog zakona za drugo obravnavo v parlamentu namreč zavrnila. S tem je soglašalo deset članov, trije so bili proti. Pa ne le to: pet članov skupine meni, da takega zakona sploh ne potrebujemo, piše Peter Kolšek v rubriki *Točno v petek* na *Delovi* strani za kulturo.

Osem članov skupine, med njimi Jože Toporišič, (še) vztraja pri zakonu, toda pri spremenjeni verziji predloga. Kaj v njem in do kdaj, če sploh, je treba spremeniti, pa je zdaj stvar (Mogetovega) parlamentarnega odbora za kulturo, šolstvo, mladino, znanost in šport. Glede na to, da naj bi odbor pristojni parlamentarni službi naložil raziskavo, kako je ta reč urejena v drugih državah, smo lahko prepričani, da se *Dularjevega zakona* nekaj let ne bo nihče dotaknil. In potem bomo vsi skupaj pozabili, za kaj je pred leti sploh šlo. Dular je zakon vložil v postopek januarja leta 1997. Zakon načelno podpirajo državni svet, svet za kulturo, SAZU, nedvomno tudi zainteresirana javnost. Problem je očitno pri strokovni in politični javnosti. To ni nelogično, saj je predmet zakona jezikovna politika. Skupina Dularjevemu predlogu očita pretirano alarmantno oceno sedanjega jezikovnega stanja, averzijo do tujstva in s tem povezan poskus getoizacije slovenščine. Tu smo pri več kot 150 let starem slovenskem problemu, ki se je začel s sporom med Kopitarjem in Prešernom. Deset let po osamosvojitvi se je znova veličastno utelesil v Janezu Dularju in Bredi Pogorelec. Kaj storiti, se sprašuje Kolšek. Lahko ostane pri ustavnem določilu, ki v Sloveniji za državni jezik odreja slovenščino, in pri odredbah področne zakonodaje, toda "ali ni opravilno lažje imeti splošni jezikovni zakon, ki bo smiselno in natančno zaščitil tiste jezikovne položaje, ki jim tudi največja jezikovna toleranca ne more in ne sme do živga, če hočemo ohraniti svojo jezikovno substanco"? Vse rešitve v Dularje-

vem zakonu niso dobre, so pa sprejemljiva osnova. V primerljivih državah rešitve že imajo, zagotovo ne slabših od naših, ki se o njih ne moremo niti dogovoriti, sklene Kolšek.

STA

Med žrtvami pobojev pri Crngrobu domnevno tudi visoki funkcionarji NDH! Policijska uprava Kranj je okrožnemu državnemu tožilstvu podala celovito poročilo o domnevnih povojnih izvensodnih pobojih na območju Crngroba. Poročilo je nastalo na podlagi ustnih pričevanj bližnjih prebivalcev, ugotovitev zgodovinarjev in ogledov krajev. Do pobojev naj bi prišlo med 20. in 25. majem 1945. O številu pobitih ni listinskih dokazov, žrtve pa naj bi bili tudi visoki funkcionarji takratne Neodvisne države Hrvaške (NDH). Po zbranih podatkih naj bi na tem območju pobili hrvaške begunce in ujetnike, ki so jih angleške sile iz Avstrije vrnile jugoslovanskim silam. Po pričevanju očitvidcev so te ljudi pripeljali bodisi z železniške postaje na Trati bodisi s taborišča na Kamnitniku do Balantovega smrečja, kjer so bili potem poboji tudi izvršeni. Po pripovedovanju domačinov naj bi bila v Balantovem smrečju štiri brezna in vsaj dve grobišči. Tam pa naj bi bilo približno 300 trupel. Po nekaterih informacijah je bilo doslej na škofjeloškem območju evidentiranih 12 grobišč povojnih izvensodnih pobojev. Likvidacijam v Crngrobu pripisujejo tudi bližnje grobišče Matjažovo jamo ali Flancnk za Golobežem nad vasjo Pevno. Tudi po podatkih raziskovalca škofjeloške zgodovine Alojzija Pavla Florjančiča so bili v Crngrobu žrtve visoki funkcionarji NDH in njihovi družinski člani. Kot je zapisal v enem od člankov v *Loških razgledih*, so jih angleške okupacijske oblasti v Avstriji - 5. britanski korpus - izročile jugoslovanskim oblastem v Področje 18. maja 1945. V skupini je bilo 67 oseb, vključno z ženskami in otroki. Ta skupina je, tako Florjančič, prišla v Škofjo Loko 19. maja. Z železniške postaje so šli pod stražo peš, s kovčki in z otroškimi vozički v lesene barake na Kamnitniku, na Pahovčevem hribu. O drugi skupini je manj podatkov, bila naj bi večja skupina civilistov, ki so bili v transportu, zaustavljenem 9. maja na Jesenicah. Teh beguncev naj bi bilo 300, po nekaterih virih 600.

ZDRUŽENJE ŽRTEV OKUPATORJEV

/RAZNI MEDIJI/ - Ob že dalj časa trajajočem sodelovanju z različnimi institucijami raznih mest in krajev po Nemčiji se tu in tam pokaže kaj koristnega za obe strani. K takim rezultatom je pomagalo in še pomaga tudi 24 strani naše problematike na spletnih straneh nemško govorečega območja in pa predvajanje našega dokumentarno-zgodovinskega filma (77 minut) na 91 TV- postajah širom po Nemčiji (vsega okoli 70 ur), ki ga je gledalo okoli 150 milijonov Nemcev. Ugotovili smo, da se vsa ta objavljana, ki jih izvajajo naši prijatelji in podporniki v Nemčiji, zelo obrestujejo. Oblasti v nemškem Marburgu so se odločile, da izpeljejo projekt, s katerim bodo uredili evidenco za vse žrtve, ki so bile v taboriščih ali so samo delale na njihovem območju. Ker takih evidenc v Nemčiji ni nikjer (razen za koncentracijska taborišča), smo se dogovorili, da jim bomo pri tem pomagali (v tem smislu je bilo nekaj že storjeno). Zato vabimo vse žrtve nacizma iz Slovenije (izgnanci, deportiranci, itd.), ki so bili v času 1941-45 na območju Marburga (v krogu okoli 50 km) v taborišču oziroma so tu delali, da se nam javijo.

Potrebujemo (na kratko): osebne podatke, navedbo kraja, od koder je bila oseba izgnana (aretirana), čas nasilne odvedbe, naslov taborišča, naslov delodajalca in čas, ki ga je tam ta oseba preživela. Priporočljivo je dodati še kratek opis dogodkov in življenja v tistem času. Oblasti Marburga razmišljajo o izplačilu manjših odškodnin mimo države tistim, ki so na tem območju (ne glede na panogo) morali delati. Vsi prispevki naj bodo prevedeni v nemščino.

V maju pripravljamo za doseg izplačila odškodnin protestni shod:

1. Pred sedežem Vlade RS, Gregorčičeva 20 v Ljubljani, dne 8. maja 2002 ob 11. uri.
 2. Pred sedežem bundestaga predsednika vlade ZRN v Berlinu, 29. maja 2002 (odhod z avtobusom 28. maja 2002).
- Vabimo vse žrtve, ki menijo, da smo upravičeni do nematerialne in materialne odškodnine in da jo mora eden ali drugi naslovnik odplačati, da se nam javijo na sedežu združenja.

Slovenski trg 1
4000 Kranj, soba 11
ali na tel./faks:
04/23 73 553

vsak dan od 8. do 12. ure.

**Predsednik Združenja žrtv
okupatorjev Tone Kristan, Kranj**

Po svetu

TRST

/PRIMORSKE NOVICE/ – Prišlo je do podpisa sporazuma med deželno Furlanijo Julijsko krajino (FJK) in univerzami v Trstu, Vidmu, Ljubljani in Mariboru. Slovenski študentje tržaške Fakultete za izobraževanje šolnikov bodo lahko sledili predavanjem v materinem jeziku. O didaktiki in drugih predmetih jim bodo predavali docenti s pedagoških fakultet ljubljanske in mariborske fakultete. Prav tako bodo imeli možnost poklicnega usposabljanja na univerzah v matični domovini.

TRST

/STA/ – Na obmejnem območju videmske pokrajine se bo v prihodnjem šolskem letu 522 otrok v vrtcih in osnovnih ter nižjih srednjih šolah učilo slovenski jezik, izhaja iz pregleda podatkov o izbiri manjšinskih jezikov na državnih šolah in vrtcih. V to število niso vključeni otroci in učenci dvojezičnega šolskega centra v Špetru. Pouk slovenskega jezika jim je omogočil zakon o zaščiti zgodovinskih jezikovnih manjšin iz leta 1999.

NEW YORK

/STA/ – S slovesno predajo ratifikacijskih listin še sedmih držav je v veljavo stopil Rimski statut. Tako bo ustanovljeno Mednarodno kazensko sodišče (MKS) kot prvo stalno mednarodno sodišče, pristojno za sojenje storilcem najhujših kaznivih dejanj, ki prizadenejo najvišje vrednote mednarodne skupnosti. Čeprav so pobudniki ustanovitve stalnega mednarodnega kazenskega sodišča vseskozi bili prepričani, da bo preteklo celo desetletje, preden bo Rimski statut stopil v veljavo, pa je bilo potrebnih 60 ratifikacij zbranih v manj kot štirih letih po rimski konferenci, na kateri so sprejeli besedilo statuta. Doslej je ratifikacijske listine predalo 56 držav, zdaj, na slovesnosti v New Yorku pa je to storilo še deset držav, med njimi Irska, Bolgarija, BiH in Slovaška. Rimski statut bo v veljavo stopil 1. julija letos. V skladu s določbami statuta bo MKS pristojen za sojenje storilcem kaznivega dejanja genocida, vojnega hudodelstva in hu-

dodelstva zoper človečnost. Za kaznivo dejanje agresije bo MKS pristojen šele sedem let po začetku veljavnosti statuta, saj se morajo države pogodbenice najprej dogovoriti glede znakov tega kaznivega dejanja in ga tako določiti. Sedež sodišča bo v Haagu.

CELOVEC

/STA/ – Te dni so koroški Slovenci v Avstriji svečano zaznamovali 60. obletnico pregnanstva in upora. V celovski stolnici je pred nabito polnim avditorijem spominsko dvojezično mašo vodil koroški škof dr. Alois Schwarz, vrhunec pa je bil v celovškem Domu glasbe (Konzerthaus), kjer je z deli poljskega skladatelja H. M. Goreckega pod vodstvom dirigenta Antona Nanuta nastopil Simfonični orkester RTV Slovenija s solistko Ireno Videmšek Baar. Slavnostni govornik je bil predsednik Zveze slovenskih izseljencev Jože Partl, ki je naredil lok med dogajanja v drugi svetovni vojni in sedanjim položajem koroške manjšine, ki se še zmeraj bode za uresničitev pravic iz sedmega člena Avstrijske državne pogodbe. Pozdravna nagovora sta imela predsednica Društva izgnancev Slovenije Ivica Žnidaršič in predsednik Parlamentarne skupščine Sveta Evrope dr. Peter Schieder. Prav 14. aprila pred 60 leti so nacisti s Koroškega pričeli izseljevati slovenski živelj v nemška taborišča. Izgnanih je bilo okoli 300 slovenskih družin z več kot 1300 člani.

TRST

/24.UR.COM/ – Neznanci so v Ljudskem vrtu v Trstu oskrunili doprsni kip pesnika Srečka Kosovega, ki ga je poleg velikih italijanskih in drugih književnikov pred šestimi leti tam postavila takratna občinska uprava pod vodstvom župana Riccarda Illyja. Kosovelov kip je bil sploh prvi kip kakega Slovenca, ki ga je postavila tržaška občinska uprava. Za to se je pred leti zavzel znani tržaški germanist in pisatelj Claudio Magris. Oskrunjenje Kosovelovega kipa je boleče odjeknilo v slovenski skupnosti v Italiji in tudi v vseh demokratičnih krogih na Tržaškem, posebej med pobudniki postavitve kipa slovenskega pesnika. Medtem pa je občinski odbornik desničarske občinske uprave v Trstu Roberto Menia iz skrajno desničarskega Nacionalnega zavezništva dejal, da dejanje sicer obžaluje, a dodal, da je sam že pred leti nasprotoval postavitvi kipa Srečka Kosovega v Ljudski vrt, češ da bi ga morali postaviti v slovenski dijaški dom in ne v Ljudski vrt.

NEW YORK

/GLAS SLOVENIJE, JANA/ –

V zadnjih številkah Glasa Slovenije smo predstavili načrt arhitekta Toma Kovača - Slovenca iz Melbourn - zamisel o novem Trade Centru v New Yorku. Toda še en Slovenec je zasnoval idejo, ki človeku jemlje dihanje. Bi naj v New Yorku stala slovenska dvojčka? In to v obliki mrežaste konstrukcije, ki si jo je zamislil arhitekt iz Slovenije Tomaž Schlegl, pomagali pa so mu še oblikovalci Marko Omahen, Silva Vovk Kete, Primož Kosmač in Uršula Lenšček? Mrežasta struktura bi nosila konstrukcijo novih stolpov in izrisovala nežen obris nekdanjih, kar bi New Yorku vrnilo znameniti skyline. Obiskovalci bi imeli na višini 388,5 m prekrasen razgled na vse strani, čutili bi kot da so izstopili iz oblaka, kajti tla na katerih bi stali bi bila steklena. Ideja se je rodila v osrčju Ljubljane, ali bo tudi uresničena?

Slovenski senator v Rimu Miloš Budin pa je poudaril, da je to nedemokratično in nekulturno dejanje odraz kulturne in politične klime v Trstu, ki je demokratom in Slovencem nenaklonjena. Pokrajinski tajnik stranke Slovenska skupnost Peter Močnik je dejal, da ga oskrunjenje kipa boli, ker se zaveda, da gre za namerno oskrnitev slovenskega simbola. Tudi po njegovem mnenju je skrunitev odraz sedanjega stanja v Trstu, kjer desničarska občinska uprava vodi do slovenske manjšine izrazito nenaklonjeno politiko. To se je pokazalo že v primeru dvojezičnih izkaznic, predvsem pa s tem, da je tržaška občinska uprava ukinila dvojezične table in napise v Križu pri Trstu. Po Močnikovem mnenju bi morali vsi demokrati javno in ostro obsoditi skrunitev slovenskega simbola, tudi zato slovenska manjšina pričakuje, da bo kip čimprej popravljen in postavljen nazaj na isto mesto.

GORICA

/STA/ – Izšla je knjiga *Goriza 1001-2001 - Slovenci v Gorici/Gli sloveni di Gorizia*. Izdala jo je Konzulta za vprašanja mestne manjšinske skupnosti pri goriški občini, založil pa Slovenski raziskovalni inštitut SLORI. Izid knjige o Gorici sta omogočili tudi krovni organizaciji Slovencev v Italiji - Svet slovenskih organizacij in Slovenska kulturno gospodarska zveza, finančno pa je pomagal še Urad za Slovence po svetu in v zamejstvu. Knjiga je obenem zaključno dejanje praznovanja tisoletnice Gorice, ki je potekalo skozi leto 2001.

GORICA

/NOVI GLAS/ – Marca letos je v Domu duhovnikov v Gorici umrl duhovnik Stanko Žerjal. Z njegovo smrtjo ostaja tudi zamejski časopis *Novi glas* brez cenjenega sodelavca. Pokojnik je bil zelo cenjen in priljubljen v sredini kjer je deloval in živel po upokojitvi.

CELOVEC

/PRIMORSKE NOVICE/ – Obnovljeno staro mestno jedro z več kot 50 urejenimi arkadnimi dvorišči, parki, bajerji, muzeji, galerijami, športnimi obketi, največjim evropskim jezerskim kopališčem, Minimundus, gradovi, kolesarske steze, tržnica, razgledni turn ob farni cerkvi, Križna gora in še marsikaj privablja obiskovalce Celovca ob blizu in daleč. V mestu se vse leto vrstijo najrazličnejše prireditve. Posebej zanimivo bo 31. maja in 1. junija, ko bodo na posebni prireditvi predstavile vse koroške doline.

PATRAS/IGOUMENITSO

/PRIMORSKE NOVICE/ – Od 15. aprila pet odhodov na teden, poleti pa vsak dan, pelje trajekt grške ladjarske družbe "Anek Lines" iz Trsta do grških pristanišč Patras in Igoumenitso.

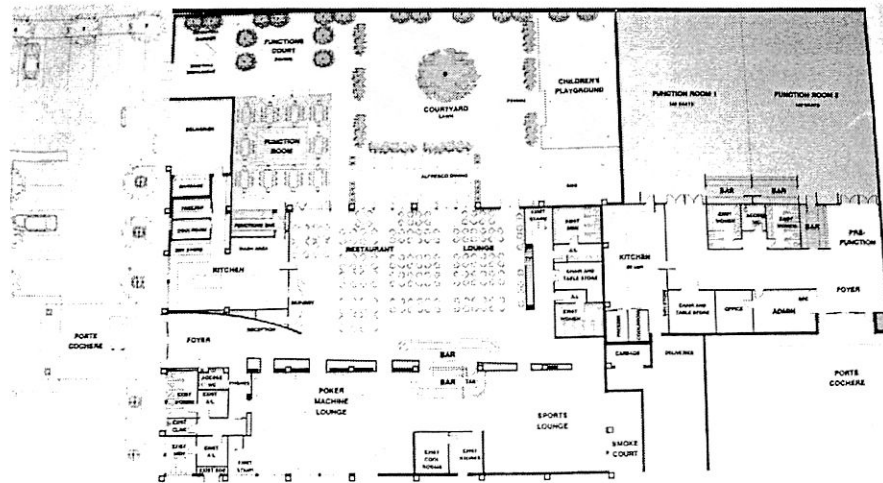
Triglav Community Club
80-84 Brisbane Road, St. John's Park

Uspešno končana amalgamacija slovenskega Kluba Triglav - Sydney

Znano je, da je pred meseci slovenski Klub Triglav prevzel avstralski športni klub Panthers, ki ima pod svojim okriljem že tudi nekaj drugih klubov, s tem, da se bodo slovenske dejavnosti v nekdanjem Klubu Triglav še vedno nadaljevale pod novim imenom Panthers St. John'a Park - Triglav Club. O nekaterih spremembah poroča novi predsednik kluba Peter Krobe.

ST. JOHNS PARK COMMUNITY CLUB

PANTHERS

MASTER PLAN

V odboru nove organizacije
je deset članov:

Peter Krobe - predsednik
Silvio Pahor - I. podpredsednik
Les Sommerville - II. podpredsednik;
ostali člani: Alan West,
Vic Zappia, Alice Tant,
Danica Sajin, Frank Zappia,
Frank Valencic in Tony Ursic

Panthers Club vključuje:

Bathurst Rugby League Club
Bathurst Bowling Club
Newcastle Club Nova
Newcastle Cardiff Club
North Richmond Sporting Club
Lavington Sports Club
Port Macquarie RSL
Port Macquarie Bowling Club
The Mekong Club
St. John's Park Community Club - Triglav
Wallacia Golf Club
West Epping Bowling Club
Glenbrook Bowling & Recreation Club

Triglav Club še obvešča:

- Slovenska skupnost slavi 19. maja jubilejno 50-letnico zlate maše patra Valerijana Jenka, in sicer v Veskem središču Merrylands. Patru iskrene čestitke!
- V nedeljo, 26. maja, od 12.30 balinanje, večerja ob 17.00 uri; sponzorja Lojze Magajna in Vinko Samsa.
- V soboto, 1. junija in v nedeljo, 2. junija, avtobusni izlet z Avanti Tours v Nowro, Husskinson, Berri in Jasper Valley Vinery.
(Rezervacije pri Marhi Magajna tel.: 9609 6057.

Anzac Day Ceremony at Sun Set

Thursday 25th April - 5 pm

To lay a wreath at the Ivan Cankar Monument in memory of returned Soldiers and those who lost their lives fighting for our country.

Dinner and Drinks will be served afterwards in the auditorium.

Materinski dan

Nedelja, 12. maj

Vse, ki se nam boste pridružili, čaka dobra kuhinja, ansambel **The Masters**, najmlajše pa velika "jumping castle". Mladina pod 14. letom starosti vabljenja na brezplačno kosilo - kompliment kluba Triglav - Panthers.

80 - 84 Brisbane Road - St. John's Park
Telefon: (02) 9610 1627 Fax: (02) 9823 2522
E-mail: club@triglav.com.au

SYDNEY /PETER KROPE/ - V torek, 9. aprila, je glavni odbor Kluba Panthers odobril finančna sredstva za posodobitev in praktično prenovo prostorov Kluba Triglav Panthers v višini treh milijonov tisoč dolarjev (3,400.000 AUD). Imenovan je tudi že gradbenik obnove, ki bo takoj ko bo možno, pričel z obnovitvenimi deli. Zunanost izgleda kluba se ne bo bistveno spremenila, zato pa bo več sprememb v notranjosti sedanjih prostorov. Poleg spremembe prostorov bo klub opremljen z visoko tehnološko opremo, potrebno za obratovanje modernega kluba. Iz načrtov je razvidno, da se bo klub večal po potrebi članstva in konkurenčnosti okolice, s tem mislimo na konkurenco ostalih velikih klubov, ki so v obroču petih kilometrov. Dvorani, ki sta vrisani v načrtu na prostoru, kjer je sedaj balinišče s šestimi igralnimi površinami, se bosta dogradili pozneje, kdaj pa je še sedaj preuranjeno komentirati. V obnovitvena dela je vključena tudi izgrajnja parkirišča pred klubom.

Zadnja leta je bilo zaradi finančnih obremenitev, ki bi jih lako navedel z dejstvi, ki so znana vsem etničnim klubom, čedalje težje gospodariti in organizirati še najbolj enostane prireditve.

Česar koli se klubsko vodstvo loti je povezano s finančnimi sredstvi. Zato lahko že poročamo, da so bila v ponedeljek, 8. aprila, odobrena finančna sredstva za razvedrilo in kulturno delovanje kakor tudi za ohranitev sloveske kulture mlajšim rodovom, če jo seveda bodo želeli spoznati ali ohranjati. Finačno podpora je za svoje potrebe dobila tudi balinarska sekcija, ki je bila v vseh letih in je še danes eden od vodilnih stebrov kluba. Denarna sredstva bodo tradicionalnim članom kluba, se pravi slovenskemu delu članstva, zagotovljena vsako leto, vse do takrat, dokler bodo v klub zahajali Slovenci in ga tudi uporabljali. Manjšo denarno podporo so za letošnji prejelci predstavnikov treh športnih organizacij ki delujejo pod okriljem kluba že nekaj let. Kako bo s podporo naslednje leto, bo odvisno od njihove dejavnosti pri rasti pokroviteljskega kluba. Vsak klub, ki posluje z igralnimi avtomati, mora tudi po zakonu delež dobička podariti skupnosti, ki jo sam imenuje.

V našem primeru smo se že odločili, da bo to slovenska dopolnilna šola v cerkvenem središču Merrylands. Člani odbora in člani odbora balinarske sekcije pa so že sprejeli zajeten program prireditev in športnih dejavnosti.

Slovensko društvo Sydney

Vinska trgatev s plesom

Nedelja, 28. april

Kuhinja od 12.00 ure dalje, Ples od 14.00 ure

Igra ansambel Echo
Žrebanje srečnega člana

Materinski dan

Sobota, 11. maj, ob 19.30

Po kratkem kulturnem programu bo za ples igral
ansambel The Masters
Žrebanje srečnega člana.

2-10 Elizabeth Street, Wetherill Park NSW 2164
Telefon (02) 9756 1658 Fax (02) 9756 1447
E-mail: slodsyd@zeta.org.au

VENETI - First Builders of European Community

Anton Skerbinc iz Kanade je prevedel v angleščino knjigo
VENETI - First Builders of European Community (avtorji
dr. Jožko Šavli, Matej Bor in pater Ivan Tomažič).

Če kdo želi knjigo naročiti od g. Skerbinca ali predlaga
na katero knjižnico ali Univerzo ali slovenska središča
jo lahko še pošlje, naj to sporoči Jožici Gerden v Milduro.
Knjiga je izredne kvalitete in zelo pomembna za Slovence
in spoznavanje resnične zgodovine Srednje Evrope.
Gospod Skerbinc je poslal knjige tudi na sledeče univerze
v Avstraliji:

- Monash University
Caulfield, Victoria
- University of Canterbury
Christchurch, N. Z.
- University of Melbourne
Parkville, Victoria
- University of New South Wales
Sydney, New South Wales
- Victoria University of Wellington, Wellington, N. Z.
- Edith Cowan University
Perth, Western Australia
- La Trobe University
Bundoora, New South Wales

AEA
V O D U S E K
M E A T S

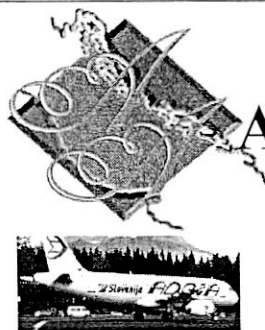

CANBERRA

Phone: 02 - 6 295 1222

COBRAM

Phone: 03 - 58722115

ADRIATIC ADVENTURE

*Naicenejše in najhitrejšo potovanje do
Slovenije z Lauda Air
Organiziramo skupinska potovanja in
najcenejši Rent-a-Car z Alpetourom*

ALPETOUR
potovanja skupaj z vami

Sodelujemo z:

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

Malaysia Airline

Qantas

Lauda Air

Lufthansa

in drugimi letalskimi prevozniki

Telefon: (02) 9823 0011 Fax (02) 9823 0022

Shop 12, Edensor Park Plaza

Edensor Park NSW 2176

Email: adriatictours@bigpond.com.au

ROJAKI IN TURISTI IZ DALJNE AVSTRALIJE,

SAMO ZA VAS

- NAJCENEJŠI NAJEM,

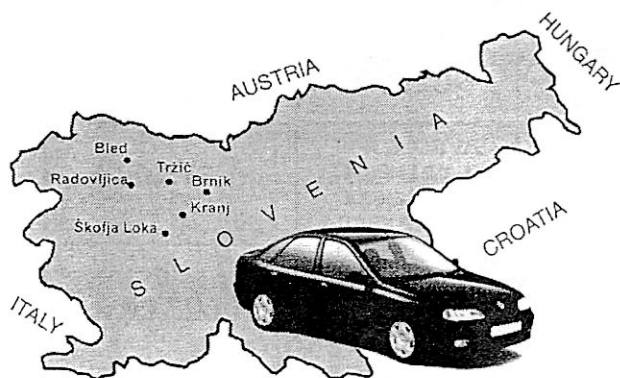
- DOSTAVA PO DOGOVORU,

- PESTRA IZBIRA OSEBNIH VOZIL

VEDNO Z VAMI IN ZA VAS!

ALPETOUR
potovalna agencija d.d.

RENT - a - CAR

ALPETOUR
potovalna agencija d.d.

Mirka Vadnova 8

Si - 4000 Kranj Slovenija

Telefon: 04 - 204 2011

KAKTUS PLUS ...

Ker bodo te dni tudi v Sloveniji proslavili 310. obletnico Tartinija, smo iskali njegov portret na internetu. Italijani si enostavno ne upajo zapisati, da se je Tartini rodil v Piranu, mestecu v današnji Sloveniji ... Namesto tega, povsod najdemo sledeče:

"Giuseppe Tartini was born on April 8, 1692 in Pirano (now Piran), Istria."

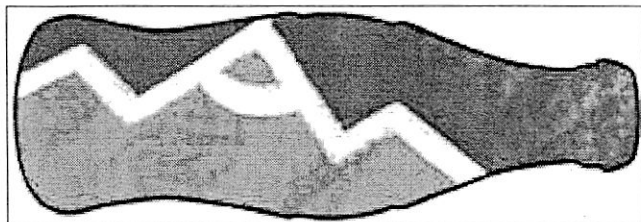
Aktualno! Ministrstvo za zunanje zadeve RS ima na svoji internetni domači strani rubriko "aktualno". Z miško "klikneš" na "aktualno" in odpre se ti zadnja novica z dne 3.12.2001. Menda datum ne odraža aktualnost slovenske zunanje politike?! No, saj drugje, nad tem "aktualno" pa so aktualne novice. Gre samo "za dlako v jajcu" in za malo več pozornosti.

Čez šunko ga ni! Pod tem naslovom zapiše dr. Ivan Štuhec v Demokraciji:

"V teh velikonočnih praznikih bi se v katoliški cerkvi spet lahko slepili o množici kristjanov, ki se zgriinjajo ob butarah, velikonočnih jedilih in velikonočni procesiji. Seveda tem ljudskim in tudi folklornim običajem ne gre odrekati njihovega simbolnega pomena. Očitno ta simbolika ljudi bolj nagovori, kakor pa preizkušeni, obsojeni, izmaličeni in križani kristus, ki je podoben vsemu trpečemu na tem svetu."

Pravijo, da je sramota, da minister za zdravje Dušan Keber potuje na Hrvaško, da bi tam poiskal manjkajoče zdravnike, še zlasti, ker v bolnišnicah v severovzhodni Sloveniji že zdaj delajo številni zdravniki iz nekdanjih jugoslovanskih republik. Obenem pa naj bi ljubljanska medicinska fakulteta v preteklih letih načrtno zmanjševala število diplomantov, kar naj bi zaposlenim zdravnikom omogočalo dvojno zaposlitev, da o nasprotovanjih za ustanovitev medicinske fakultete v Mariboru sploh ne govorimo.

Delo

Avtor zmagovalnega plakata Armando Tul je z navdušenjem sprejel novico. Dela, uvrščena v ožji izbor, bodo razstavljena na pročelju City parka v BTC-ju v Ljubljani, razstava na prostem pa bo prvi dogodek v nizu spremljevalnega programa 18. bienala industrijskega oblikovanja.

Njegov plakat, ki bo spremljal slovensko reprezentanco na svetovnem nogometnem prvenstvu, je izbran. Vrh Triglava je avtor z enostavno potezo spremenil v kot nogometnega igrišča. Barvi sta modra in travnato zelena. Strokovna žirija je ocenila, da izbrano delo jasno in domiselno sporoča nacionalno identifikacijo in slovensko nogometno navdušenje.

KAKTUS PLUS ...

Predsednik družbe Mobitel Anton Majzelj je kupil portoroške soline, manj znano pa je, da so bile prodane za skromnih petnajst milijonov tolarjev (okoli 115 tisoč AUD).

Nekdanji direktor Slovenske turistične organizacije (STO), Franci Križan, doma iz Rogaške Slatine, tam je bil nekoč direktor Zdravilišča (v času olimpijskih iger Sydney 2000 je bil v Avstraliji, toda ne v svojstvu direktorja), maja odhaja za predstavnik Kómpasa na Dunaj.

Delo

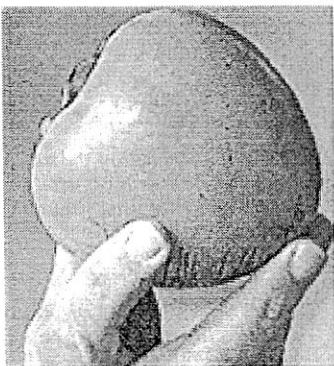
Po ozidu petnajstega, zadnjega zvezka Enciklopedije Slovenije ugotavljajo, da so "neugodni podatki o NOB" in še marsikaj drugega izpuščeni.

Na zdravje!

Kakiji - "persimmons" - hrana bogov Sezona v Avstraliji

/GLAS SLOVENIJE, PRIREDILA STANKA

GREGORIC/ - Kakiji (diospyros, iz latinščine hrana bogov) so predvsem znan sadež na Daljnem Vzhodu, zadnje čase tudi vse bolj v Sloveniji, seveda pa tudi v Avstraliji. Prav april in maj sta meseca sezone kakijev v Avstraliji. Kakiji vsebujejo veliko vitaminov, mineralov in prehranskih vlaknin, medtem ko ga odlikuje nizka vsebnost beljakovin in maščob. Ima izjemno nizko energijsko vrednost, od 60 do 70 kalorij na 100 gramov, ki je primerljiva z energijsko vrednostjo grozdja, mandarin in banan. Vsebuje pa petkrat več vitamina C kot jabolko in le nekaj manj kot limona, medtem ko je v njem vitamina A kar tridesetkrat več kot v jabolku. Med minerali prednjačijo kalij, kalcij, fosfor in železo. Njegova pestra sestava in lahka prebavljivost povečujeta odpornost in pomagata v boju proti utrujenosti, boleznim, stresu in predvsem pri odpravi zlate žile (hemoroidov).

Od približno dveh milijonov ton kakijev jih na svetu največ (1,8 milijona ton) pridelajo Kitajci, Japonci in Korejci. V Sloveniji imajo 17,5 hektarja intenzivnih nasadov s temi sadnimi drevesi. Pridelajo 200 do 250 ton kakijev, največ v Strunjanu, dolini Rižane in spodnjem delu doline Dragonje ter nekaj še v Vipavski dolini.

Ne ve se pa koliko pridelovalcev tega sadeža je v Avstraliji. Tako imenovana Persimmon Industry Association ima 80 članov iz različnih krajev Avstralije. Leta 1993 naj bi prinesla avstralska industrija kakijev od 3 do 4 milijone dolarjev, to število se je leta 2000 povečalo na 15 do 20 milijonov dolarjev.

Nasvet za tiste, ki ne poznajo dobro kakijev: sadež mora biti izredno zrel, mehak, kot kak lampionček, ki se trese od mehkega da je res užiten. Nezreli in trdi sadeži so trpki. Če nezrele in trde kupimo, potem je najbolje, da počakamo nekaj dni, da se zmehčajo. Dober tek in na zdravje!

SRČNA BOLENJA KREPITEV - ODPORNOSTI ORGANIZMA

- v litrsko steklenico nalijemo sok treh limon, dodamo žličko morske soli, dolijemo vodo in pretresamo, dokler se tekočina ne speni. Vsak dan jemljemo žličko te tekočine.

PROPOLIS

Predvsem učinkovit je pri težavah sluznice v grlu in pri krvavečih dlesnih - a tukaj raje uporabite propolis v oljni raztopini; dolgotrajno draženje ustne sluznice z alkoholno raztopino namreč lahko spremeni celice v ustni sluznici in povzroča celo nepravilne tvorbe.

OPOZORILO

Pred vsako dieto ali poseganju po alternativni medicini se je nujno posvetovati z zdravnikom.

OTROCI SMRČIJO

Skupina pediatrov v reviji *Pediatrics* opozarja, da otroci, ki smrčijo, lahko postanejo žrtve ozdravljive bolezni, imenovane spalna apneja, ki poruši njihove spalne navade in lahko povzroči zdravstvene in vedenjske težave. Če spaln apnejo odkrijejo, jo je praviloma mogoče zdraviti s kirurško odstranitvijo mandljev in žrelnice v zadnjem (nosnem) delu grla, da bi sprostiti dihalno pot, navajajo v poročilu Ameriške pediatrične akademije.

KONTRACEPCIJAIN RAK DOJKE

Preprečevanje nosečnosti s pomočjo kontracepcijskih tabletk lahko poveča tveganje za nastanek raka na dojki, še zlasti, če jih ženska jemlje po 45. letu starosti. Nova raziskava, v katero so norveški znanstveniki zajeli več kot 103 tisoč žensk, je to potrdila.

Smeh

/7 D/

- Prosim, da ceniš, kar ti kupim. Ti čevlji so bili zelo dragi, zato varčuj z njimi.

- Kako pa naj varčujem s čevlji? - Delaj daljše korake.

- Zamudil si začetek tekme.

- Je že padel gol? - Ne, oba še stojita.

- Au!
- Kaj pa je, draga?
- Ugriznila sem se v jezik.
- Kako si ga pa ujela?

- Se naj dam cepiti proti gripi?
- H, kaj pa vem ... Srečko se je dal, pa je umrl.
- Od cepljenja?
- Ne, z avtom se je zaletel.

- Dragi, takoj odpusti svojega šoferja. Danes me je z avtom skoraj ubil.
- Daj mu še eno priložnost, draga ...

- Kaj pa je rekel Gustl, ko te je videl z drugim?
- Če izpustim kletvice in psovke, ni rekel nič.

- Draga moja, danes pa si v časopisu ...
- A res? Kaj pa piše?
- Da je na svetu preveč žensk ...

- Gospod, dočakali ste sto let. Kašen je vaš recept?
- Svež zrak, samo svež zrak. Kadar se je moja žena hotela prepirati, sem vzel klobuk in šel na sprehod. Tako sem preživel vse življenje na svežem zraku.

- Gospod, plačali boste davek na kotel za kuhanje žganja.
- Pa saj ga sploh ne kuham.
- Imate pa napravo za kuhanje, za državo šteje samo to.
- Zakaj pa potem ne dobivam od države otroškega dodatka?
- Saj nimate otrok!
- Imam pa napravo za delanje.

TOTI LIST Fredijeve

Če želimo v Nato, se Američa - nom ne smemo preveč hvaliti, da so naši vojaki jekleni, saj nam bodo takoj nabili carino.

Kučan je k žegnu v cerkev nesel pirhe, šunko in ostale dobrote, k žegnu v parlament pa bo nesel zakon o bivšem predsedniku republike.

Ko je Drnovšek izvedel, da bo Kučanu do smrti pripadala limuzina s šoferjem, se je takoj lotil pisanja zakona, po katerem mu bo do smrti pripadalo letalo s pilotom.

Sosed ima svojo ženo tako rad, da ji vsak drugi dan pokloni šopek encijana v litrski vazi.

Internet - malo za zabavo

<http://www.teldir.com/eng>
Telefonski imeniki iz celega sveta.

<http://www.bananaclub.com/Museum%201.html>
Največji muzej banan na svetu z več kot 17.000 primerki.

<http://www.natltrmus.com>
Muzej vžigalnikov, njihova zgodovina in veliko več.

<http://www.tagyerit.com/madison.htm>
Muzej straniščnega papirja.

<http://www.mybeautycenter.com>
Center lepote, paleta kozmetičnih pripomočkov.

<http://glyphs.com/moba/>
Zbirka obupnih slik - The Museum of Bad Art. Miha Mazzini, ki priporoča to stran zapiše: Bežen ogled pokaže, da gre za dela povečini višje ravni, kakor je

zastopana v mnogih slovenskih domovih.

<http://www.mjt.org/index.html>
Muzej jurske tehnologije.

<http://www.rushcountry.org/BarbedWireMuseum/>
Zbirka žez tisoč različnih vrst bodeče žice.

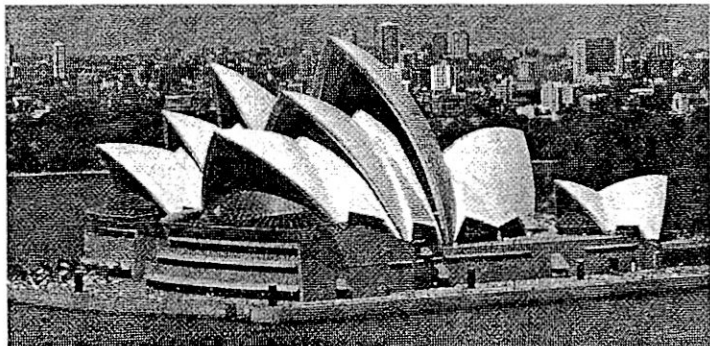
<http://www.unusualmuseums.org/>
Že samo ime pove kaj najdete na teh straneh.

<http://www.timeanddate.com>
Svetovni čas.

Strani so za tiste, ki imajo veliko prostega časa. Skozi omenjene strani pa izvemo delček tistega kar ljudje vse zbirajo, od straniščnega papirja do vžigalnikov.

Tudi to je Avstralija

Sveža preobleka Opere v Sydneyju

SYDNEY – Eno najznamenitejših arhitekturnih del 20. stoletja, Sydneyska Opera bo dobila svežo preobleko. Po več kot tridesetih letih odkar je idejni oče zgradbe, danski arhitekt Jorn Utzon, užaljen in besen zapustil še nedokončani projekt zaradi vmešavanja politikov, so ga zdaj Avstralci prepričali, da se je vrnil. Obljubili so mu, da bo lahko delal samostojno in da se ne bodo vmešavali v njegovo delo. Tako bo Utzon skupaj z mednarodno skupino strokovnjakov osvežil podobo veličastne operne hiše v sydneyskem pristanišču, ki je poleg Harbour Bridga največja znamenitost tega mesta.

V Avstraliji turisti v poslovnem letu 2001 porabili za 10 odstotkov več

BRISBANE /STA/AP/- Domači in tuji turisti so v Avstraliji v poslovnem letu 2001, ki se je končalo junija lani, porabili za 10 odstotkov več kot v poslovnem letu pred tem. Turisti so za blago in storitve zapravili 37,6 milijarde ameriških dolarjev, je pokazala raziskava avstralskega statističnega urada. Trošenje turistov je v celotnem avstralskem bruto domačem proizvodu doseglo 4,7-odstotni delež. Statistični urad velik del te rasti pripisuje poletnim olimpijskim igram v Sydneyju. V raziskavi je tudi ugotovil, da turistična dejavnost Avstralije zaposluje približno 551.000 ljudi oz. šest odstotkov vseh zaposlenih v Avstraliji.

Ob 80-letnici

Iskrene čestitke gospodu Ignacu Ahlinu iz Adelaide ob 80. rojstnem dnevu. Misel na slovensko skupnost v Adelaidi obvezno vključuje našega vedno vedrega rojaka Ignaca Ahlina (po domače Liparjevega Naceta iz Dednega dola pri Višnji gori), ki vsakega rojaka v svoji pristni, pojoči dolenski pristrčno pozdravi, se zna od srca nasmejati in nas spraviti v dobro voljo s svojimi nenehnimi šalami in optimizmom. Takšnih veselih ljudi dobre volje je vse premalo med nami. Gospod Ignac Ahlin je letos 6. aprila praznoval svoj jubilejni 80. rojstni dan v Verskem centru Svete družine v Adelaidi, s svetlo mašo, ki jo je daroval pater Janez Tretjak OFM in nato s praznovanjem v dvorani Verskega centra.

Zahvaljujemo se vam, gospod Ahlin, za dolgih in plodnih 80 let poštvovalnega dela za slovenstvo v domovini in v Avstraliji (za vaš velik dar k spomeniku žrtev povojnega nasilja v vaši domači vasi) ter vašo veliko podporo adelaidski slovenski skupnosti in Verskemu centru Svete družine. Iskreno se vam zahvaljujemo tudi v imenu Avstralske slovenske konference in Svetovnega slovenskega kongresa, katerega prizadevni član ste že od vsega začetka. Zahvaljujemo se vam za vse kar ste dobrega doprineseli za slovenstvo v Avstraliji.

Vsi vaši prijatelji bomo prosili Boga, da vam lajša bolečine v težki bolezni, ki jo vdano prenašate in vas ohrani med nami veselega dokler je le mogoče.

Prejmite naše iskrene in hvaležne čestitke in najboljše želje.

Bog z Vami!

Jožica Gerden - podpredsednica SSK za prekomorske dežele

Morda niste vedeli, da ...

so v Avstraliji izumili:

- penicilin (Nobelova nagrada)
- gretje na sončno energijo
- ultrazvok tehnika
- gumbe pri prehodih za pešce
- motorno kosilnico za košenje trave
- "marelo" za sušenje perila
- injekcije za enkratno uporabo
- Vegemite (vitaminski namaz)
- karton za vino (iz njega se toči vino kot iz sodčka)
- plastični denar
- zamrzitev embria (zarodka)
- v mikrokirurgiji instrumente in samo tehniko (1973)
- zdravilo, ki preprečuje širjenje virusa gripe (1999)
- kozmetiko Helene Rubinstein (1902)

- so romarske Brezje v svoje okrilje sprejele novo žensko redovno skupino Manjših sester Marije Brezmadežne, ki je prva redovna skupnost sester v slovenskem prostoru

- je Švica ena od redkih držav, ki ni članica svetovne Organizacije združenih narodov (OZN), po nedavnem pozitivnem referendumu pa bo sprejeta v OZN jeseni.

GLAS SLOVENIJE TISKOVNI SKLAD

\$ 15.00 I. Cirej
\$ 15.00 S. Mersel
\$ 40.00 V.M. Ropret

HVALA

Pok. Leon Krek Kdo je bil?

V prejšnji številki smo objavili novico o nenadni smrti dr. Leona Kreka iz Sydneyja. Kdo je bil Leon Krek in zakaj si je vzel življenje? se sprašujejo mnogi. O njem krožijo različne govorice, toda Slovenci v Avstraliji naj bi si ga zapomnili predvsem po stavkih, ki jih je zapisala Marija Senčar, (tiste čase predsednica Sklada študija slovenščine na Macquarie univerzi v Sydneyju), v Novo doba, 27. avgusta 1990:

"... Leta 1987 pa je g. Jože Žohar bil na obisku doma v Sloveniji in je z idejo o slovenskem lektoratu navdušil prof. Leona Kreka, ki je še koncem istega leta tudi prišel v Avstralijo in začel trnjevo pot slovenskega lektorata. Najbolj od vseh mu je pomagal Ivan Kobal ..."

**Glas Slovenije –
pokrovitelji:
The Voice of Slovenia –
Sponsors:**

**ROSEWOOD
HOMES**

Tel.: (02) 9629 5922

**AEA
VODUSEK
MEATS**

Tel.: (03) 587 22115

Republika Slovenija
Ministrstvo za zunanje zadeve
**Urad za Slovence
v zamejstvu in po svetu**

IMPACT INTERNATIONAL PTY. LTD.

**WINNER OF AWARD
FOR OUTSTANDING
EXPORT
ACHIEVEMENT**

Tel.: (02) 9604 5133

NIGRAM d.o.o.
NIZKE IN VIŠKE GRADNJE

**GLAS
SLOVENIJE
THE VOICE OF SLOVENIA**

*Z angleško prilogo
The Voice of Slovenia*

*Po avstralskem kontinentu,
v Tasmanijo, Novo Zelandijo,
Argentino, ZDA, Kanado,
Švico, Avstrijo, Italijo,
Švedsko, Rusijo, na Japonsko,
Finsko, Madžarsko in v
Slovenijo*

*Arround Australia, New
Zealand, Argentina, USA,
Canada, Switzerland, Austria,
Italy, Sweden, Russia, Japan,
Finland, Hungary and Slovenia*

*Tudi na internetni strani
Stičišče avstralskih Slovencev
<http://www.glasslovenije.com.au>*